

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET ISLAMSКИH НАUKA**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM I CIKLUSA STUDIJA

Studijski program za *Imame, hatibe i muallime*

Oktober 2024. godine

Studijski program za imame, hatibe i muallime (180 ECTS bodova) počiva na uvjerenju da su imam i njegova lokalna zajednica (džemat) temeljno obilježje organizacije Islamske zajednice u BiH i neupitna jezgra njene ukupne organizacione strukture. Ciljevi studija su: a) Osigurati cjelovito vjersko, intelektualno, moralno, društveno i kulturno obrazovanje i odgoj budućih imama, hatiba i muallima; b) Osposobiti ih za primjenu stečenih znanja u konkretnim životnim okolnostima; i c) Stjecanje znanja i sposobnosti kojim bi se doprinijelo da imami, hatibi, muallimi i muallime budu vođe i uzori u svojim zajednicama ali i izvan njih. Studij zadržava svoju naučno-humanističku narav, ali je više strukovni nego akademski, usmjeren na savladavanje primijenjenih znanja i vještina, senzibilan za praktične vjerske, duhovne, kulturne i društvene potrebe vjernika i Islamske zajednice, te za njihove bosanskohercegovačke i evropske posebnosti. Dakle, studij je zasnovan na binarnom modelu s fokusom na primijenjena znanja i, kao takav, neposredno odgovara na zahtjeve struke, a ne nauke; razvija prije svega funkcionalna znanja, vještine te opšte i profesionalne, prije svega generičke, kompetencije. Na studiju se posebna pažnja posvećuje izučavanju fundamentalnih mjerodavnih tekstova, tradicionalnih i savremenih, iz područja hanefijskog fikha, maturidijskog akaida, tefsira i hadisa. Studij traje šest semestara. Kurs arapskog jezika za bruoše u septembru prije početka nastave na I godini i studijske posjete Memorijalnom centru Potočari, Hercegovini i Bosanskoj Krajini sastavni su dio nastavnog plana ovog studija.

Ovaj studij osposobljava studente za:

- (a) vršenje službe Imama u džematima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i priznatih islamskih zajednica Bošnjaka u inozemstvu i
- (b) različitih obrazovnih, kulturnih, i društvenih djelatnosti koje podrazumijeva humanističko obrazovanje.

Uslov za upis: završena medresa (priznata od) Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Obrazovna kvalifikacija koja se stiče završetkom studijskog programa je Baccalaureus/Baccalaurea imameta, hatabeta i ta'lima i pripada nivou 6 KOBiH.

Ishodi učenja

Na kraju studijskog programa za obrazovanje imama, hatiba i muallima student će moći: 1) razumijevati i koristiti temeljnu terminologiju iz islamskih nauka; 2) izložiti različita razumijevanja osnovnih izvora islama, posebno iz perspektive hanefijsko-maturidijske tradicije i adekvatno ih prezentirati u džematu-zajednici; 3) izložiti različita stajališta o glavnim temama iz područja tefsira, hadisa, akaida, fikha, uporednih religija, islamske etike, religijske pedagogije, religijske psihologije i studija islamske civilizacije; 4) predložiti glavne informacije o formi, sadržaju i glavnim temama Kur'ana uz interpretiranje stručne tefsirske terminologije, tefsirskih pravila i povijesnog razvoja tefsira; 5) interpretirati i primijeniti tedžvidska pravila učenja Kur'ana uz adabe i kompariranje različitih kiraeta, demonstrirati učenje Kur'ana napamet (hifz) u obimu 50 stranica i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno poučavati; 6) razumijevati i koristiti temeljnu hadisku terminologiju, objektivno sagledavati osebnost Božijeg Poslanika, s.a.v.s., i najznačajnije događaje iz njegovog uzornog života i razumijevati, iskazivati i dosljedno primjenjivati njegov uzorni život; 7) objasniti temelje i stubove religije islama, te tumačiti temeljna teološko-epistemološka i antropološka pitanja u imamskom pozivu na razini džemata; 8) dovesti u vezu razvoj islamske pravne nauke i prakse sa historijskim i društvenim promjenama, objasniti ulogu primarnih izvora, Kur'ana i sunneta,

i sredstava idžtihada u islamskoj pravnoj teoriji, prakticiirati hanefijske obredoslovne norme u obavljanju dužnosti imama i kontekstualno tumačiti islamske pravne, etičke i religijske norme o braku, porodici, nasljeđivanju i vakufu, kao i principe islamskog stvarnog i obligacionog prava s obzirom na islamsku pravnu teoriju i pozitivnopravni okvir države Bosne i Hercegovine; 9) interpretirati etičke pojmove i moralne teme, predstaviti osnovne ideje klasičnog i savremenog muslimanskog etičkog mišljenja, te kritički i odgovorno sagledavati kur'anske moralne planove; 10) predstaviti najznačajnije događaje, institucije i ličnosti iz povijesti islama; 11) kritički valorizirati cjelovitost, bogatstvo i polifoničnost bosanske kulture kroz historiju; moći opisati i interpretirati značajne historijske događaje, pitanja i razdoblja bosanske kulturne historije od najstarijih vremena do okončanja agresije 1995; 12) interpretirati i primijeniti temeljna doktrinarna, etička i socijalna učenja islama; 13) primijeniti osnovne pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke spoznaje i izvoditi kreativnu savremenu mektepsku nastavu; 14) izvršavati imamske i hatipske poslove; 15) analizirati vlastitu religioznost, kontekstualizirati teološka učenja i prepoznavati savremene oblike religijskog života; razviti kvalitetnu komunikaciju s drugima, raditi u timovima te prihvatati druge i drugačije; 16) samostalno i odgovorno islamski djelovati i razvijati religijski život u džematu-zajednici; 17) razumijevati tekstove i rasprave na arapskom jeziku, te voditi svakodnevnu komunikaciju uz artikulisanje stavova i mišljenja na arapskom jeziku (na srednjem nivou/B); 18) koristiti različite medije i teološku literaturu na engleskom jeziku u svrhu istraživanja, te uz pomoć općeg i teološkog vokabulara (na srednjem nivou/B) prezentirati i diskutirati različite islamske teme; 19) jezički, sadržajno i metodološki korektno pisati stručne tekstove.

Plan osiguranja kvaliteta studijskog programa

Kvalitet studijskog programa osigurava se provođenjem postupaka i procedura unutrašnjeg i vanjskog sistema osiguranja kvaliteta u skladu sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja. Ti postupci i procedure uključuju, pored ostalog, semestralne evaluacije nastave, periodičnu evaluaciju studijskog programa, upravljanje informacijama o studijskim programima u svrhu poboljšanja njegovog kvaliteta, uključivanje svih relevantnih aktera zainteresiranih za kvalitet studijskih programa u procese revizije (nastavno osoblje, studenti, poslodavci i dr.), informiranje javnosti o različitim aspektima studijskog programa, ulaganje u ljudske i materijalne resurse za izvođenje programa, poticanje međunarodne mobilnosti studenata i nastavnog osoblja, periodičnu akreditaciju studijskog programa i dr.

TABELARNI PRIKAZ PREDMETA NA STUDIJSKOM PROGRAMU ZA IMAME, HATIBE I MUALLIME

	I SEMESTAR	ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
			20		30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) I	INKI 3101	1+1+1		5
2.	Uvod u tefsir	INTE 3106	2+0+1		5
3.	Uvod u osnove islamskog vjerovanja	INAK 3101	2+0+1		5
4.	Uvod u šerijatsko pravo	INFI 3107	2+0+1		5
5.	Uvod u metodologiju istraživanja	INOP 3101	2+1+1		5
6.	Arapski jezik I	INAR 3105	2+2+1		5
	II SEMESTAR		21		30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) II	INKI 3102	1+1+1		4
2.	Terminologija hadisa	INHA 3101	2+0+1		4
3.	Tematski tefsir I	INTE 3107	2+0+1		4
4.	Uvod u izučavanje kelama	INAK 3108	2+1+1		5
5.	Životopis Muhammeda, a.s. (Sira)	INHA 3105	2+0+1		4
6.	Arapski jezik II	INAR 3106	2+2+1		4
7.	Imamsko-mualimska praksa I	INIM 3104	0+0+1		5
	III SEMESTAR		23	3	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) III	INKI 3203	2+0+1		4
2.	Dimenzije sunneta	INHA 3202	2+0+1		4
3.	Islamsko obredoslovlje (Ibadat) I	INFI 3202	2+0+1		4
4.	Pedagogija	INRP 3201	2+1+1		4
5.	Ahlak	INIF 3207	2+0+1		4
6.	Arapski jezik III	INAR 3207	2+2+1		4
7.	Engleski jezik	INOP 3206	1+1+1		2
8.	Imam i društvo (praktikum)	INIM 3208	1+1+1	3	4
	IV SEMESTAR		22	2	30
1.	Učenje Kur'ana (Kiraet) IV	INKI 3204	2+1+1		4
2.	Islamsko obredoslovlje (Ibadat) II	INFI 3203	2+0+1		4
3.	Uvod u studije islamske civilizacije	INIC 3201	2+0+1		4
4.	Imamet	INIM 3201	2+0+1	2	4
5.	Uvod u psihologiju	INRP 3202	2+1+1		5
6.	Engleski jezik za imame (ili neki drugi evropski jezik)	INOP 3202	2+1+1		4
7.	Imamsko-mualimska praksa II	INIM 3205	0+0+1		5
	V SEMESTAR		23	6	30
1.	Savremene akaiidske teme	INAK 3309	2+0+1		4
2.	Šerijatsko personalno pravo	INFI 3304	2+1+1		5
3.	Historija islamske civilizacije do 1700.	INIC 3302	2+1+1		5
4.	Hatabet i vaz	INIM 3302	2+0+1	2	4
5.	Didaktika s metodikom vjerske nastave I	INRP 3334	2+0+1	2	4
6.	Menadžment neprofitnih organizacija	INIM 3309	2+0+1	2	4
7.	Izborni predmet	IN_04_	2+0+1		4
	VI SEMESTAR		22	9	30
1.	Šerijatsko građansko i vakufsko pravo	INFI 3305	2+0+1		4
2.	Historija BiH i institucije IZ u BiH	INIC 3304	2+1+1		5

3.	Islamska misija (Da'va)	INIM 3303	2+1+1	2	4
4.	Historija islamske civilizacije nakon 1700.	INIC 3303	2+1+1		4
5.	Judaizam i kršćanstvo	INAK 3306	2+0+1		4
6.	Metodika vjerske nastave II	INRP 3304	2+0+1	2	4
7.	Imamsko-muallimska praksa III	INIM 3306	0+0+1	5	5

	IZBORNI PREDMETI	ŠIFRA	SATI	ECTS (praksa)	ECTS (ukupno)
1.	Pregled ranog muslimanskog mišljenja	INAK 0411	2+0+1		5
2.	Pregled učenja tesavvufa	INAK 0412	2+0+1		5
3.	Savremeni religijski pokreti	INAK 0413	2+0+1		5
4.	Konverzacija na arapskom jeziku	INAR 0408	2+0+1		5
5.	Religija i pravo	INFI 0410	2+0+1		5
6.	Hadiski tekstovi	INHA 0408	2+0+1		5
7.	Metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa	INHA 0409	2+0+1		5
8.	Normativni hadisi	INHA 0410	2+0+1		5
9.	Pedagoško djelovanje Muhammeda, a.s.	INHA 0411	2+0+1		5
10.	Tradicijske odgojne teme	INHA 0412	2+0+1		5
11.	Historija Osmanske države	INIC 0408	2+0+1		5
12.	Islamska kultura na Balkanu – ENG.	INIC 0409	2+0+1		5
13.	Islamske institucije	INIC 0410	2+0+1		5
14.	Studije genocida	INIC 0411	2+0+1		5
15.	Filozofija kulture	INIF 0409	2+0+1		5
16.	Kiraet V	INKI 0405	2+0+1		5
17.	Islamske teme na engleskom jeziku	INOP 0408	2+0+1		5
18.	Kroskulturalni menadžment	INOP 0416	2+0+1		5
19.	Domski odgoj	INRP 0419	2+0+1		5
20.	Edukometrija	INRP 0420	2+0+1		5
21.	Pedagoška komunikologija	INRP 0421	2+0+1		5
22.	Socijalna psihologija	INRP 0422	2+0+1		5
23.	Školska pedagogija	INRP 0423	2+0+1		5
24.	Historija kur'anskoga teksta	INTE 0411	2+0+1		5
25.	Povijest tumačenja Kur'ana u BiH	INTE 0412	2+0+1		5
26.	Tematski tefsir II	INTE 0413	2+0+1		5
27.	Predmeti sa drugih studijskih programa				
28.	Predmeti sa drugih fakulteta/univerziteta po odluci Komisije za priznavanje i Vijeća				

Šifra predmeta: INKI 3101	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) I		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 15; Vježbe: 15; Seminar: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Teorijsko i praktično usavršavanje studenata u oblasti učenja Kur'ana; Upoznavanje studenata sa terminologijom i metodologijom tedžvidske nauke.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u tedžvidsku nauku (definicija, ciljevi, znanstveno utemeljenje, šerijatski status, oblasti izučavanja i dr.). 2. Melodioznost i ritamski nivoi u kiraetu. 3. Značenje termina: kiraet, rivajet, tarik, vedžh i tilavet; biografija imama Asima b. Ebi En-Nedžuda; biografija Hafsa b. Sulejmana. 4. Kur'anski konsonanti – tvorba vokala i grlenih konsonanata. 5. Artikulacija preostalih konsonanata; nazalizacija. 6. Svojstva konsonanata; realizacija kalkale. 7. Pravila u vezi s krupnim i tankim izgovorom konsonanata; artikulacija konsonanta <i>l</i> i <i>r</i>. 8. Rekapitulacija/test. 9. Definicija idgama – podjela, vrste i način realizacije. 10. Pravila u vezi s artikulacijom konsonanta <i>n</i> i nunacije (<i>nun sakin</i> i <i>tenvin</i>). 11. Pravila u vezi s artikulacijom konsonanta <i>m</i> (<i>mim sakin</i>). 12. Dužine – definicija, podjela i način realizacije. 13. Specifična pravila/termini u Hafsovom predanju. 14. Pravila u vezi s Istiazom i Besmelom. 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Identificirati, interpretirati i primijeniti tedžvidska pravila učenja Kur'ana prema Hafsovom rivajetu, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući u obimu 120 stranice i napamet (hifz) u obimu 10 stranica (sura <i>el-Beqare</i> , 1-83. ajet), učiti Kur'an savjesno uvažavajući adabe.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Kviz 10% Usmena provjera 60%		
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezzerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019. Dopunska: 1. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana</i>, a. š., El-Kalem i FIN, Sarajevo, 1997., 2. Abdul-Aziz Drkić, <i>Tedžvid – Predajni putevi Hafsovog rivajeta</i>, FIN, Sarajevo, 2017.		

Šifra predmeta: INTE 3106		Naziv predmeta: Uvod u tefsir	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predočiti glavne informacije o formi i sadržaju Kur'ana; prezentirati značenja tefsirske terminologije i njihovu tefsirsku ulogu u otkrivanju značenja kur'anskog teksta; definirati glavne tefsirske termine u njihovom unutarnjem suodnosu i njihovo pozicioniranje unutar povijesnog konteksta škola tumačenja Kur'ana.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Definicija Kur'ana 2. sedmica: Objava Kur'ana 3. sedmica: Forma Kur'ana 4. sedmica: Historija Kur'ana 5. sedmica: Sedam harfova Kur'ana 6. sedmica: Kiraeti Kur'ana 7. sedmica: Podjela Kur'ana na mekkanska i medinska ajeta i sure 8. sedmica: Polusestrialni ispit 9. sedmica: Jezik i stil Kur'ana 10. sedmica: Povodi Objave Kur'ana 11. sedmica: Tefsirska podjela ajeta Kur'ana 12. sedmica: Derogirani i derogirajući ajeti 13. sedmica: Metode tumačenja Kur'ana 14. sedmica: I'džaz Kur'ana 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Studenti stiču uvid u značenje najvažnijih termina iz područja tefsira i stiču temeljna znanja o formi i sadržaju Kur'ana. Razvijaju sposobnost da procijene značaj tefsirske terminologije i njezine uloge u tumačenju Kur'ana. Stiču kompetenciju da definiraju najvažnije tefsirske termine; da opišu formu i sadržaj Kur'ana; da ispravno shvate i pravilno razumiju sadržaj/e Kur'ana.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode i oblici izvođenja nastave:	predavanje, vježbe, prezentacije, tekstualni metod: prevođenje i analiziranje tefsirskih termina, konsultacije, prezentacije studenata, diskusione i dijaloške metode, vizualno-demostrativne metode, seminari, timski rad, rad u parovima		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni: prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno - 45 bodova; završni ispit: pismeno, usmeno - 45 bodova aktivnost: 10 bodova Vanredni: prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno - 50 bodova; završni ispit: pismeno, usmeno - 50 bodova.		
Literatura:	Obavezna: 1. Enes Karić, <i>Uvod u tefsirske znanosti</i> , Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1988. (str. 15-152; 177-182) 2. Dželaluddin Sujuti, <i>Itqan</i> , I dio, preveo s arapskog Almir Fatić, Sova Publishing, Sarajevo, 2012. (str. 34-38). 3. Nuruddin 'Itr, <i>Nauka o Kur'ani kerimu i njezine discipline</i> , s arapskog preveli Džemal Latić i Almir Fatić, Sarajevo, 2024.		

	Dopunska: 1. Mehmed Handžić, <i>Uvod u tefsirsku i hadisku nauku</i>, Sarajevo, 1973. 2. Nerkez Smailagić, <i>Uvod u Kur'an</i>, Zagreb, 1975. 3. Jusuf Ramić, <i>Povodi objave Kur'ana</i>, Sarajevo, 1984, 2019. 4. Imam en-Nevevi, <i>Adabi učenja Kur'an</i>, s arapskog preveo Husejn Omerspahić, Sarajevo, 1998. 5. Muhamed Tufo, <i>Temelji tefsirske nauke</i>, reprint izdanje, Sarajevo, 2004. 6. Safvet Halilović, <i>Osnovi tefsira</i>, Zenica, 2005. Drugo dopunjeno izdanje: Sarajevo, 2015. 7. Jusuf Ramić, <i>Naši prijevodi Kur'ana i stil kur'anskog izraza</i>, Sarajevo, 2010. 8. Tabatabai, <i>Kur'an u islamu</i>, s arapskog preveli Enes Karić i Nusret Čančar, Sarajevo, 2008. 9. Ebul-Hasen Ali en-Nejsaburi, <i>Povodi objave Kur'ana</i>, Sarajevo, 2011. 10. Sulejman Topoljak, <i>Osnovi tefsira</i>, Novi Pazar, 2014. 11. M.M. El-A'zami, <i>Historija kur'anskoga teksta</i>, s engleskog preveo Džemaludin Latić, Sarajevo, 2014. 12. Balil Abd al-Karim, <i>Kur'anska terminologija</i>, s engleskog preveo Almir Fatić, Sarajevo, 2019. 13. Dželaluddin es-Sujuti, <i>Itqān - Sveobuhvatni uvodnik u kur'anske nauke 2</i>, prijevod s arapskog i bilješke Almir Fatić, Sarajevo, 2023.
--	---

Šifra predmeta: INAK 3101	Naziv predmeta: Uvod u osnove islamskog vjerovanja		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je ponuditi pregled tradicionalnoga obrasca islamskoga vjerovanja kroz osnovnu analizu imanskih i islamskih šarti (vjera u Uzvišenog Allaha, u meleke, u objavljene Božije knjige, u Božije poslanike, u Kijametski dan i kada i kader, te svjedočenje, obavljanje namaza, davanje zekata, post i hadž).		
Tematske jedinice:	1. sedmica „Pregled klasične i savremene akajdske literature“ 2. sedmica „Uvod u osnovnu terminologiju: vjera, vjerovanje, religija, obred“ 3. sedmica „Dimenzije vjere“ 4. sedmica „Vjerovanje u uzvišenoga Allaha“ 5. sedmica „Vjerovanje u Božije meleke“ 6. sedmica „Vjerovanje u Božije knjige“ 7. sedmica „Vjerovanje u Božije poslanike“		

	8. sedmica „Vjerovanje u Posljednji dan“ 9. sedmica „Vjerovanje u sudbinu (qadar)“ 10. sedmica Test 11. sedmica „Svjedočenje“ 12. sedmica „Namaz“ 13. sedmica „Zekat“ 14. sedmica „Post“ 15. sedmica „Hadž“
Ishodi učenja:	Znanje: Polaganjem ovoga predmeta svršenici će: a) steći znanje o krucijalnim teološkim pojmovima b) steći bazična znanja i mogućnost osnovnog teološkog razviđanja imanskih i islamskih šarti. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta svršenici Fakulteta će biti u mogućnosti: a) adekvatno čitati osnovne akadske tekstove na našem jeziku; b) kompetentno razgovarati o temeljnim doktrinama religije islama sa džematlijama, predstavnicima medija, ali i pripadnicima drugih religijskih tradicija; c) moći detektirati nove oblike interpretiranja temelja i stubova religije islama. Kompetencije: Prilikom savladavanja tematike iz ovoga predmeta postižu se određene kompetencije za rad i u medijskom sektoru prilikom osnovnih predavljanja temelja i stubova islama. Pored toga, stječu se i bazična znanja koja omogućavaju budućim imamima da podučavaju vjernike imanskim i islamskim šartima.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 5: Spolna ravnopravnost SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusemestralni usmeni ispit 40 % 2. Završni usmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 % b) vanredni studenti Polusemestralni usmeni ispit 50 % Završni usmeni ispit 50 %
Literatura:	Obavezna: 1. Rešid Hafizović, „Uvod“, <i>Teološki traktati 1 – O načelima islamske vjere</i>, Zenica, Bemust, 1996., str. 9.-26. 2. Rešid Hafizović, „Bog u islamu“, <i>Teološki traktati 1 – O načelima islamske vjere</i>, Zenica, Bemust, 1996. 3. Adem Abdullah en-Nuri, „El-Vahj – Objava“, <i>Islamska Misao</i>, VI/84., br. 70, str. 21.-25. 4. Adem Abdullah en-Nuri, „Odrednice i dosezanja poimanja vjerovjesništva“, <i>Islamska Misao</i>, VI/84, br. 69, str. 30.-39. 5. Nedžad Grabus, „Svi su vjerovjesnici sačuvani od grijeha“, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akadske teme</i>, 2005., str. 257-263.

	6. Nedžad Grabus, „Jedan vjerovjesnik je bolji od svih evlija“, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akajdske teme</i>, 2005., str. 275- 283. 7. Halid Buljina, „Determinizam i indeterminizam“, <i>Glasnik</i>. 8. Adnan Silajdžić, »Teološko tumačenje institucija islamskog vjerovanja«, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akajdske teme</i>, 2005., str. 357-370. 9. Adnan Silajdžić, <i>40 hadisa sa komentarom</i>, Fakultet islamskih nauka i el-Kalem, Sarajevo, 2017., str. 41-68. 10. Adnan Silajdžić, O simboličkim značenjima zekata, u: Nedžad Grabus (ur.), <i>Savremene akajdske teme</i>, 2005., str. 371-384. 11. Samir Beglerović, „’<i>Abd al-Qādir al-Ġaylānī</i> i derviški red kaderija, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka i Hadži Sinanova tekija, 2009., str. 181-188; 210-217.; 263-81. 12. Orhan Jašić, “O religiji i religioznosti“, <i>Logos</i>, VI/2, br. 2., 2014., str. 83-111. Dopunska: 1. Rešid Hafizović, <i>Teološki traktati I: Osnovna načela islamske vjere</i>, Sarajevo, 1996. 2. Rešid Hafizović, <i>Stubovi islama i džihad</i>, Sarajevo, 2015. 3. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, <i>Akajdsko učenje imama Ibn Hanbela</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2021. 4. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, Orhan Jašić, Kenan Čemo, <i>Akajdska učenja imama Neseŕija</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2024. 5. Samir Beglerović, Kenan Čemo, <i>Božija Lijepa Imena sa komentarom i dovama</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2022. 6. Nedžad Grabus, <i>Šejh-Jujino tumačenje temeljnih tema maturidijskog akajda</i>, Kulturno izobraževalni zavod Averroes, Ljubljana, 2020. 7. Vahid Fazlović, <i>Islamska apologetika Abdurahmana Adila Čokića</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2015. 8. Orhan Jašić, Bajram Dizdarević, »Razumijevanje pojma din u teološkom učenju Ebu Hanife« <i>Živa Baština</i> 7 (24/2021.), str. 88-97. 9. el-Maturidi, <i>Kitab et-tevhid</i>, Dar el-kutub el-ilmijeh, Bejrut, 2006. 10. el-Bejdžuri, <i>Tuhfetu-l-murid</i>, Dar el-kutub el-ilmijeh, Bejrut, 2004. 11. Muhammed Hamidullah, <i>Uvod u islam</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1977. 12. Seyyed Hossein Nasr, <i>Srce islama, trajne vrijednosti za čovječanstvo</i>, el-Kalem, Sarajevo, 2002.
--	--

Šifra predmeta: INFI 3107	Naziv predmeta: Uvod u šerijatsko pravo		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i isarađnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Upoznati studente sa:		

	a) značenjem temeljnih pojmova islamske pravne nauke, kao što su: Šerijat, fikh, idžtihad i dr.; b) razvojem islamske pravne nauke i prakse, prema hrološkom kriteriju, od objave Kur'ana i poslaničkog perioda do savremenog doba; c) faktorima i okolnostima koje su utjecale na razvoj različitih pravnih škola u islamu, te njihovim metodološkim i drugim osobenostima; d) promjenama u pravnim sistemima muslimanskih zemalja do kojih je došlo uslijed procesa evropske kolonizacije i prihvatanja evropskih zakona, kodifikacije i reforme islamskog prava u 19. i 20. st.; e) ključnim temama metodologije islamskog prava (<i>usulu-l-fikh</i>), i to pravnim pravilom (<i>hukm šer'i</i>), izvorima prava (<i>edille šer'ijje</i>), pravnim subjektom (<i>el-mahkumu 'alejhi</i>), samostalnim pravnim zaključivanjem (<i>idžtihad</i>), slijeđenjem autoriteta u fikhu (<i>taklid</i>) i pravnim mišljenje (<i>fetva</i>).
Tematske jedinice:	1. Uvod u islamsku pravnu terminologiju. Karakteristike islamskog prava. Podjela islamskog prava. 2. Period objave Šerijata i period hulefai rašidina. 3. Period ranih škola šerijatskog prava. Fikh Imama Ebu Hanife. 4. Period klasičnih škola šerijatskog prava. Fikh imama Malika, Šafije i Ahmeda. 5. Period zaokruženja pravnog tumačenja i period slijeđenja pravnih škola (<i>taklid</i>). 6. Period recepcije stranih prava i pokušaja obnove islamske pravne misli 7. Kratak presjek historije šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini. 8. Polusemestralni ispit 9. Šerijatskoppravna norma (<i>el-hukmu-š-šer'i</i>) I 10. Šerijatskoppravna norma (<i>el-hukmu-š-šer'i</i>) II 11. Izvori šerijatskog prava (<i>edille šer'ijje</i>) I 12. Izvori šerijatskog prava (<i>edille šer'ijje</i>) II 13. Originalno pravno zaključivanje (<i>idžtihad</i>), slijeđenje pravnih škola (<i>taklid</i>) 14. Pravno mišljenje (<i>fetva</i>) 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da: a) definiraju ključne termine islamske pravne nauke, kao što su Šerijat, fikh, idžtihad i dr.; b) obrazlože historijski razvoj islamske pravne nauke i prakse i interpretiraju ključne karakteristike svake razvojne etape; c) imenuju faktore i okolnosti koje su dovele do razvoja različitih pravnih škola u islamu; d) porede metodološke odlike i druge karakteristike različitih pravnih škola; e) nabroje uzroke i posljedice pojave orijentacije taklida u islamskoj pravnoj nauci; f) razvrstaju kategoriju pravnog pravila (<i>hukm šer'i</i>) u podkategorije, definiraju ih i prepoznaju u konkretnim fetvama; g) objasne ulogu svakog pojedinog pravnog izvora u metodologiji islamskog prava i ilustriraju njihovu primjenu na primjeru konkretnih šerijatskih pravila (<i>ahkam šer'ijje</i>).
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 10: Smanjenje nejednakosti SDG 13: Odgovorni na klimatske promjene

	SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Metode izvođenja nastave:	predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Redovni i vanredni studenti:</i> Seminarski rad: 20 bodova Polusemestralni pismeni i usmeni ispit I: 40 bodova Završni pismeni i usmeni ispit: 40 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Fikret Karčić, <i>Historija šerijatskog prava</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005., 298 str. 2. Nedim Begović, <i>Pravni tekstovi: odabrani izvori za historiju šerijatskog prava (skripta)</i>. 3. <i>Usuli-fikh (hrestomatija)</i>, priredio: Enes Ljevaković, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005., str. 27-75, 111-264. 315-337, 347-370. <i>Dopunska:</i> 1. Ibrahim Džananović, <i>Idžtiħad u prva četiri stoljeća islama</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1999. 2. Mohammad Hashim Kamali, <i>Uvod u šerijatsko pravo</i>, prevela: Azra Mulović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015. 3. Fikret Karčić, <i>Društvenopravni aspekt islamskog reformizma</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1990. 4. Fikret Karčić, <i>Šerijatski sudovi u Jugoslaviji 1918.-1941.</i>, El-Kalem, Sarajevo. 5. Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011. 6. Fikret Karčić, <i>Islamske teme i perspektive</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2009. 7. Enes Durmišević, <i>Šerijatsko pravo i nauka šerijatskog prava u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini XX stoljeća</i>, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2008. 8. Nedim Begović, <i>Doprinos Mehmeda Ali-ef. Ćerimovića šerijatsko-pravnoj nauci u BiH</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2007. 9. Mohammad Hashim Kamali, <i>Principi islamske jurisprudencije</i>, preveo: Nedim Begović, CNS, Sarajevo, 2017. 10. Mehmed Handžić, "Predavanja iz usuli fikh", u: <i>Mehmed Handžić - Izabrana djela</i>, knjiga V: Studije iz šerijatskog prava, ur. Enes Karić, Ogledalo, Sarajevo, str. 499-602. 11. Enes Ljevaković, <i>Analogija (qiyas) u teorijskopравnim djelima Mustafe Ejubovića – Šejh Juje</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004. 12. Džasir Avde, <i>Intencije Šerijata kao filozofija islamskog prava: sistemski pristup</i>, preveo: Nedim Begović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2009. 13. Mohammad Hashim Kamali, <i>Uvod u šerijatsko pravo</i>, prevela: Azra Mulović, CNS i El-Kalem, Sarajevo, 2015. 14. Ahmed er-Rejsuni, <i>Ciljevi Šerijata: Eš-Šatibijeva teorija</i>, preveo: Enes Ljevaković, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2009. 15. Mohammad Hashim Kamali i Jasser Auda, <i>Uvod u teoriju ciljeva Šerijata</i>, CNS, Sarajevo, 2015. 16. Muhammed el-Gazali, <i>Vjerovjesnikov Sunnet između šerijatskih pravnika i znanstvenika hadisa</i>, prijevod: Nermin Čanić (i dr.), Muftijstvo tuzlansko, Tuzla, 1998. 17. Tarik Ramadan, <i>Biti evropski musliman: izučavanje islamskih izvora u evropskom kontekstu</i>, prijevod: Fikret i Hamida Karčić,

	Udruženje ilmiije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2002. 18. Nedim Begović, "Kolektivni idžtihad", <i>Takvim za 2010.</i> , Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2009., str. 67-80.
--	--

Šifra predmeta: INOP 3101	Naziv predmeta: Uvod u metodologiju istraživanja		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 15; Seminari: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet uvodi studente u metode istraživanja u islamskim naukama, tehniku pisanja seminarskih radova i izlaganja u Powerpointu.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod u sadržaj predmeta; ključni pojmovi 2. sedmica: Izabrana referentna djela za istraživanje 3. sedmica: Metod tekstualne analize 4. sedmica: Historijski metod 5. sedmica: Komparativni metod 6. sedmica: Etnografski metod/istraživanje na terenu 7. sedmica: Bibliotečko istraživanje; elektronske baze podataka 8. sedmica: Izrada istraživačkog projekta 9. sedmica: Vrste naučno istraživačkih tekstova; struktura seminarskog rada 10. sedmica: Prikupljanje građe; pravljenje bilješki 11. sedmica: Sastavljanje bibliografije 12. sedmica: Citiranje; plagijarizam 13. sedmica: Jezik i stil; lektura i korektura 14. sedmica: Osnovni elementi kvalitetne prezentacije u Powerpointu 15. sedmica: Rekapitulacija		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, vrijednosti...)	Znanje: odrediti i opisati glavne metode istraživanja u islamskim naukama te postupke u pripremi i pisanju seminarskih radova i prezentacija. Vještine: primjena odgovarajućih istraživačkih metoda i kritičko korištenje literature pri izradi seminarskih radova; vještine korištenja biblioteka, citiranja, parafraziranja i jasnog pismenog izražavanja; prezentiranje seminarskog rada u Powerpointu. Kompetencije: Samostalno i uspješno pisanje seminarskih radova na teme iz islamskih, humanističkih i društvenih nauka.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Izrada zadataka u okviru priprema za pisanje seminarskog rada 35%; - Polusestrialni ispit 30% (gradivo prvih sedam sedmica); - Završni ispit 30% (gradivo drugih sedam sedmica);		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Predavanja 60% 2. Bibliotečko istraživanje 25% 3. Prezentacije studenata 15%		
Literatura:	Obavezna:		

	1. Fikret Karčić, <i>Metodi istraživanja u islamskim naukama: kratak uvod</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2013/1434. 2. „Pravilnik o izradi i odbrani seminarskih radova (eseja) na Fakultetu islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu (opće odredbe)“ (za savladavanje vještine pisanja seminarskih radova). 3. Martha Boeglin, <i>Akademsko pisanje korak po korak: od haosa ideja do strukturisanog teksta</i>, Novi Sad, 2010. Dopunska: 1. Prvi dio III poglavlja pod naslovom „Akademski radovi“ u: Srebren Dizdar, <i>Oblici i umijeća akademskog pisanja: Acribia et Scriptura Academica</i>, Sarajevo, University Press-izdanja Magistrat, 2015, str. 223-268 (sve do: „3.7 Završni diplomski rad: baccalauerat ili Bachelor degree thesis“). (za savladavanje vještine pisanje seminarskih radova) 2. Midhat Šamić, <i>Kako nastaje naučno djelo: uvod u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opći pristup</i>, IP Svjetlost, Sarajevo, 2003.
--	--

Šifra predmeta: INAR 3105		Naziv predmeta: Arapski jezik 1	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 75 Predavanja: 30; Vježbe: 30; Konverzacija: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje neophodnih fonetsko morfoloških zakonitosti arapskog jezika neophodnih za uspostavljanje osnovne komunikacije na arapskom jeziku.		
Tematske jedinice:	1. Arapsko pismo i grafičko predstavljanje (latinična transkripcija i transliteracija). Grafija hemzeta. Spojeno i postojano hemze. 2. Vrste riječi. Određeni i neodređeni vid imena. Sunčeva i mjesečeva slova. 3. Padežni sistem u arapskom jeziku. Potpuna i nepotpuna deklinacija. 4. Osobnosti roda u arapskom jeziku. Kongruencija u rodu. 5. Zamjenice (podjela prema vrstama). Lične zamjenice. Pokazne zamjenice. Pokazna sintagma. 6. Broj u arapskom jeziku. Dvojina. Pravilna množina muškog i ženskog roda. Kongruencija u broju. 7. Uvod u imensku rečenicu. Sastavni dijelovi imenske rečenice. Vrste predikata imenske rečenice. 8. Pomoćni glagoli <i>kane</i> i <i>leyse</i>. Naznake o glagolskoj rečenici. 9. Nepravilna množina u arapskom jeziku. Najfrekventnije paradigme. Upitne zamjenice. 10. Pridjevi (vrste i funkcije). Podjela pridjeva prema tipovim komparacije. Komparacija pridjeva. 11. Spojene lične zamjenice. Izražavanje posjedovanja. 12. Genitiv i njegove funkcije. Genitivna veza. Imenice produžene deklinacije. 13. Glavni brojevi 1-20. 14. Redni brojevi 1-20. izražavanje vremena.		

	15. Rekapitulacija.
Ishodi učenja: (znanje, vještine, vrijednosni stavovi, kompetencije)	Čitati i razumijevati jednostavnije informativne tekstove. Razumijevati i koristiti poznate svakodnevne izraze i vrlo jednostavne iskaze koji se odnose na zadovoljavanje konkretnih potreba. Predstaviti sebe i druge te postavljati i odgovarati na pitanja o sebi i drugima, kao, npr., o tome gdje žive, o osobama koje poznaju i o stvarima koje posjeduju. Voditi jednostavni razgovor pod uvjetom da sugovornik govori polako i razgovjetno te da je spreman pomoći.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 10: Smanjenje nejednakosti
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (40%), vježbe (40%), lektorske vježbe (20%)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Kombinirani model- pismeni i usmeni ispit Prisustvovanje i aktivnost (5); Test konverzacije (20); Polusestrialni ispit (30); Završni ispit (45)
Literatura:	Obavezna: Šaćir Sikirić, Muhamed Pašić, Mehmed Handžić: <i>Gramatika arapskog jezika</i> , I-II, Sarajevo, 1936. Teufik Muftić: <i>Gramatika arapskog jezika</i> , Sarajevo, 1988. Dopunska: Rade Božović: <i>Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i čitankom</i> , Sarajevo, 1984. Ahmed Halilović: <i>Udžbenik arapskog jezika za medrese 1-4</i> , El-Kalem, Sarajevo, 2002. Omer Nakičević: <i>Priručnik arapskog jezika 1, Priručnik arapskog jezika 4</i> , Vrhovno islamsko starješinstvo, Sarajevo, 1989. Arapski tekstovi 1 i 2, priredili Zehra Alispahić i Amira Trnka, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2007.

Šifra predmeta: INKI 3102	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) II		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 15; Vježbe: 15; Seminar: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da se studenti teorijski upoznaju s problematikom pauzalnih i početnih formi u toku učenja Kur'ana te da se osposobe za praktičnu primjenu usvojenih načela.		
Tematske jedinice:	1. Važnost pauzalne forme (vakf). 2. Podjela pauzalne forme prema mogućnostima I namjer iučača. 3. Podjela pauzalne forme prema kriteriju značenja kur'anskog teksta. 4. Izborna, obavezujuća, pokusna I očekivana pauzalna forma. 5. Prikladna, potpuna, zadovoljavajuća i dobra pauzalna forma. 6. Neprikladne pauzalne forme. 7. Funkcije I značenja znakova za pauzalne forme. 8. Rekapitulacija/test. 9. Sekta – funkcija, mjesto I način primjene. Pozicija elifa u pauzalnoj I kontekstualnoj formi. 10. Početne forme – definicija I vrste. 11. Tedžvidska pravila u kur'anskim skraćenicama.		

	12. Spojeno i rastavljeno hemze. 13. Stajanje sa i šamom i revmom. Stajanje na riječima specifične pravopisne forme. 14. Sedžda- tilavet, uvjeti i sastavni dijelovi sedžde. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Interpretirati i primijeniti pravila stajanja i počinjanja prilikom učenja Kur'ana (<i>el- waqf we el-ibtida'</i>), demonstrirati učenje Kur'ana gledajući u obimu 240 stranice i napamet (hifz) u obimu 10 stranica (sura <i>el-Beqare</i> , 84-141. ajet), učiti Kur'an savjesno uvažavajući adabe.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Kviz 10% Usmena provjera 60%
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezzerije</i> , El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019. Dopunska: 1. Fadil Fazlić: <i>Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana</i> , a. š., El-Kalem i FIN, Sarajevo, 1997., 2. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i> , FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INHA 3101		Naziv predmeta: Terminologija hadisa	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	- da studenti budu upoznati s temeljnom hadiskom terminologijom, povijesnim razvojem hadiske nauke, najrenomiranijim hadiskim učenjacima te temeljnim hadiskim zbirkama i djelima; - da se studenti osposobe za kompetentno i samostalno iščitavanje hadiske literature.		
Tematske jedinice:	- Uvodni čas – Upoznavanje studenata s predmetom - Značenja osnovnih pojmova hadiske nauke (<i>hadis, sunnet, sened, metn, hadisi kuds, haber, eser...</i>) - Mjesto sunneta u islamskom učenju, izvori saznavanja sunneta, suodnos Kur’ana i hadisa u pogledu sadržaja - Bilježenje hadisa za života Poslanika, s.a.v.s., ashaba i tabiina - Temeljne karakteristike odnosa prvih generacija prema hadisima - Vrste hadiskih zbirki nastalih u II stoljeću po H. i nakon toga (<i>džuz, musannef, muvetta, musned, džami‘, sahih, sunen, mu’džem, mustedrek, mustahrež, atraf...</i>) - Metode primopredaje hadisa, doslovno i prenošenje hadisa po smislu, zvanja hadiskih učenjaka. - Rekapitulacija/ZOT		

	9. Disciplina o pozitivnoj i negativnoj kritici prenosilaca, disciplina o biografijama prenosilaca, disciplina o (skrivenim) nedostacima u hadisu 10. Disciplina o prividno problematičnim hadisima, disciplina o derogaciji u hadisu, disciplina o nejasnim i manje jasnim riječima u hadisu, disciplina o povodima izricanja hadisa 11. Podjela hadisa s obzirom na vjerodostojnost i ishodište/kraj <i>seneda</i> 12. Podjela hadisa u odnosu na broj prenosilaca u jednoj generaciji i broj prenosilaca u senedu jednog hadisa. 13. Vrste hadisa slabe vjerodostojnosti (hadisi prekinutog seneda i njihova podjela, hadisi slabe vjerodostojnosti uslijed nepouzdanosti prenosilaca, <i>šazz, mahfuz, mu'allel...</i>) i stavovi učenjaka po pitanju njihovog prenošenja 14. Apokrifni hadisi – status, razlozi pojave, pokazatelji i primjeri 15. Rekapitulacija svih tematskih jedinica
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	- Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju adekvatno razumijevati temeljnu hadisku terminologiju, izložiti povijesni razvoj hadiske nauke i predstaviti najznačajnije hadiske učenjake i njihove zbirke i djela - Studenti će kompetentno i samostalno moći iščitavati hadisku literaturu - Studenti će biti osposobljeni da valjano upotrebljavaju hadisku terminologiju u usmenim obraćanjima i pisanim naučnim i stručnim radovima
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna nastava Interaktivne vježbe Individualni rad
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Zadatak (usvajanje teksta <i>Bejkunijje</i>) čini 20%, polusemestralni pismeni ispit 30%, a završni pismeni i usmeni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: <i>Terminologija hadisa</i> (hrestomatija), priredio: hfz. Aid Smajić, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2006. Musić Kenan, Fadilj Maljoki i Kamber Kamberi, <i>Priručnik za Bejkunijju</i>, u pripremi. Dopunska: Handžić Mehmed, <i>Uvod u tefsirsku i hadisku nauku</i>, III izdanje, Gazi Husrev-begova medresa, Sarajevo, 1972. Mahmutović Mirsad, <i>Povodi nastanka Vjerovjesnikovih hadisa</i>, II dopunjeno izdanje, IC El-Kalem, Sarajevo, 2011. Karalić Mahmut, <i>Hadis i hadiske znanosti</i>, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2010. Kurdić Šefik, <i>Velikani hadiskih znanosti</i>, Islamska pedagoška akademija, Zenica, 2003. Nakičević Omer, <i>Arapsko-islamske znanosti i glavne škole od XV do XVII vijeka (Sarajevo, Mostar, Prusac)</i>, Gazi Husrev-begova biblioteka, Sarajevo, 1988. Nakičević Omer, <i>Uvod u hadiske znanosti: Hadis I</i>, Islamski teološki fakultet, Sarajevo, 1986. Okić Muhammed Tajib, <i>Islamska tradicija: prilog izučavanju izvora šeriatskog prava</i>, Sarajevo, 1936.

	Tufo, Muhammed, "Temelji hadiskih nauka", <i>Glasnik IVZ</i> , Sarajevo, 1938., br. 1-8.
--	--

Šifra predmeta: INTE 3107		Naziv predmeta: Tematski tefsir I	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru predmeta Tematski tefsir I studentima će se prezentirati nastanak, razvoj, vrste i metodologija tematskog tefsira (<i>at-tafsīr al-mawḍūʿī</i>) kao jednog novog metoda tumačenja Kur'ana koji se pojavio u XX. stoljeću. Također, studenti će se upoznati sa glavnim protagonistima ovog metoda tumačenja Kur'ana.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Definicija/definicije tematskog tefsira i najvažnija djela o tematskom tefsiru 2. sedmica: Nastanak tematskog tefsira – klasično period 3. sedmica: Nastanak tematskog tefsira – moderni period 4. sedmica: Vrste tematskog tefsira 5. sedmica: Metodologija tematskog tefsira 6. sedmica: Važnost i značaj tematskog tefsira 7. sedmica: Tematski tefsir i druge metode tumačenja Kur'ana 8. sedmica: Polusestremalni ispit 9. sedmica: Primjeri za prvu vrstu tematskog tefsira 10. sedmica: Primjeri za drugu vrstu tematskog tefsira 11. sedmica: Primjeri za treću vrstu tematskog tefsira 12. sedmica: Tematski tefsir sure Al-Fātiḥa 13. sedmica: Tematski tefsir sure Al-Baqara 14. sedmica: Tematski tefsir sure Al-Ihlās 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Studenti stiču uvid u tematski metod tumačenja Kur'ana. Razvijaju sposobnost da procijene značaj i važnost tematskog tefsira u moderno doba. Stiču kompetenciju da definiraju i opišu tematski tefsir; da argumentiraju važnost tematskog tefsira; da analiziraju određene kur'anske sadržaje.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode i oblic izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, tekstualni metod: čitanje, prevođenje i analiziranje tefsirskih tekstova, konsultacije, prezentacije studenata, diskusione i dijaloške metode, vizualno-demostrativne metode, seminari, timski rad, rad u parovima		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni: tefsirski tekstovi / esej: 20 bodova; prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno - 40 bodova; završni ispit: pismeno, usmeno - 40 bodova Vanredni: tefsirski tekstovi / esej / seminar: 20 bodova prva parcijala: pismeno, usmeno - 40 bodova; završni ispit: pismeno, usmeno - 40 bodova.		
Literatura:	Obavezna:		

	1. Muhammad Ali aṣ-Ṣābūnī, "Sūrah Al-Fātiḥa" i početak sure Al-Baqara u: <i>Safwah at-tafāsīr</i>, Bejrut, Dār al-Qur'ān al-karīm, 1981, str. 24-31. 2. Mahmud Šeltut, "Sura el-Bekare", u: <i>Komentar Kur'an-i kerima (prvih deset džuzeva)</i>, a arapskog preveo Omer Nakičević, FIN, Sarajevo, 2007, str. 23-101. 3. Almir Fatić, "Uvod u tematski tefsir," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 19/2015, str. 31-50. 4. Almir Fatić, "Nastanak i razvoj tematskog tefsira," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 21/2017, 35-50. 5. Almir Fatić, "Vrste tematskog tefsira," <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 22/2018, 27-43. 6. Almir Fatić, "Metodologija tematskog tefsira", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 23/2019, str. 71-82. 7. Almir Fatić, "Nužnost i značaj tematskog tefsira u savremenom dobu. <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 25/2021, str. 43-55. 8. Almir Fatić, Muhamed Fazlović, "Tematski tefsir i druge metode tumačenja Kur'ana", <i>Zbornik radova FIN-a</i>, 26/2022, str. 13-26. 9. Almir Fatić, "Semantika riječi <i>rūh</i> u Kur'anu i komentarima Kur'ana," <i>Glasnik Rijaseta</i>, LXXI, 11-12, 2009, str.1089-1102. 10. Almir Fatić, "Semantička analiza riječi <i>nafs</i> u Kur'anu," <i>Znakovi vremena</i>, XIII, br. 50, 2010, str. 44-63. 11. Almir Fatić, "Sura El-Ihlas: Trećina Kur'ana," <i>Takvim za 2011.</i>, 2010, str. 17-33. Dopunska: 1. Muhammed Abdullah Draz, <i>Vijest velika: nova razmišljanja o Kur'anu</i>, s arapskog preveo hfz. Haso Popara, Sarajevo, 2000. 2. Šejh Muhammed el-Gazali, <i>Tematski tefsir kur'anskih sura</i>, s arapskog preveli Džemaludin Latić i Zahid Mujkanović, Sarajevo, 2003. 3. Husein Đozo, <i>Kur'anske studije u: Izabrana djela</i>. Knjiga druga, Sarajevo, 2006. 4. Halid Faik el-'Ubejdi, <i>Kur'an i kosmos</i>, s arapskog preveo Nermin Omerbašić, Sarajevo, s.a. 5. Halid Faik el-'Ubejdi, <i>Kur'an, nervni sistem i psihologija</i>, s arapskog preveo Nermin Omerbašić, Sarajevo, s.a. 6. Halid Faik el-'Ubejdi, <i>Kur'an i medicina</i>, s arapskog preveo Nermin Omerbašić, Sarajevo, 2008. 7. Fazlur Rahman, <i>Glavne teme Kur'ana</i>, s engleskog preveo Enes Karić, Sarajevo, 2011. 8. Ghazi Bin Muhammad Bin Talal, <i>Ljubav u Kur'anu</i>, II dopunjeno izdanje, s arapskog prevela Ajša Hadžimešić – Hafizović, Sarajevo, 2014. 9. Ahmad al-Raysuni, <i>Šūra: Kur'anski princip dogovaranja</i>, s engleskog preveo Džemaludin Latić, Sarajevo, 2016. 10. Arif Kemal Abdullah, <i>Kur'an i normativni religijski pluralizam: Tematska analiza Kur'ana</i>, s engleskog prevela Amra Mulović, Sarajevo, 2018. 11. Zaglul Ragib Muhammed Nedždžar, <i>Zemlja – Znak naučne nadnaravnosti Kur'ana</i>, s arapskog preveo Ahmed Serdarević, Sarajevo, 2020.
--	--

Šifra predmeta: INAK 3108		Naziv predmeta: Uvod u izučavanje kelama	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati polaznike kursa sa osnovnim pravcima i prirodom nauke kelama, te ponuditi uvid u sadržaj osnovnih članaka tradicionalnoga vjerovanja.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Pregled klasične i savremene literature o kelamu 2. sedmica: Karakteristike i terminologija kelama 3. sedmica: Uzroci nastanka i pravci razvoja kelama 4. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 1“ 5. sedmica: Rane škole kelama: kaderiti, džebrije, sifatiye, murdžije, haridžije i mutezilije 6. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 2“ (prvi dio) 7. sedmica: Pojava i učenje mu'tezilija 8. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 2“ (drugi dio) 9. sedmica: Poslanica „Fikhul ekber 2“ (treći dio) 10. sedmica: Polusemestralni ispit 11. sedmica: Imam Eš'ari: život i teologija 12. sedmica: Uvodni dio djela „Kitâbul Ibâna“ 13. sedmica: Imam Maturidi: život i teologija 14. sedmica: Razvoj kelama u XX stoljeću u Bosni i Hercegovini 15. sedmica: REKAPITULACIJA		
Ishodi učenja:	Znanje: Uspješnim polaganjem predmeta, studenti će steći osnovna saznanja vezana za rani razvoj muslimanske intelektualne tradicije, te za temeljnu literaturu u kojoj se tretira pitanje prvih muslimanskih akaidskih rasprava. Vještine: Nakon odslušanog kursa, studenti će steći temeljne spoznaje vezane za razvoj muslimanskih klasičnih škola mišljenja. Kompetencije: Slušanjem ovoga modula, studenti će steći savjetodavne sposobnosti, u smislu mogućnosti osmišljavanje adekvatne strategije razvoja pozitivnih odnosa između sljedbenika različitih akaidskih škola u Bosni i Hercegovini.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusemestralni usmeni ispit 40 % 2. Završniusmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 % b) vanredni studenti Polusemestralni usmeni ispit 50 % Završniusmeni ispit 50 %		
Literatura:	Obavezna: 1. Adnan Silajdžić, “Uvod”, u hrestomatiji br. 1: <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i> , str. 7.-16.; 2. Ahmed Smajlović, „Akaid – Definicija, uzroci nastanka i discipline“, u hrestomatiji br. 20.: <i>Uvod u nauku akaida</i> , Sarajevo, Fakultet islamskih nauka, str. 13.-43.		

	3. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, „El-Fikhu-l-ekber 1 (Prvo razumijevanje 1)“, u knjizi: <i>Akaidiska učenja Ebu Hanife: Hanefijska tradicija tumačenja osnova islamskog vjerovanja</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2016., str. 11.-33. 4. Isma'il R. al-Faruqi/Lois Lamya al-Faruqi, „Kelam (teologija)“, u hrestomatiji br. 1: <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i>, str. 41.-52. 5. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, „El-Fikhu-l-ekber 2 (Prvo razumijevanje 2)“, u knjizi: <i>Akaidiska učenja Ebu Hanife: Hanefijska tradicija tumačenja osnova islamskog vjerovanja</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2016., 99.-145. 6. Adnan Silajdžić, „Život i djelo Abû Al-Hasana al-Eš'arîja (873.-935.)“, u hrestomatiji br. 1: <i>Rane škole kelama: Uvod u islamsko klasično mišljenje</i>, str. 125.-135. 7. Mustafa Cerić, „Maturidijev život i djelo“, u knjizi: <i>Korijeni sintetičke teologije u islamu: Ebu mensur el-Maturidi (853-944)</i>, Sarajevo, El-Kalem, 2012., str. 45.-75. 8. Prijevodi poslanica, skripte (iz djela: „Kitâbul Ibâna“ i „Kitâbut-tevhîd“) Dopunska: 1. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, <i>Akaidsko učenje imama Ibn Hanbela</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2021. 2. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, Orhan Jašić, Kenan Čemo, <i>Akaidiska učenja imama Nesefija</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2024. 3. Samir Beglerović, Kenan Čemo, <i>Božija Lijepa Imena sa komentarom i dovama</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2022. 4. Nedžad Grabus, <i>Šejh-Jujino tumačenje temeljnih tema maturidijskog akaida</i>, Kulturno izobraževalni zavod Averroes, Ljubljana, 2020. 5. Vahid Fazlović, <i>Islamska apologetika Abdurahmana Adila Čokića</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2015. 6. Orhan Jašić, Bajram Dizdarević, »Razumijevanje pojma din u teološkom učenju Ebu Hanife« <i>Živa Baština</i> 7 (24/2021.), str. 88-97. 7. el-Maturidi, <i>Kitab et-tevhid</i>, Dar el-kutub el-ilmijeh, Bejrut, 2006. 8. el-Bejdžuri, <i>Tuhfetu-l-murid</i>, Dar el-kutub el-ilmijeh, Bejrut, 2004.
--	---

Šifra predmeta: INHA 3105		Naziv predmeta: Životopis Muhammeda, s.a.v.s. (Sira)	
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta su da: • studenti budu upoznati s uzornim životima Božijih poslanika, a.s., od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s. • studenti kroz upoznavanje s besprijekornim djelovanjem Božijih poslanika, a.s., nastoje u njima otkriti svoje uzore u životu.		
Tematske jedinice:	16. Definiranje pojma <i>sira</i> , izvori životopisa Božijih poslanika, a.s., značaj izučavanja i naš odnos prema Božijim poslanicima 17. Adem, a.s., i njegovi sinovi (Habil i Kabil) 18. Hud, a.s., i Salih, a.s. 19. Idris, a.s., i Nuh, a.s. 20. Ibrahim, a.s. (traganje za istinom, odnos prema roditelju i djetetu) 21. Musa, a.s., i Isa, a.s. 22. Rekapitulacija/ZOT 23. Rođenje Muhammeda, s.a.v.s., njegov odgoj, odrastanje i ženidba 24. Primanje objave i prvi muslimani, iskušenja pozivanja u vjeru, Isra i Miradž, 25. Hidžra (pripreme, tok, poruke) 26. Izgradnja društva i države (gradnja džamije, bratimljenje, Medinska povelja, status žene) 27. Oružane borbe protiv idolopoklonika (Bedr, Uhud, Hendek), Sporazum na Hudejbiji, Oslobođenje Meke, Hunejn 28. Oružane borbe protiv domaćih izdajnika i susjednih država (Benun-Nedir, Benu Kurejza, Mu'ta, Tebuk) 29. Oproštajni hadž i rezultati Muhammedovog, a.s., poslanstva 30. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati s najznačajnijim detaljima iz uzornih života Božijih poslanika, a.s., od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s. <i>Vještine:</i> Studenti će moći jasno razlučiti pozitivno od negativnog individualnog i društvenog ponašanja te uočiti uzroke i razloge uspona i pada različitih društava i civilizacija. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna za valjano razumijevanje pozitivnog i negativnog individualnog i društvenog ponašanja te uočiti uzroke i razloge uspona i pada različitih društava i civilizacija.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej i prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a završni ispit, pismeni i usmeni, 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.		

Literatura:	Obavezna: Musić Kenan, <i>U susret Resulullahu, posljednjem Božijem poslaniku</i>, Mak invest, Sarajevo, 2013.; Ramadan Tarik, <i>Stopama Božijeg Poslanika: pouke iz života Muhammeda, a.s.</i>, (prijevod s engleskog: Fikret Pašanović), Udruženje ilmiije Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2010; Dopunska: Armstrong Karen, <i>Muhammed: Poslanik za naše vrijeme</i>, (prijevod s engleskog: Mirnes Kovač), Buybook, Sarajevo, 2008.; Hejkel Muhammed Husejn, <i>Život Muhammeda, a.s.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2004.; Ibn Kesir, <i>Kazivanja o vjerovjesnicima</i>, (prijevod s arapskog: Ahmed Adilović), Ilum d.o.o., Bužim, 2007.; Lings Martin, <i>Muhammed: život njegov osnovan na vrelima najstarijim</i>, (prijevod: Rusmir Mahmutćehajić), Oslobođenje International, Sarajevo, 1996.; Nasr Seyyed Hossein, <i>Muhammed – čovjek Božiji</i>, (prijevod s engleskog: Rešid Hafizović), Naučnoistraživački institut Ibn Sina, Sarajevo, 2007.
--------------------	---

Šifra predmeta: INAR 3106		Naziv predmeta: Arapski jezik 2	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 75 Predavanja: 30; Vježbe: 30; Konverzacija: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje predviđenih morfosintaksičkih zakonitosti arapskog jezika neophodnih za pravilno čitanje i razumijevanje informativnih i stručnih tekstova te uspostavljanje komunikacije na arapskom jeziku.		
Tematske jedinice:	1. Čestica <i>inne</i> i njoj srodne čestice. Glavni i redni brojevi 20-100. 2. Glagoli i podjela glagola u arapskom jeziku. Perfekat glagola. Glagolska rečenica. 3. Present glagola. Negacija perfekta i prezenta. Upotreba riječi قد 4. Particip aktivni i particip pasivni. Upotreba riječi: كل، جميع، بعض، نفس 5. Odnosne zamjenice. Odnosne rečenice. 6. Načini prezenta (indikativ, konjunktiv, jusiv). 7. Imperativ i prohibitiv glagola prve glagolske vrste. 8. Prelazni i neprelazni glagoli. Pasiv perfekta i pasiv prezenta. Padež dozivanja (vokativ). 9. Odnosni pridjevi. Deminutiv. Futur. Negacija futura. 10. Glagolske vrste proširene sa jednim konsonantom (II, III, IV). 11. Složena glagolska vremena. Kvazigenitivna veza. 12. Glagolske vrste proširene sa dva konsonanta (V, VI, VII, VIII, IX) 13. Brojevi veći od 100. Izražavanje datuma. 14. Glagolske vrste proširene sa tri konsonanta (X) 15. Rekapitulacija.		
Ishodi učenja: (znanje, vještine, vrijednosni stavovi, kompetencije)	Razumijevati informativne i stručne tekstove te rečenice i često upotrebljavane riječi iz područja od neposrednog ličnog interesa (npr.		

	jednostavne podatke o sebi i porodici, informacije vezane za kupovinu, neposrednu okolinu). Komunicirati u jednostavnim i uobičajenim situacijama koje zahtijevaju jednostavnu i neposrednu razmjenu informacija o poznatim temama i aktivnostima. Opisivati aspekte svoga obrazovanja, neposrednu okolinu te sadržaje iz područja zadovoljavanja neposrednih potreba.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 10: Smanjenje nejednakosti
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (40%), vježbe (40%), lektorske vježbe (20%)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Kombinirani model- pismeni i usmeni ispit Prisustvovanje i aktivnost (5); Test konverzacije (20); Polusestrialni ispit (30); Završni ispit (45)
Literatura:	Obavezna: Šaćir Sikirić, Muhamed Pašić, Mehmed Handžić: <i>Gramatika arapskog jezika</i> , I-II, Sarajevo, 1936. Teufik Muftić: <i>Gramatika arapskog jezika</i> , Sarajevo, 1988. Dopunska: Rade Božović: <i>Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i čitankom</i> , Sarajevo, 1984. Ahmed Halilović: <i>Udžbenik arapskog jezika za medrese 1-4</i> , El-Kalem, Sarajevo, 2002. Omer Nakičević: <i>Priručnik arapskog jezika 1, Priručnik arapskog jezika 4</i> , Vrhovno islamsko starješinstvo, Sarajevo, 1989. Arapski tekstovi 1 i 2, priredili Zehra Alispahić i Amira Trnka, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2007.

Šifra predmeta: INIM 1104	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa I		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 125 Predavanja 0; Vježbe 15; Terenski rad 30 Ramazanska praksa 80	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	❖ Osposobiti studenta za refleksivno praćenje i hospitiranje mektepske nastave ❖ Osposobiti studenta za praćenje i analizu držanja hutbe sa svim njenim elementima ❖ Upoznavanje studenata sa strukturom i načinom funkcioniranja rada džemata i džematskog odbora sa posebnim osvrtom na povratničke džemate ❖ Usvajanje znanja o normativnim aktima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima 2. Motiviranost u obavljanju imamsko-muallimskog poziva		

	3. Hospitacija i šta nam ona omogućava (upute za hospitiranje mektepske nastave i hutbe) 4. Analiza strukture održane hutbe 5. Pravilnik o organizaciji medžlisa i džemata islamske zajednice (organizacija izbora, kako i koga predlagati i birati). 6. Funkcionalno vođenje džematskog odbora i džemata 7. Glavne karakteristike imamsko-muallimskog rada u povratničkim džematima (Posjeta Srebrenici) 8. Priprema i analiza ramazanske prakse		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	✓ Hospitirati i vrednovati proces izvođenja časa ✓ Kvalitetno prepoznavati strukturu držanja hutbe sa svim njenim elementima ✓ Poznavati način funkcioniranja džemata, džematskog odbora ✓ Upoznati se sa specifičnostima povratničkih džemata ✓ Poznavati normativne akte Zajednice		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije		
Metode izvođenja nastave:	❖ Organizacija praktičnih sesija u kojima studenti posmatraju nastavu u stvarnom okruženju. ❖ Dnevnik nastave koje studenti pišu nakon hospitiranja, analizirajući svoje utiske, zapažanja i pouke iz posmatrane nastave. ❖ Analiza napisanih dnevnika sa hospitacije ❖ Posjete lokalnim džematima radi posmatranja i analize stvarnih hutbi. ❖ Video analize različitih hutbi, diskusije o njihovim strukturama, sadržaju i stilu. ❖ Posjete lokalnim džematima uz organizirane razgovore sa članovima džematskog odbora. ❖ Radionice ili simulacije u učionici koje prikazuju kako džematski odbor funkcionira u praksi. ❖ Analiza pravilnika i statuta džemata i njihova diskusija u učionici.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%
	Aktivnost studenta	6	10
	Dnevnik imamsko-muallimske prakse	22	40
	Hospitacija časova	9	15
	Hospitacija hutbe/predavanja	6	15
	Razgovor sa predsjednikom džematskog odbora/koordinatoricom Odjela za brak i porodicu	6	10

	Razgovor sa imamom/muallimom	6	10
Literatura:	Obavezna: 1. Prof. dr. Zuhdija Hasanović, <i>Motivacijska vještina Allahovog Poslanika</i>, s.a.v.s., Zbornik radova FIN-a, br. 26, 2022. 2. <i>Uloga i značaj imama u procesu povratka</i>, Zbornik radova ilmijje, Udruženje ilmijje Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2023. 3. <i>Pravilnik o organizaciji medžlisa i džemata islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 2019. 4. Fajgelj Stanislav, <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2007, str. 359-364. Dopunska: 1. Chris Kyriacou, <i>Temeljna nastavna umijeća</i>, Educa, Zagreb, 2007. 2. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman-ef. Redžović, Visoko, 2014. 3. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000. 4. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003.		

Šifra predmeta: INKI 3203	Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) III		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da se studenti upoznaju sa ajetima i hadisima koji govore o vrijednostima učenja Kur'ana; da teorijski i praktično usvoje pravila bontona prilikom učenja Kur'ana; da steknu osnovno znanje iz oblasti kiraetske nauke.		
Tematske jedinice:	1. Ajeti i hadisi o vrijednosti učenja Kur'ana. 2. Adabi učenja Kur'ana (bonton). 3. Povijesni nastanak i razvoj kira'etske znanosti. 4. Autentični (<i>mutevatir</i>) i neautentični (<i>šazz</i>) kiraeti. 5. Mišljenja pojedinih orijentalista o nastanku i razvoju kira'eta.		

	6. Kiraetski termini i njihovo značenje. 7. Tedžvidski aspekt kiraeta. 8. Rekapitulacija/test. 9. Morfološke i sintaksičke razlike između kiraeta. 10. Argumentacija kiraeta. 11. Tefsirski aspekt kiraeta. 12. Stilistički i šeriatskopravni aspekt kiraeta. 13. Kiraeti i promjena pauzalnih formi. 14. Medinski i turski mushafi – komparativni pristup. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Interpretirati terminologiju kiraetske discipline i različite aspekte kiraetskih razlika (morfološki, sintaksički, tefsirski, stilistički, šeriatskopravni i historijski), klasificirati kiraete prema stepenu autentičnosti, interpretirati i primjeniti adabe učenja Kur'ana, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući (kompletan Kur'an) i napamet (hifz) u obimu 10 stranica (od sure <i>en-Nebe'</i> do sure <i>el-Gašijeh</i>) i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno poučavati.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Usmena provjera 70%
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Šošić, <i>Tedžvid – Komentar Džezerije</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2019., 2. Jahja b. Šeref en-Nevevi, <i>Adabi učenja Kur'ana</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1998. 3. Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000. Dopunska: 1. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INHA 3202	Naziv predmeta: Dimenzije sunneta		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je: • produbiti i proširiti znanje studenata o poziciji i značaju sunneta u islamu kao izvoru islamskog svjetonazora, o njegovoj višedimenzionalnosti, posebno o njegovoj kulturološko-civilizacijskoj dimenziji.		
Tematske jedinice:	1. Definiranje značenja i značaja tradicije, njene uloge, vrsta i odnosa prema njoj 2. Etimološko i terminološko definiranje sunneta		

	3. Značaj sunneta u islamu 4. Karakteristike sunneta kao životnog programa 5. Obaveze muslimana prema sunnetu 6. Osnovna načela odnosa prema sunnetu 7. Rekapitulacija/ZOT 8. Doktrinarni značaj sunneta 9. Sunnet u pravnoj nauci i zakonodavstvu 10. Sunnet u u sferi pozivanja i usmjeravanja 11. Sunnetske odrednice odgoja 12. Politički principi u sunnetu 13. Sunnetske instrukcije u ekonomiji 14. Socijalna dimenzija sunneta 15. Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju adekvatno razumijevati poziciju i značaj sunneta u islamu i njegovu višedimenzionalnost. Vještine: Studenti će moći samostalno analizirati devijacije i odstupanja od pravilnog razumijevanja i primjenjivanja sunneta kako kod bosanskohercegovačkih, tako i muslimana općenito. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustvo neophodne za kontekstualno razumijevanje i savremeno primjenjivanje sunneta.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, test 30%, a završni pismeni i usmeni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna Zuhdija Hasanović, <i>Studije o dimenzijama sunneta</i>, Centar za napredne studije, Sarajevo, 2018. Dopunska Gazali (El-) Muhammed, <i>Vjerovjesnikov sunnet između šerijatskih pravnik i znanstvenika hadisa</i>, (prijevod s arapskog: Nermin Čanić i dr.), Muftijstvo tuzlansko, Tuzla, 1998. G.M.F., <i>Vjerovjesnikov sunnet (važnost i razumijevanje)</i>, (s arapskog: Zuhdija Hasanović), IC El-Kalem, Sarajevo, 2009. Karadavi (El-) Jusuf, <i>Razumijevanje sunneta: metodološke smjernice i pravila</i>, (s arapskog: Ahmet Alibašić), "Bemust", Sarajevo, 2001. Seid Ismail Ali, Jusuf el-Karadavi i Muhammed Selama Gabari, <i>Dimenzije sunneta</i>, (s arapskog: Zuhdija Hasanović), IC El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2012.

Šifra predmeta: INFI 3202	Naziv predmeta: Islamsko obredoslovlje (Ibadat) I		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 2 (30); Vježbe: 1 (15)		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		

Preduslov za upis:	/
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa: - temeljnim pravilima i terminologijom iz poglavlja o obrednoj čistoći i namazu; - vjerskom praksom i tradicijom izvršavanja obreda kod bosanskohercegovačkih muslimana; - rješenjima Islamske zajednice kojima su donijeta specifična pravila u domenu namaza; - pojavama nekih „novih praksi“ načina klanjanja i stavove naše pravne škole ili Islamske zajednice o tim praksama; - primjenom znanja o obrednoj čistoći i namazu i organizirati zajedničko obavljanje namaza.
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s predmetom. Ciljevi obreda u islamskom učenju. 2. Vrste obredne čistoće. Abdest 3. Obredno kupanje (gusul) i simboličko čišćenje (tejmum). 4. Osoba s pravnom isprikom, Obredno čišćenje ženske osobe. 5. Uvjeti za namaz 6. Sastani dijelovi namaza 7. Sastavni dijelovi namaza 8. Polusestrialni ispit 9. Klanjanje u džematu 10. Šta kvari namaz; Pokuđene radnje u namazu 11. Nafila namazi; Namaz bolene osobe, putnika, radnika 12. Džuma namaz; Bajram namaz 13. Dženaza namaz 14. Kurban 15. Rezime i evaluacija.
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju: a) definisati i objasniti temeljne pojmove iz oblasti Ibadata (Obradoslovlja) tj. iz poglavlja o obrednoj čistoći i namazu; b) izložiti i klasificirati znanja iz oblasti obredne čistoće, namaza; c) citirati argumente hanefijske pravne škole o načinu obavljanja namaza; d) identificirati i tumačiti zvanične stavove Islamske zajednice prema ibadetskim pitanjima koje je donijela; e) povezati teorijsko znanje sa konkretnim pitanjima iz prakse.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 6: Čista, pitka voda i higijenski uvjeti SDG 11: Održivi gradovi i zajednice SDG 14: Očuvanje vodenog svijeta SDG 17: Partnerstvom do ciljeva
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja - Prezentacije - Diskusije - Radionice - Studije slučaja - Tekstualne analize - Terenski rad i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - Seminarski rad – 20 bodova - Polusestrialni pismeni i usmeni ispit I – 35 bodova - Završni pismeni i usmeni ispit - 35 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.

Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Muhamed Madžid Itr, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Asmir Imamović, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. 2. Enes Ljevaković, Elvir Duranović, Sumeja Ljevaković-Subašić, „Argumenti hanefijskog mezheba na određana sporna pitanja iz obredoslovlja i vjerske prakse muslimana u BiH“, u: <i>Islamska tradicija Bošnjaka na razmeđu stoljeća: Izazovi novih tumačenja islama</i>, Institut za islamsku tradiciju Bošnjaka, 2018., str. 167-193. https://www.academia.edu/36289576/Argumenti_hanefijskog_mezheba_na_odre%C4%91ana_sporna_pitanja_iz_obredoslovlja_i_vjerske_prakse_muslimana_u_BiH?auto=download 3. Mustafa Hasani, <i>Ibadat (Hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 65-217 i 395-410. 4. Fetva o obavezi pridržavanja hanefijskog mezheba http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/193-fetva-o-obavezi-pridrfavanja-henefijskog-mezheba 5. Fetva o spajanju namaza http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/2486-fetva-o-spajanju-namaza 6. Fetva o klanju kurbana http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/194-fetva-o-klanju-kurbana 7. Fetva Muftije travničkog o upotrebi kurbanskog mesa namijenjenog učenicima medrese u Travniku http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/18593-fetva-muftije-travnickog-o-upotrebi-kurbanskog-mesa-namijenjenog-ucenicima-medrese <i>Dopunska:</i> 8. Ibrahim Halebi, <i>Multeqa'l-ebhur (Stjecište mora)</i>, preveli: Omer Nakičević (...), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002, str. 7-240. 9. Abdulhamid Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, I, preveli: Zuhdija Hasanović (...), Haris Grabus, Sarajevo, 2002. 10. Dr. Vehbe Ez-Zuhajli, <i>El-Fiqhu'l-islamijju ve edilletuhu</i>, I, Daru'l-Fikr, Damask, 1996. 11. Hasan ibn Ammar eš-Šurunbulali, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Jusuf Džafić, Planjax Komerc, Tešanj, 2017. 12. Dr. Jusuf El-Kardavi, <i>Ibadet u islamu</i>, preveli Mesud Džajić i Numan Čosić, Konjic, 2001.
---------------------------	---

Šifra predmeta: INRP 2201	Naziv predmeta: Pedagogija		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 15; Seminar: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici koji su izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Student će usvojiti naučnu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja, osposobit će se za razumijevanje ciljeva odgoja i obrazovanja i kritičko gledanje na opća pitanja i probleme savremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.		
Tematske jedinice:	1. Pedagogija, njezin predmet i područje istraživanja, savremeni izazovi pedagogije; Pedagogija i komplementarne znanosti.		

	2. Povijesna i tradicijska određenja pedagogije. 3. Osnovne pedagoške kategorije, pojmovi, terminološke raznolikosti (odgoj, obrazovanje, socijalizacija, učenje, poučavanje, pedagoško djelovanje/pedagoški odnos, razvoj čovjeka, škola, didaktika, nastava, kurikulum, učitelj, učenik, savjetovanje, interakcija, komunikacija). 4. Temeljne odrednice antropologije odgoja. 5. Pojam, paradigma i procesi konfluentnog obrazovanja. 6. Ljudska priroda i odgoj (pedagoško razumijevanje ljudske prirode, slike/predstave o odgoju, čovjek kao biće potreba, odgojivost djeteta). 7. Odnos kultura-odgoj-ličnost (sociokulturni korijeni odgoja i modeli učenja kulture, obrasci kulturalnog ponašanja i stilovi odgajanja djeteta). 8. Međuljudski odnosi u odgojnom procesu (faktori uspješnosti međuljudskog odnosa – empatija, socijalna percepcija, stavovi). 9. Provjera znanja studenata (kolokvij). 10. Temeljna odgojna područja. 11. Metodika odgojnog rada – načela, metode i sredstva odgojnog rada. 12. Temeljna obilježja religijske pedagogije. 13. Odabrane teme iz područja porodičnog odgoja (funkcioniranje porodice, brak, roditeljstvo). 14. Pedagoška umijeća/vještine. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Usvojiti relevantna određenja pedagoške znanosti, naučnu i stručnu terminologiju iz područja odgoja i obrazovanja. ▪ Analizirati pedagoška razumijevanja ljudske prirode, odnosa odgoja i kulture. ▪ Razumjeti osnovna načela međuljudskih odnosa u procesu odgoja i obrazovanja. ▪ Razumjeti temeljne pedagoške procese i metodiku odgojnog rada. ▪ Analizirati fenomen odgoja na primjerima i slučajevima. ▪ Razviti i unaprijediti stručne pedagoške kompetencije i umijeća odgajatelja / nastavnika. ▪ Razumjeti temeljna obilježja religijske pedagogije. ▪ Analizirati savremene trendove u funkcioniranju porodice, braka i razvoju roditeljskih kompetencija. ▪ Osposobiti se za kritičko gledanje na opća pitanja i probleme savremene odgojno-obrazovne teorije i prakse kod nas i u svijetu.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 3: Zdravlje i blagostanje ▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Spolna ravnopravnost ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata (pripreme, diskusije, rješavanje zadataka). Individualni / grupni zadaci.	11	20

	Kolokvij (pročitane knjige sa spiska proširene literature – dvije knjige minimalno).	16,5	30
	Završni ispit (pismeni i usmeni)	27,5	50
Literatura:	Obavezna: 1. Bratanić, Marija (1991): <i>Mikropedagogija</i>. Školska knjiga, Zagreb (str. 45–155). 2. Gudjons, Herbert (1994): <i>Pedagogija – temeljna znanja</i>. Educa, Zagreb (poglavlje 1: str. 17–24; poglavlje 4: str. 66–92). 3. Slatina, Mujo (2006): <i>Od individue do ličnosti – Uvođenje u teoriju konfluentnog obrazovanja</i>. Dom Štampe, Zenica (prva dva dijela knjige: str. 9–147). 4. Slatina, Mujo (2023): <i>O pedagogiji čovjeka – od čovjeka kao bića učenja do učećeg društva</i>. Ilum, Bužim (str. 73–153). 5. Vukasović, Ante (1990): <i>Pedagogija</i>. HKZ MI, Zagreb (str. 339–383).		
	Dopunska: 1. Brajša, Pavao (1994): <i>Pedagoška komunikologija</i>. Školske novine, Zagreb. 2. Brajša, Pavao (1995): <i>Sedam tajni uspješne škole</i>. Školske novine, Zagreb. 3. Brajša, Pavao (1996): <i>Umijeće razgovora</i>. C.A.S.H., Pula. 4. Buzan, Toni (1999): <i>Mape uma</i>. Finesa, Beograd. 5. Buzan, Toni (2006): <i>Brzo čitanje</i>. Veble Commerce, Zagreb. 6. Canvez, P. (1999): <i>Odgojiti građanina</i>. Durieux, Zagreb. 7. Covey, Stephen (2006): <i>Sedam navika uspješnih obitelji</i>. Mozaik knjiga, Zagreb. 8. Cvetković, J. i Majurec, A. (1998): <i>Darovito je, što ću s njim</i>. Alinea, Zagreb. 9. Ćorić, Š. (1998): <i>Psihologija religioznosti</i>. Jastrebarsko, Zagreb. 10. Delors, J. i drugi (1998): <i>Učenje blago u nama</i>. Educa, Zagreb. 11. Dryden, Gordon i Vos, Jeannette (2001): <i>Revolucija u učenju</i>. Educa, Zagreb. 12. Ebu Gudde, Abdulfettah (2003): <i>Poslanik, a.s., kao učitelj</i>. El-Kelimeh, Novi Pazar. 13. Ekrem, Bešir i Rida, Bešir (2007): <i>Odgoj djece u svjetlu Kur'ana i Sunneta</i>. Ilum, Bužim. 14. Filipović, I. (1994): <i>Kako biti bolji roditelj</i>. Alinea, Zagreb. 15. Gibson, Lindsay (2024): <i>Odrasla djeca emocionalno nezrelih roditelja</i>. Ilum, Bužim 16. Glasser, William (1994): <i>Kvalitetna škola</i>. Educa, Zagreb. 17. Goleman, Daniel (1998): <i>Emocionalna inteligencija</i>. Geopoetika, Beograd. 18. Gone, Ž. (1998): <i>Obrazovanje i mediji</i>. Clio, Beograd. 19. Gossen, C.D. (1994): <i>Restitucija – Preobrazba školske discipline</i>. Alinea, Zagreb. 20. Greene, B. (1996): <i>Nove paradigme</i>. Alinea, Zagreb. 21. Gudjons, Herbert (1994): <i>Pedagogija – temeljna znanja</i>. Educa, Zagreb. 22. Hohnjec, N. (1991): <i>Čovjek kao biće odnosa</i>. Glas koncila, Zagreb. 23. Janković, J. (1996): <i>Zločesti đaci genijalci</i>. Alinea, Zagreb. 24. Juul, J. (1998): <i>Vaše kompetentno dijete</i>. Educa, Zagreb. 25. Katz i McClellan (1997): <i>Poticanje razvoja dječije socijalne</i>		

	kompetencije. Educa, Zagreb. 26. Konig i Zedler (2001): <i>Teorije znanosti o odgoju</i>. Alinea, Zagreb. 27. Košiček, Marijan (1986): <i>Antiroditelji</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 28. Legrand, L. (1995): <i>Moralna izobrazba</i>. Educa, Zagreb. 29. Mahmud, Ali Abd al-Halim (2008): <i>Osnovi islamske pedagogije</i>. El-Kelimeh, Novi Pazar. 30. Miller, Allice (1995): <i>Drama djetinjstva</i>. Educa, Zagreb. 31. Mougnotte, A. (1995): <i>Odgajati za demokraciju</i>. Educa, Zagreb. 32. Neill, Sean (1994): <i>Neverbalna komunikacija u razredu</i>. Educa, Zagreb. 33. Pašalić-Kreso, Adila (2012): <i>Koordinate obiteljskog odgoja</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. 34. Peroti, A. (1995): <i>Interkulturalni odgoj i obrazovanje</i>. Educa, Zagreb. 35. Pranjić, Marko (1996.): <i>Religijska pedagogija</i>. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 36. Pranjić, Marko (2001): <i>Pedagogija: Suvremena stremljenja</i>. Nakladnik, Zagreb. 37. Resman, M. (2000): <i>Savjetodavni rad u vrtiću i školi</i>. HPKZ, Zagreb. 38. Salovey i Sluyter (1999): <i>Emocionalni razvoj i emocionalna inteligencija</i>. Educa, Zagreb. 39. Savater, F. (1998): <i>Etika za Amadora</i>. Educa, Zagreb. 40. Seitz, M. i Hallawachs, U. (1977): <i>Montessori ili Waldorf?</i> Educa, Zagreb. 41. Vukasović, Ante (1993): <i>Pedagogija</i>. Školska knjiga, Zagreb. 42. Winkel, Rainer (1996): <i>Djeca koju je teško odgajati</i>. Educa, Zagreb. 43. Wood, David (1995): <i>Kako djeca misle i uče</i>. Educa, Zagreb.
--	---

Šifra predmeta: INIF 3207		Naziv predmeta: Ahlak	
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je osposobljavanje studenata za razumijevanje etičkog plana kur'anske objave i moralnog značenja Sunneta Muhammeda, alejhisselam.		
Tematske jedinice:	1. Ahlak – pojam i definicija, značenje i značaj islamske etičke misli 2. Moral i etika: pojmovna određenja i definicije, najvažnije etičke koncepcije, teorije i pravci – opći pregled 3. Etički plan Kur'ana 4. Etički značaj Sunneta 5. Najvažniji etički pojmovi 6. Osnovni povijesni tokovi islamske etičke misli i osnovne koncepcije moralnosti 7. Sufijski ahlak - Gazalijeva etička misao 8. Kolokvij 9. Savremena islamska etička misao: najvažnija pitanja, teme i izazovi 10. Islamska socijalna etika 11. Islamska ekološka etika 12. Bioetika – pojam, definicija, epohalno značenje, biotehnološki izazovi 13. Islamska etička misao Bošnjaka u 20. stoljeću 14. Ponavljanje i rekapitulacija		

	15. Završni test
Ishodi učenja:	Interpretirati etičke pojmove i moralne teme, predstaviti osnovne ideje klasičnog i savremnog muslimanskog etičkog mišljenja, te kritički i odgovorno sagledavati kur'anske moralne planove.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	- Predavanje: 60 % (predavanje, čitanje i analiziranje djela i tekstova) - Vježbe: 40 % (prezentacije, prevođenje i kritičko valoriziranje djela i tekstova)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Kolokvij: 30 % (čitanje jednog djela sa spiska proširene literature, uz vođenje bilješki, te razgovor sa predmetnim asistentom) - Individualni zadatak: 20% (memoriziranje i apstrahiranje moralnih poruka iz kur'anskih odlomaka – Al-Isra, 22-39; Al-Furqan 63-77, Luqman, 12-19) - Završni test: 50 % (pismena provjera znanja)
Literatura:	Obavezna: 1. Dževad Hodžić, <i>Etika</i> (uvod u islamsku i zapadnu etičku misao) Hrestomatija tekstova (FIN), Sarajevo, 2005. Dopunska: 2. Abdurrahman Badawi, <i>Miskawaihova filozofija morala</i>, iz knjige: M.M. Šerif, <i>Historija islamske filozofije</i>, Augustin Cesarec, Zagreb, 1990. 3. Aristotel, <i>Knjiga II, Nikomahova etika</i>, BIGZ, Beograd, 1980. 4. Ebu Hamid El-Gazali, <i>O mladiću</i> 5. Ebu Hamid Muhammed El-Gazali, <i>Alhemija sreće</i>, iz knjige: <i>Naš učitelj El-Gazali</i>, Sarajevo, 1995. 6. Hasan Kafi Pruščak, <i>Temelji mudrosti o uređenju svijeta</i> 7. Hasan Škapur, <i>Kult rada u islamu, Takvim</i>, 1976. 8. Mustafa ibn Muhammed Pruščak, <i>Traktat o samilosti i sažaljenju spram živih stvorenja</i> (preveo prof. Nijaz Šukrić) <i>Zbornik radova Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu</i>, 1/1982. 9. Piter Singer, <i>Uvod u etiku</i>, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci, Novi sad, 2004. 10. Platon, <i>Odbrana Sokratova</i>, u: Platon, <i>Dijalozi</i>, Kultura, Beograd, 1970. 11. Syed Muhammad Naqib al-Attas, <i>Islam: koncept religije i temelj etike i morala</i>, iz knjige: Syed Muhammad Naqib al-Attas, <i>Islam i sekularizam</i>, preveo Džemaludin Latić, Bosančica, Sarajevo, 2003. 12. <i>Takvim</i>, Sarajevo, 1978.

Šifra predmeta: INAR 3207	Naziv predmeta: Arapski jezik 3		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 75 Predavanja: 30; Vježbe: 30; Konverzacija: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobljavanje studenata za iščitavanje i razumijevanje tekstova i rasprava iz korpusa stručne literature temeljnih vjerskih disciplina.		

Tematske jedinice:	1. Nepravilni glagoli. Glagoli s <i>hemzom</i> u korijenskom sastavu. Pravila pisanja hemzeta. 2. Podvostručeni glagoli. Razlomački brojevi. 3. Nepravilni glagoli sa slabim suglasnikom na poziciji prvog korjenitog suglasnika. Realna pogodbena rečenica. 4. Akuzativ specifikacije. Opisna komparacija. 5. Nepravilni glagoli sa slabim suglasnikom na poziciji drugog korjenitog suglasnika. 6. Nepravilni glagoli sa slabim suglasnikom na poziciji trećeg korjenitog suglasnika. 7. Nepravilni glagoli s dva slaba suglasnika u korijenskom sastavu. Irealna pogodbena rečenica. 8. Opći objekat. Izražavanje divljenja i čuđenja. 9. Akuzativ uzroka i svrhe. Izražavanje hvaljenja i kuđenja. 10. Akuzativ mjesta i vremena. Deverbalna imena. 11. Akuzativ stanja. Glagoli otpočinjanja. 12. Akuzativ izuzimanja. Glagoli nade. 13. Akuzativ pratnje. Glagoli iminencije. 14. Impersonalni izrazi. Glagoli trajanja. 15. Rekapitulacija.
Ishodi učenja: (znanje, vještine, vrijednosni stavovi, kompetencije)	Razumijevati glavne misli složenog teksta o konkretnim i apstraktnim temama, uključujući rasprave iz njihovog stručnog područja. Poimati glavne misli jasnog, standardnog razgovora na poznate teme s kojima se redovno susreću. Snalaziti se u većini situacija koje se mogu pojaviti tokom putovanja kroz područja na kojima se arapski jezik govori. Proizvoditi jednostavan vezani tekst na poznatu temu. Opisivati doživljaje i događaje, svoje snove, nade i težnje te ukratko obrazložiti i objasniti svoja stajališta i planove.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 10: Smanjenje nejednakosti
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (40%), vježbe (40%), lektorske vježbe (20%)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Kombinirani model- pismeni i usmeni ispit Prisustvovanje i aktivnost (5); Test konverzacije (20); Polusemestralni ispit (30); Završni ispit (45)
Literatura:	Obavezna: Šaćir Sikirić, Muhamed Pašić, Mehmed Handžić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, I-II, Sarajevo, 1936. Teufik Muftić: <i>Gramatika arapskog jezika</i>, Sarajevo, 1988. Dopunska: Rade Božović: <i>Udžbenik arapskog jezika sa vježbankom i čitankom</i>, Sarajevo, 1984. Ahmed Halilović: <i>Udžbenik arapskog jezika za medrese 1-4</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2002. Omer Nakičević: <i>Priručnik arapskog jezika I</i>, <i>Priručnik arapskog jezika 4</i>, Vrhovno islamsko starješinstvo, Sarajevo, 1989. Arapski tekstovi 1 i 2, priredili Zehra Alispahić i Amira Trnka, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2007. Fu'ad Na'ma: <i>Mulahhas qawaid al-luga al-arabiyya</i>, Al-Qahira, s.a. Hifni Nasif, Muhammad Diyab, Mustafa Tammum, Muhammad Salih: <i>AlDurus al-nahwiyya</i>, I-II-III, Dimašq. s.a. Hasan , 'Abbās :<i>An-Naḥwu l-wafiiyyu</i> ,I, Dāru l-ma'ārifi, Kairo, 2007. Alan Jones, <i>Arabic through the Qur'an</i>, Cambridge, 2005. Izzath Uroosa, <i>Leraning Arabic Language of the Qur'an</i>, Darussalam, Rijad, 2009.,

Šifra predmeta: INOP 3206	Naziv predmeta: Engleski jezik		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 2
Status: Obavezni (Slušanje/pohađanje nastave, obavezano za studente koji na ulaznom ispitu početkom semestra nisu pokazali da vladaju engleskim jezikom na srednjem nivou (<i>Intermediate B1</i>), što odgovara samostalnom korisniku jezika.)		Ukupan broj sati: 45 časova (predavanja 15 + vježbe 15 + lektorske vježbe 15)	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na obast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pripremiti studenta, koji u toku svog dotadašnjeg obrazovanja nije postigao odgovarajući nivo engleskog jezika (srednji nivo), za predmet Engleski jezik za posebne namjene (jezik struke) na drugoj godini studija. Cilj je da student stekne/obnovi elementarna znanja engleskog fonetskog sistema, vokabulara, frazeologije i gramatike, da unaprijedi komunikacijske vještine, te da ga se osposobi u samostalnom kretanju prema višem srednjem nivou (upper intermediate level) potrebnom za razvijanje jezika struke (ESP). Težište predmeta je na usvajanju vokabulara potrebnog u svakodnevnoj komunikaciji na engleskom jeziku.		
Tematske jedinice:	Plan predmeta po sedmicama: I sedmica Inicijalni ili ulazni ispit. Objava rezultata ispita i formiranje grupe/a studenata koji će pohađati nastavu. Uvodno predavanje o načinu rada, sadržaju predmeta, te načinu evaluacije postignutih rezultata. Analiza izvedbenog silabusa. II sedmica Tematska jedinica: "It's a Wonderful World!" Gramatika: Pomoćni glagoli <i>do, be, have</i> ; Imenovanje glagolskih vremena <i>Present, Past, Present Perfect</i> ; Korištenje pomoćnih glagola u upitnim i odričnim rečenicama, te u sklopu kratkih odgovora. Vokabular: vrste riječi i značenje, grafija riječi i izgovor, prefiksno-sufiksna tvorba riječi, kolokacije, rad na proširenju vokabulara Vježbe konverzacije: Korisne fraze i izrazi u svakidašnjem govoru. III sedmica Tematska jedinica: 'Get Happy!' Gramatika: Sadašnjost uz <i>Present Simple, Present Continuous</i> i <i>Present Passive</i> . Vokabular: Sport i slobodno vrijeme Vježbe konverzacije: brojevi i datumi (novac, razlomci, decimalni brojevi, procenti, datumi telefonski brojevi...) IV sedmica Tematska jedinica: 'Telling Tales' Naracije: nastaviti/dovršiti započetu priču. Gramatika: Prošlost uz <i>Past simple, Past Continuous, Past Perfect</i> i <i>Past Passive</i> . Upotreba – uobičajene greške. Analiza grešaka. Vokabular: domena umjetnosti i književnosti, kolokacije Vježbe konverzacije: načini nudi u razgovoru.		

	V sedmica Tematska jedinica: 'Doing the Right Thing' Gramatika: Modalni glagoli - izricanje obaveze i dopuštenja <i>have (got) to, can, be allowed to, should, must</i> Vokabular: Riječi nacionalnosti, države i pridjevi Vježbe konverzacije: zahtjevi i ponude VI sedmica Tematska jedinica: 'On the Move' Gramatika: Oblici za budućnost: <i>Going to, Will, Present Continuous</i> i njihova upotreba. Vokabular: Vrijeme i vremenski uvjeti Vježbe konverzacije: Putovanja, korištenje javnog prijevoza, rezervacije u hotelu VII sedmica Tematska jedinica: 'I Just Love it!' Gramatika: Pitanja s upotrebom riječi <i>like?</i>; Glagolski obrasci, kolokacije. Vokabular: Opisivanje hrane, gradova, ljudi uz kolokacije Vježbe konverzacije: znakovi i zvukovi. VIII sedmica Rekapitulacija u svrhu pripreme za polusestrialni ispit IX sedmica Tematska jedinica: 'The World of Work' Gramatike: kontrastiranje glagolskih vremena: <i>Present Perfect vs. Past Simple; Present Perfect Passive</i> Vokabular: Frazalni glagoli (doslovni i idiomatski, razdvojivi i nerazdvojivi) Vježbe konverzacije: telefonski razgovori. X sedmica Tematska jedinica: 'Just Imagine!' Gramatike: Kondicionali: Prvi i Drugi; Vremenske rečenice/klauze. Vokabular: bazni i jaki pridjevi, modificirajući prilozi Vježbe konverzacije: davanje prijedloga/predlaganje u svakidašnjoj konverzaciji. XI sedmica Tematska jedinica: 'Relationships' Gramatike: Modalni glagoli nastavak – izražavanje vjerojatnoće pomoću: <i>must, could, might, can't, must have, could have, might have, can't have</i>. Vokabular: Pridjevi za opis karakternih crta/karaktera ljudi Vježbe konverzacije: 'so do I / neither do I' (slaganje s potvrdnim i niječnim izjavama i neslaganje) XII sedmica Tematska jedinica: 'Obsessions' Gramatika: <i>Present Perfect Continuous</i>, kontrastiranje glagolskih vremena <i>Present Perfect Simple vs. Present Perfect Continuous</i> Postavljanje pitanja i davanje odgovora Vremenski izrazi. Vokabular: Složenice Vježbe konverzacije: izrazi za kvantitet/količinu XIII sedmica Tematska jedinica: 'Tell me About it!' Gramatika: Indirektna pitanja i Question tags Vokabular: kolokacije glagola i imenica, idiomi Vježbe konverzacije: neformalni stil izražavanja. XIV sedmica
--	--

	Tematska jedinica: 'Life's Great Events!' Gramatika: Indirektni/neupravni govor (indirektne izjave, pitanja, imperativi) Vokabular: rođenje, vjenčanje i smrt Vježbe konverzacije: Izražavanje žaljenja. XV sedmica Priprema za završni/Završni ispit
Ishodi učenja: (Znanje, vještine, kompetencije i vrijednosni stavovi)	Student posjeduje produbljeno teorijsko znanje iz gramatike i leksike engleskog jezika na nivou srednjeg stepena (<i>Intermediate level B</i>), tj. prepoznaje obrađene gramatičke oblike, strukture i obrasce, zna ih navesti, razlikovati i objasniti načine njihove upotrebe, te razumije obrađeni vokabular. Student primjenjuje stečena znanja kako u pisanoj i usmenoj recepciji tako i u pisanoj i usmenoj produkciji. Student u praksi uspješno integrira sve četiri razvijene jezičke vještine za potrebe pismene i usmene komunikacije na engleskom jeziku na srednjem nivou, te može samostalno napredovati u djeljem učenju engleskog jezika. Student pomaže kolegama (u učionici i van učionice) te doprinosi kreiranju pozitivne atmosfere i prostora za aktivno uključivanje ostalih učesnika u nastavi.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 10: Smanjenje nejednakosti
Oblici i metode izvođenja nastave:	- Predavanja s elementima interaktivne nastave - Vježbe recepcije i produkcije (diskusija, dijalog, jezičke igre, audio-vježbe, metoda radioničke nastave) - Vježbe konverzacije s lektoricom (simulacija stvarnih komunikacijskih situacija) - Samostalni zadaci (zadaci, metoda istraživačkog rada/miniistraživanje za potrebe pisanja zadaci) - Konsultacije - Timski rad - E-nastava
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Zadaci tokom semestra (zadaci) i aktivnost na nastavi: 20 bod. - Polusestrialni pismeni ispit: 30 bod. - Završni pismeni ispit: 50 bod.
Literatura:	Obavezna: - John and Liz Soars, <i>New Headway – Intermediate</i> (Student's book), the third edition, Oxford University Press. Dodatne tekstove / vježbe osigurava predmetni nastavnik tokom izvođenja nastave. Dopunska: - <i>New Headway – Intermediate</i> (Workbook), the third edition, Oxford University Press. - Gramatika engleskog jezika - Rječnik engleskog jezika (jednojezični online Learner's Dictionaries)

Šifra predmeta: INIM 3208	Naziv predmeta: Imam i društvo (praktikum)		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4 (3 ECTS praksa)
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 15; Vježbe: 15; Praksa: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta jeste da studenti: - usvoje znanja i vještine komunikacije s društvom u cjelini, njegovim institucijama, grupama i pojedincima. Imamski i muallimski rad je usko vezan za brigu prema određenim društvenim grupama za koje treba pored ličnog senzibiliteta graditi društvenu i/ ili džematsku svijest. U tom smislu ovu brigu treba institucionalizirati i razvijati kroz strukturu Islamske zajednice.		
Tematske jedinice:	1. Islamsko djelovanje u 15. stoljeću po hidžri 2. Naši ciljevi 3. Vodi ili budi vođen 4. Nevladin sektor – društveni centar moći 5. Vakuf – primjer lične i društvene inicijative za činjenje trajnog dobra 6. Organizacija i organizirano djelovanje 7. Posjeta 8. Briga o bolesnim i socijalno ugroženim licima 9. Posjeta 10. Posjeta 11. Projekt 12. Društvene bolesti i opasnosti 13. Posjeta 14. Ekološka svijest i ideja lijepog 15. Rezime i evaluacija.		
Ishodiuenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju da: a) identifikuju i klasificiraju društvene grupe u džematu i zajednici; b) analiziraju različite modele komunikacije sa društvenom zajednicom; c) prepoznaju najranjivije socijalne grupe u džematu i zajednici, d) analiziraju i organiziraju različite modele pomoći specifičnim društvenim grupama; e) pripreme i razviju vlastiti ili zajednički projekt.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije		
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; posjete; tekstualne analize i dr.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Redovni studenti</i> Projekt: 30 bodova Aktivnosti: 20 bodova Integralni usmeni ispit: 50 bodova <i>Vanredni studenti</i> Seminarski rad: 30 bodova Integralni usmeni ispit: 70 bodova		
Literatura:	Obavezna: 1. Hisham Altalib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i> , Udruženje ilmije, Sarjevo, 2000. 2. Omer Nakičević, <i>U vrtlogu vremena (1927 – 2017)</i> , Centar za napredne studije, Sarajevo, 2017.		

	3. Ferid Dautović, <i>Abdulah ef. Ganić, Život i djelo</i>, Udruženje ilmije IZ u BiH, Medžlis IZ Sarajevo, 2017. 4. Abdul-Hamid Ahmed Ebu Sulejman, <i>Kriza islamske civilizacije, Korijeni u kulturi i odgoju</i>, preveo Ahmed Halilović, El-Kalem i CNS, Sarajevo. 5. <i>Vakufi u Bosni i Hercegovini (zbornik radova)</i>, Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini, Vakufska direkcija, Sarajevo, 2011. 6. Dr. Muhamed Selama Gabari, "Temeljni principi društvenog hizmeta u islamu", u: Dr. Zuhdija Hasanović, <i>Dimenzije Sunneta</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2012., str. 171- 238. <i>Dopunska:</i> 1. Mustafa Hasani, „Vakuf i zekat: fondovi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini“, <i>Vakufi u Bosni i Hereghovini</i>, (Zbornik radova,) Vakufska direkcija, 2015. 2. Savremena literature koja se bavi pitanjima vođstva, lideršipa i sl.
--	--

Šifra predmeta: INKI 3204		Naziv predmeta: Učenje Kur'ana (Kiraet) IV	
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 15+15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osposobiti studenata da znaju čitati Kur'an prema Veršovom rivajetu.		
Tematske jedinice:	1. Imam Nafi' i njegov ravija Verš – biografija. Uvod u metodološke principe Veršovog rivajeta. 2. Učenje Istiaze, Besmele i Fatihe prema Veršovom rivajetu. 3. Pravilo dužine na konsonantu <i>m</i> u funkciji plurala (<i>siletmim el-džem</i>). 4. Osnovne i izvedene dužine prema Veršovom rivajetu. 5. Artikulacije <i>hemzeta</i> prema Veršovom rivajetu; <i>teshil, ibdalinakl</i>. 6. Artikulacija <i>hemzeta</i> u jednoj riječi; artikulacija dva uzastopna <i>hemzeta</i> u jednoj riječi. 7. Artikulacija dva uzastopna <i>hemzeta</i> između dvije riječi. <i>Nakl</i> – prenošenje vokala <i>s hemzeta</i> na prethodni harf. 8. Rekapitulacija/test. 9. Mali <i>idgam</i> u Veršovom rivajetu – uvjeti i pravila. 10. Specifičan izgovor dugog vokala <i>a (imala)</i> u Veršovom rivajetu. 11. Artikulacija konsonanta <i>r</i> u Veršovom rivajetu (<i>ahkamer-ra</i>). 12. Artikulacija konsonanta <i>l</i> u Veršovom rivajetu (<i>ahkam el-lam</i>). 13. Ortografske specifičnosti Veršovog rivajeta. Spojeni i ispušteni konsonant <i>j</i> na kraju riječi. 14. Najučestalije sintaksičke odrednice Veršovog rivajeta. 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	Interpretirati i primjeniti pravila učenja Kur'ana prema Veršovom rivajetu, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući (kompletan Kur'an) i napamet (hifz) u obimu 20 stranica ((od sure <i>en-Fedžr</i> do sure <i>en-Nas</i> ,		

(kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	suru <i>el-Mulk</i> i pet ašereta po izboru) i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno poučavati.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Usmena provjera 70%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Fadil Fazlić, <i>Komparacija između Hafsovog i Veršovog kiraeta</i> , El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2000. <i>Dopunska:</i> 1. Dževad Šošić, <i>Veza između kiraeta i Osmanove ortografije Kur'ana</i> , FIN i El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Šifra predmeta: INFI 3203	Naziv predmeta: Islamsko obredoslovlje (Ibadat) II		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30 Vježbe: 15		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa: - temeljnim pravilima i terminologijom o zekatu, postu i hadžu; - vjerskom praksom i tradicijom izvršavanja ovih obreda kod bosanskohercegovačkih muslimana; - rješenjima Islamske zajednice kojima su donijeta specifična pravila u domenu zekata, posta i hadža; - pojavama nekih „novih ili drugačijih praksi“ te identificirati njihove posljedice po bosanskohercegovačke muslimane i Islamsku zajednicu; - primjenama znanja o obračunu zekata, obredima hadža i pripremati studente da budu dio tima u organiziranju ukupljanja zekata i organizacije hadža.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u predmet; Smisao posta i ramazana 2. Definicija i elementi definicije posta 3. Opravdani razlozi prekida posta 4. Napaštanje posta; Posljedice kvarenja posta; 5. Kefaret i fidja; 6. Smisao zekata; Razlika između zekata, poreza i sadekatu'l-fitra 7. Imovinu na koji se daje zekat 8. Polusestrialni ispit 9. Kategorije primalaca zekata 10. Obračun zekata 11. Menadžemt zekata u svijetu I kod nas 12. Smisao hadža; Definicija i sastavni dijelovi hadža 13. Vrste hadža; Prekršaji na hadžu i iskupi 14. Hadžski obredi u kontekstu gužve 15. Rezime i evaluacija.		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti će biti u stanju: a) definisati i objasniti temeljne pojmove iz oblasti Obradoslovlja;		

	b) izložiti i klasificirati znanja o postu, zekatu i hadžu; c) objasniti i tumačiti zvanične stavove Islamske zajednice prema ibadetskim pitanjima koje je donijela; d) objasniti i primjeniti osnovna pravila o obračunu zekata; e) razlikovati praksu Islamske zajednice od alternativnih tumačenja i praksi; f) povezati teorijsko znanje sa konkretnim slučajevima iz prakse.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja - Prezentacije - Diskusije - Radionice - Studije slučaja - Tekstualne analize, - Terenski rad i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Aktivnost na predavanjima - 10 bodova - Seminarski rad – 20 bodova - Polusestrialni pismeni i usmeni ispit I – 35 bodova - Završni pismeni i usmeni ispit - 35 bodova - Konačna ocjena formira se sabiranjem rezultata iz svih navedenih oblika provjere znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Muhamed Madžid Itr, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Asmir Imamović, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2014. 2. Mustafa Hasani, <i>Hadž u savremenom društvenom kontekstu</i>, Fakultet islamskih nauka i El-Kalem, Sarajevo, 2021. 3. Mustafa Hasani, <i>Ibadat (Hrestomatija)</i>, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009, str. 253-394. 4. Mustafa Hasani, “Sawm - islamski post“, u: <i>Vodič za islamski post “... Mjesec ramazana počinje”</i>, Tugra, Sarajevo, 2009. 5. Fetva o bedeluku http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/2488-fetva-o-bedeluku 6. Farz je izdvojiti zekat i sadekat'l-fitr u Bejtu'l-mal Islamske zajednice http://www.islamskazajednica.ba/fetve-i-rezolucije/19936-farz-je-izdvojiti-zekat-i-sadekatu-l-fitr-u-bejtu-l-mal <i>Dopunska:</i> 1. Ibrahim Halebi, <i>Multeqa'l-ebhur (Stjecište mora)</i>, preveli: Omer Nakičević (...), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2002, str. 243-352. 2. Abdulhamid Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, I, preveli: Zuhdija Hasanović (...), Haris Grabus, Sarajevo, 2002. 3. Dr. Vehbe Ez-Zuhajli, <i>El-Fiqhu'l-islamijju ve edilletuhu</i>, I, Daru'l-Fikr, Damask, 1996. 4. Hasan ibn Ammar eš-Šurunbulali, <i>Hanefijski fikh</i>, preveo Jusuf Džafić, Planjax Komerc, Tešanj, 2017. 5. Mustafa Hasani, “Modeli organiziranog prikupljanja i distribucije zekata u svijetu“, <i>Glasnik</i>, LXVI, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, septembar-oktobar, 2004, br. 9-10, str. 932-948. 6. Mustafa Hasani, “Fond zekjata iz Kuvajta – primjer savremene organizacije za prikupljanje i distribuciju zekata“, <i>Zbornik</i>

	radova FIN-a, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2004, br. 9, str. 149–164. http://fin.unsa.ba/index.php/biblioteka2/zbornik-radova/381-zbornik-radova-9 7. “Važnost islamske vlasti u organizaciji i vođenju akcije ubiranja i distribucije zekata sa posebnim osvrtom na Islamsku zajednicu u Bosni i Hercegovini”, <i>Znakovi vremena</i>, Naučnoistraživački institut “Ibn Sina”, Vol. 9, Sarajevo, 2006, br. 31, str. 63-78. 8. Dr. Jusuf El-Kardavi, <i>Ibadet u islamu</i>, preveli Mesud Džajić i Numan Čosić, Konjic, 2001.
--	--

Šifra predmeta: INIC 3201		Naziv predmeta: Uvod u studije islamske civilizacije	
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 (Predavanja: 30 i Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je uvesti studente u glavne teme studija islamske kulture i civilizacije. Predmet počinje definicijama pojmova kulture i civilizacije. Nakon kratkih napomena o historiji ljudske civilizacije govori se o mjestu islamske civilizacije među drugim civilizacijama, njenoj suštini i stanju muslimanskog svijeta danas. Predmet zatim obrađuje podsisteme i krizu islamske civilizacije, te odnose između nje i savremenog Zapada.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Pojmovi „kultura“ i „civilizacija“; Odnos vjere i kulture 2. sedmica: Mjesto islamske civilizacije među svjetskim civilizacijama 3. sedmica: Svijet islama danas 4. sedmica: Temelji i suština islamske civilizacije 5. sedmica: Podsistemi islamske civilizacije: političko-administrativni sistem 6. sedmica: Podsistemi islamske civilizacije: ekonomski sistem 7. sedmica: Žena i nemuslimani u muslimanskim društvima 8. sedmica: Polusestrialni ispit 9. sedmica: Kriza islamske civilizacije: tradicionalistička i selefijska perspektiva 10. sedmica: Kriza islamske civilizacije: modernistička perspektiva 11. sedmica: Kriza islamske civilizacije: reformističke perspektive 12. sedmica: Muslimanski svijet i Zapad: historija susretanja 13. sedmica: Muslimanski svijet i Zapad: orijentalizam i muslimansko otkriće Evrope 14. sedmica: Sukob civilizacija? 15. sedmica: Muslimanski doprinos svjetskoj civilizaciji		
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • Prezentirati glavne teme iz oblasti studija islamske civilizacija i različita viđenja tih tema. • Raspravljati glavne podteme i argumente za različita stajališta po svakoj obrađenoj temi. • Stečena znanja primijeniti u razgovorima o islamskoj civilizaciji, njenoj prošlosti, stanju i perspektivama, te odnosima među		

	civilizacijama i uticaju historijskih procesa na razvoj islamskog mišljenja.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Zadaci vezani za dodatnu literaturu sa asistenticom 20%; - Pismeni polusestrialni ispit 30%; - Pismeni završni ispit 40%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Hrestomatija <i>Uvod u studije islamske civilizacije</i>, ur. Ahmet Alibašić. 2. Bilješke sa predavanja <i>Dopunska:</i> Alibašić, Ahmet. <i>Načela dobre vladavine u islamskoj civilizaciji</i>. Sarajevo: CNS, 2022. Chapra, M. Umer, <i>Muslimanska civilizacija: Uzroci pada i potreba za reformom</i>. Sarajevo: CNS i El-Kalem, 2016. Huntington, Samuel. "Sukob civilizacija" u Enes Karić, ed. <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>. Sarajevo: Pravni centar, 1996: 99-129. Kale, Eduard. <i>Povijest civilizacija</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1991. Lewis, Bernard. "Muslimansko otkriće Evrope: dodir i sudar" u Karić, prir. <i>Ljudska prava u kontekstu islamsko-zapadne debate</i>, 43-97. Lewis, Bernard. "Povijest drugih naroda" u <i>Islam and the West</i>. New York: Oxford University Press, 1993, 119-30. (Preveo Fikret ef. Pašanović). Nadwi, Mohammad Akram. <i>Muhaddise: učenjakinje u islamu</i>. Sarajevo: CNS, Said, Edward W. <i>Orijentalizam</i>. Zagreb: Konzor, 1999.

Šifra predmeta: INIM 3201		Naziv predmeta: Imamet	
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je: da studente uvede u osnovna teorijska i praktična znanja i iskustva kako bi uspješno obavljali imamsku službu u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini.		
Tematske jedinice:	1. Ko je najpreči da bude imam, uvjeti za imama, uvjeti za klanjanje u džematu, slijeđenje imama, zamjena imama u toku namaza (<i>el-istihlaf</i>), propisi o džamijama 2. Vođstvo u islamu, kako definirati potencijalne vođe, suština rješavanja problema, donošenje odluke, odluka vs. implementacija, osnove planiranja, osnovni elementi ocjene, osnivanje tima i ostvarenje grupe		

	3. Imam u gradskom džematu, imam u prigradskom džematu 4. Imam u dijaspori, imam u strukturi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 5. Džemat, šta je džemat u našim uvjetima, kako uspješno djelovati u džematu? Koje načine, forme i sredstva koristiti? 6. Način odijevanja imama, ophođenje i komunikacija, distribucija islamske literature 7. Rekapitulacija/ZOT 8. Važnost i fadileti dove u islamu, važnost i fadileti zikra u islamu 9. Dženaza namaz, ponašanje kod umrlog, način klanjanja, ponašanje na kaburu 10. Hadž: svečanost prilikom ispraćaja, ikrar i doček 11. Bračni i porodični život tradicionalne muslimanske porodice: dova pri sklapanju braka, nadijevanje imena, <i>akika</i>, sunećenje, useljenje u kuću ili stan 12. Vođenje knjige rođenih, polaznika mektepske nastave, vjenčanih i umrlih, ljetopis, upoznavanje sa protokolom i važnosti protokola pri važnim i sl. svečanostima: postavljenja kamena temeljca, otvaranja džamije, posjete zvaničnika Islamske zajednice, tevhid, hatme, mevlud, bajram, ramazan, obilježavanje Nove hidžretske godine itd. 13. Upoznavanje sa džamijskim kućnim redom, zapisnik o održavanju završnih ispita, zapisnik s utakmica u malom nogometu, vodič za šerijatsko vjenčanje 14. Pravilnik o organizaciji i radu Medžlisa Islamske zajednice, Fond "Bejtul-mal" 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva znati osnovne obaveze imama u različitim sredinama <i>Vještine:</i> Studenti će steći vještine pripreme i realiziranja vlastitog plana aktivnosti, prepoznati posebnosti i razlike među džematima, kao i specifičnosti rada u bošnjačkoj dijaspori. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna da samostalno izvršavaju imamske, muallimske i hatipske obaveze.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a završni, usmeni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: <i>Imamet</i> (hrestomatija), (prir.: Mustafa Hasani i Ferid Dautović), Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2008. Dopunska: Altalib Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, (s engleskog: Velida Selmanagić), IZ u BiH, Udruženje ilmijje, Sarajevo, 2000., str. 47-127. Mujkanović Zahid, <i>Velika zbirka dova</i>, Zahid Mujkanović, Sarajevo, 2005. Mulahalilović Enver, <i>Vjerski običaji Muslimana u Bosni i Hercegovini</i>, Starješinstvo IZ u BiH, Hrvatskoj i Sloveniji, 1988. Pravilnici Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

	Salispahić Džemal, <i>Imam</i>, Medresa "Osman-ef. Redžović", Visoko, 2014. Sokolović h. hfz. Sinanuddin, <i>Islamski propisi o čuvanju zdravlja, posjeti bolesnika i sahrani umrlog muslimana</i>, Sokolović hadži hafiz Sinanuddin, Sarajevo, 1972. Sujuti (Es-), "Fetve o mevludu, tesbihi i sedmini", <i>Preporod</i>, (preveli Almir Fatić i hfz. Senad Čeman) Šukrić Nijaz, <i>Organizacija i oblici vjerskoprosvjernog života muslimana Bosne i Hercegovine od 1945. do 1976. godine</i>, El-Kalem i FIN, 2006. Tuhmaz Abdulhamid Mahmud, <i>Hanefijski fikh</i>, I, (s arapskog: Zuhdija Hasanović i dr.), Haris Grabus, Sarajevo, 2002., str. 326-343.
--	--

Šifra predmeta: INRP 3202		Naziv predmeta: Uvod u psihologiju	
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 15; Seminar: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog kolegija izučavaju se odabrane teme iz savremene psihologije od posebnog značaja za vjerodostojno razumijevanje psihičkog života i ponašanja čovjeka. Ciljevi predmeta su 1) Imati uvid u predmet i pristup izučavanja savremene psihologije; 2) Poznavati osnovne psiho-socijalne pojmove i procese važne za razumijevanje psihičkog života i ponašanja čovjeka; 3) Prepoznati važnost usvojenih psiholoških spoznaja za razumijevanje ponašanja čovjeka u različitim životnim situacijama i segmentima života i 4) Pratiti i kritički analizirati prisustvo ovih procesa i mogućnosti njihovih primjena u svakodnevnom životu i radu.		
Tematske jedinice:	1. Uvodno predavanje 2. Predmet savremene psihologije 3. Ličnost i njeno značenje 4. Identitet i njegove odrednice 5. Emocionalna inteligencija 6. Dječija psihologija 7. Psihologija adolescencije 8. Psihologija odrasle dobi 9. Psihološke značajke stare populacije 10. Socijalna psihologija persuazije i propagande 11. Unutargrupna dinamika i međugrupni odnosi 12. Mentalno zdravlje i psihološko savjetovanje 13. Stres, zdravlje i posao 14. Psihologija braka i porodice 15. Rekapitulacija svih oblasti		
Ishodi učenja:	- Studenti će moći objasniti osnovne pristupe i metode u izučavanju savremene psihologije - Studenti će biti u stanju definirati i objasniti ključne pojmove i procese iz oblasti psihologije, kao što su socijalna percepcija, kognitivni procesi i emocionalne reakcije. - Studenti će moći identificirati praktične primjene psiholoških teorija i istraživanja u svakodnevnm situacijama, poput međuljudskih odnosa, radnog okruženja i obrazovanja.		

	- Studenti će biti sposobni analizirati stvarne situacije i primijeniti psihološke koncepte kako bi razumjeli ponašanje i predložili rješenja za izazove u profesionalnim i privatnim sferama.
Cilj održivog razvoja (SDG):	- SDG 3: Zdravlje i blagostanje - SDG 4: Kvalitetno obrazovanje - SDG 5: Spolna ravnopravnost - SDG 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast - SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije - SDG 17: Partnerstvom do ciljeva
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja - Samostalni zadaci - Istraživanje - Vježbe - Seminar(i)
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Prisustvo i učešće u nastavi 10% - Analiza specifične istraživačke metode/tehnike u psihologiji i prezentacija istraživačkog nacrt (individualni/grupni zadatak) 40 % - Završni (kombinirani pismeno-usmeni) ispit 50%
Literatura:	Obavezna: - Aronson, E., Wilson, T., i Akert, R. (1997). <i>Socijalna psihologija</i>. Zagreb: Mate d.o.o. - Berk, L. (2007). <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Bezić, I. (1990). Pastoralna psihologija. <i>Bogoslovska smotra</i>, 60, 95-105. - Družić-Ljubotina, O., i Friščić, L. (1990). Profesionalni stres kod socijalnih radnika: izvori stresa i sagorijevanje na poslu. <i>Ljetopis socijalnog rada</i>, 21, 5-32. - Ekeman, N. (1966). <i>Psihodinamika porodičnog života</i>. Odabrana poglavlja. - Goleman, D. (1997). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Zagreb: Mozaik knjiga. - Hwang, P., i Nilsson, B. (2000). <i>Razvojna psihologija</i>. Zenica: Dom Štampe. - Larsen, R., & Buss, D. (2008). <i>Psihologija ličnosti</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Rot, N. (2004). <i>Opšta psihologija</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. - Smajić, A. (2022). <i>Radni stres kod bh. imama: stanje, uzroci i suočavanje</i>. Sarajevo: El-Kalem i Fakultet islamskih nauka. Dopunska: - Despot-Lučanin, J. (2003). <i>Iskustvo starenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Domazet, A. (2007). Teologija i psihologija: mogućnosti i granice dijaloga. <i>Filozofska istraživanja</i>, 2, 261-278. - Duran, M. (2004). <i>Dijete i igra</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Lacković-Grgin, K. (1999). <i>Samopoimanje mladih</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Petz, B. (2001). <i>Uvod u psihologiju</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Schaie, K. W., i Willis, S. L. (2001). <i>Psihologija zrele dobi i starenja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

	- Slišković, A., & Burić, I. (2020). <i>Znanstveno istraživanje u psihologiji: Vodič za početnike</i>. Zadar: Sveučilište u Zadru. - Vasta, R., Haith, M. M., i Miller, S. A. (1998). <i>Dječja psihologija</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.
--	---

Šifra predmeta: INOP 3202		Naziv predmeta: Engleski jezik za imame	
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 15; Lektorske vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na obast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima za cilj: - Upoznati studenta s osnovnom islamskom teološkom terminologijom na engleskom jeziku te unaprijediti jezičke kompetencije, prije svega u govornoj produkciji studenta kao samostalnog korisnika engleskog jezika prema Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike (ZEROJ/CEFRL, Common European Framework of Reference for Languages), bez obzira na pojedinačni nivo znanja postignut tokom prethodnog obrazovanja (kretanje u rasponu od srednjeg/B prema neprednom/C nivou). - Navedeno postižemo obradom tematskih sadržaja u vidu tekstova iz područja islamske teologije/imameta, kao i korištenjem raznovrsnih autentičnih i aktualnih materijala iz masovnih/komunikacijskih medija, didaktički prilagođenih s ciljem razvijanja receptivnih i produktivnih jezičkih vještina (čitanje, slušanje, pisanje i govor), te usvajanjem i proširivanjem specifičnog teološkog vokabulara i gramatičkih struktura za efikasno komuniciranje na engleskom jeziku. - Težište predmeta je na receptivnim jezičkim vještinama (čitanje i slušanje), kako bi se olakšalo korištenje stručne literature na engleskom jeziku u svrhu istraživanja, kao i razumijevanje usmenog diskursa iz područja islamske teologije/imameta. Nadalje, obaveza pisanja i držanja kraćeg argumentativnog govora ili hutbe te sudjelovanje u diskusijama o zadanoj islamskoj temi imaju za cilj podstaći razvoj produktivne jezičke vještine usmenog izražavanja s ciljem osiguranja temelja za buduće aktivno sudjelovanje u kreiranju nove slike Islama koju Zapadnom svijetu mogu i trebaju ponuditi i bosanskohercegovački imami. - Jedan od važnih ciljeva jeste priprema budućih imama za aktivno učešće u međureligijskom dijalogu na međunarodnoj sceni. Cilj predmeta jeste potaknuti studente, buduće imame, na samostalno i kontinuirano razvijanje komunikacijskih vještina i kompetencija, potrebnih za uspješnu konverzaciju u kojoj bi, na osnovu stajališta islama po određenom pitanju, znali artikulirati svoje mišljenje o raznim aktualnim temama.		

Tematske jedinice po sedmicama:	1. Upoznavanje s planom nastave, koncepcijom vježbi, materijalima te načinom ocjenjivanja. Definiranje ESP-a (<i>English for Specific Purposes</i> / <i>Engleski za posebne namjene</i>). Uvodne vježbe. 2. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: <i>Pillars of Islam I</i> Jezičke vještine u fokusu: Proširivanje proste i sažimanje složene rečenice/teksta. Karakteristike dobrog sažetka. 3. Tematska jedinica i vokabular iz oblasti: <i>Pillars of Islam II</i> Jezičke vještine u fokusu: Prezentiranje na temu „Stubovi islama“. 4. Tematska jedinica: <i>Marriage</i> (wedding traditions, relationship problems) Jezičke vještine u fokusu: ista riječ u različitim kontekstima, složeni glagoli, upotreba kondicionala za izražavanje mogućnosti i vjerojatnoće, nuđenje savjeta, mišljenja Gramatika: Pregled glagolskih vremena 1. 5. Tematska jedinica: <i>Social Relationships in Islam</i> (principles of the Muslim social system, Islamic social institutions, motherhood, love for others) Jezičke vještine u fokusu: mind-mapping, definiranje i pojašnjavanje. Gramatika: Pregled glagolskih vremena 2. 6. Tematska jedinica: <i>Muslim Youth Culture</i> Jezičke vještine u fokusu: Pismeno samodefiniranje praćeno diskusijom na času. Gramatika: Pregled glagolskih vremena 3. 7. Tematska jedinica: <i>The Prophethood of Muhammad (PBUH)</i> Jezičke vještine u fokusu: biografija/životopis, 'flow charts' u svrhu hronološkog prikaza događaja 8. Polusemestralni ispit 9. Tematska jedinica: <i>Rhetoric I</i> (Klasična retorika, Poslanikova s.a.v.s. retorika, moć retorike). Jezičke vještine u fokusu: Faze pripreme govora (<i>lat. inventio, dispositio, elocutio, memoria, actio</i>), metode ubjeđivanja, oslonci u govorništvu (etos, patos, logos), slušanje i analiziranje govora poznatih ličnosti, dizajniranje govora, strategije, kompozicija govora, retoričke figure, argumenti, govor tijela, vrste govora. 10. Tematska jedinica: <i>Rhetoric II</i> (radionica: držanje kraće hutbe na engleskom jeziku) Gramatika: Pregled glagolskih vremena 4. 11. Tematska jedinica: <i>Islam and Health</i> (lifestyle choices, healthy living in the Qur'an and modern science, Qur'anic attitudes towards mental and spiritual health) Jezičke vještine u fokusu: organiziranje vokabulara, mind mapping, diskusija. Gramatika: Pregled glagolskih vremena 5. 12. Tematska jedinica: <i>Narrative in Islam</i> (storytelling in the Islamic tradition, characters, plot, themes and morals, the story of Yusuf)
---	--

	Jezičke vještine u fokusu: praćenje priče uz pomoć tragova, ekstenzivno slušanje za općom informacijom, prepričavanje priče na osnovu bilješki, upotreba tempa, ritma, intonacije i naglasaka u svrhu efikasnog donošenja priče. Gramatika: Pregled glagolskih vremena 6. 13. Tematska jedinica: <i>Children's Rights</i> (human rights legislation, children's rights in Islam, children's responsibilities to their parents) Jezičke vještine u fokusu: upotreba imeničkih složenica, poređenje različitih mišljenja i stavova, parafraziranje/sažimanje informacije u tekstu. Gramatika: Pregled kondicionala. 14. Tematska jedinica: <i>Islam and Environment</i> Jezičke vještine u fokusu: parafraziranje informacije, izvještavanje na osnovu sekundarnih izvora, načini strukturiranja teksta i argumentacije. Semestralni zadatak: Držanje argumentativnog govora. 15. Rekapitulacija i usmeni ispit
Ishodi učenja: (Znanje, vještine, kompetencije, vrijednosni stavovi)	Student poznaje ključne termine iz islamske teologije na engleskom jeziku, zna definirati, detaljnije opisati i objasniti islamske i imanske šarte. Zna citirati Kur'an i hadis, sažeto prepričati/reproducirati priču uz manje-više tačnu upotrebu glagolskih vremena i oblika. Student se samostalno koristi autentičnim i aktualnim medijskim materijalom koji tretira različite teme iz oblasti islamske teologije/imameta, te stručnom literaturom na engleskom jeziku u svrhu istraživanja. Sposoban je pripremiti i održati usmenu prezentaciju, govor ili hutbu te sudjelovati u diskusijama o navedenim temama. Student je, prije svega, u svojoj govornoj produkciji, sposoban adekvatno povezivati islam sa širim evropskim kontekstom, pozivajući se pritom na Kur'an i hadis, Poslanikov s.a.v.s. život i praktični život vjernika u svrhu argumentiranog iznošenja vlastitog stava na afirmativan način, kako bi doprinio boljem razumijevanju između muslimana i nemuslimana. Student pomaže kolegama te na različite načine kreira pozitivnu atmosferu i podstiče druge na aktivno učešće u toku nastave.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 5: Spolna ravnopravnost SDG 6: Čista, pitka voda i higijenski uvjeti SDG 7: Pristupačna i čista energija SDG 10: Smanjenje nejednakosti SDG 13: Odgovorni na klimatske promjene SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Oblici i metode izvođenja nastave:	- Predavanja kroz prezentacije i kontinuiranu interakciju sa studentima - Vježbe Vježbe se izvode u stalnoj interakciji nastavnika sa studentima, bez obzira na vrstu nastavne aktivnosti. Vježbe integrisanih vještina čitanje/pisanje, slušanje/govorenje, npr. vježba govorenja po saslušanom predavanju, odnosno vježba izražavanja u pisanoj formi kao odgovor/reakcija na pročitani tekst. Učešće u diskusiji na času. Timski rad, izrada mape uma.

	- Konverzacija Vježbe konverzacije se izvode u stalnoj interakciji izvornog govornika (lektora) sa studentima. Zadaci kroz koje studenti vježbaju da govore o obrađivanim teološkim temama sa svjetovne perspektive. Diskusije. Timski rad, role-play. - Samostalni zadaci Držanje govora/hutbe, pisanje zadaće uz prethodno istraživanje teme, refleksivne bilješke o tematskoj jedinici - Konsultacije - E-nastava
Metode vrednovanja i provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni studenti: - Učešće u nastavi 5% (držanje argumentativnog govora/hutbe + bonus bodovi za aktivnost na času do 3 boda) - Usmeni ispit iz konverzacije 20% - Polusestrialni pismeni ispit 30% - Završni pismeni ispit 45%. Vanredni studenti: - Usmeni ispit iz konverzacije 20% - Polusestrialni pismeni ispit 30% - Završni pismeni ispit 50% Student je obavezan ostvariti minimalno 55 % od predviđenog broja bodova na pismenim ispitima. Konačna ocjena formira se sabiranjem bodova ostvarenih u okviru različitih provjera znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Odabrani tekstovi i autentični materijali iz masovnih/komunikacijskih medija; prezentacije s gramatičkim materijalom 2. Ruqaiyyah Waris Maqsood, <i>Examining Religions - Islam</i> 3. Amna Bedri, Fiona McGarry, <i>English for Islamic Studies</i> Dopunska: 4. Gramatika engleskog jezika 5. Jednojezični rječnik engleskog jezika (online Learner's Dictionaries, Oxford/Cambridge/Collins/Longman) 6. Murata, Sachiko, Chittick, William C., <i>The Vision of Islam</i>, Suhail Academy, Lahore, 2005. 7. Yusuf Hamza, <i>Purification of the Heart – Signs, Symphoms and Cures of the Spiritual Diseases of the Heart</i>.

Šifra predmeta: INIM 1205	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa II		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 125 Predavanja 0; Vježbe 15; Terenski rad 30 Ramazanska praksa 80	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			

Cilj (ciljevi) predmeta:	❖ Osposobiti studenta za samostalno predvođenje namaza u džematu (dnevni-namazi i teravih-namaz) ❖ Razviti organizacijske sposobnosti za organiziranje džemata i džematskih aktivnosti ❖ Usvojiti metodologiju rada sa mladima
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima. 2. Utvrđivanje elementarnih imamsko-muallimskih znanja 3. Kultura ponašanja, oblačenja i govora imama-muallime 4. Socijalna inteligencija, razumijevanje različitih potreba i ambijenta u imamsko-muallimskom radu 5. Razvijanje organizacijskih vještina 6. Upravljanje projektima i resursima 7. Plan džematskih aktivnosti 8. Inovativne ideje u radu sa mladima - Očuvanje identiteta - Poroci - Beperspektivnost 9. Analiza uspešnih programa rada sa mladima - Edukativni - Socijalni i humanitarni - Društveno-kulturni i rekreativni 10. Priprema i analiza ramazanske prakse
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	✓ Student može samostalno predvoditi dnevne-namaze i teravih-namaz ✓ Student može samostalno organizirati džematske aktivnosti, programe, iftare i predavanja ✓ Poznaje metodologiju rada sa mladima
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Metode izvođenja nastave:	❖ Simulirane sesije vođenja namaza gdje će studenti imati priliku da prakticiraju vođenje namaza, kako pojedinačno tako i u grupama. ❖ Mentoriranje od strane iskusnih imama ili nastavnika koji će pružati podršku i voditi studente kroz proces učenja vođenja namaza i organizacije džematskih aktivnosti. ❖ Povratne informacije i evaluacija kako bi se poboljšale vještine vođenja namaza. ❖ Radionice organizacijskih vještina ❖ Specifične radionice o upravljanju projektima usmjerene na organiziranje džematskih aktivnosti, s fokusom na planiranje, upravljanje resursima, komunikaciju i evaluaciju. ❖ <i>Brainstorming</i> sesije o inovativnim idejama za džematske aktivnosti koje mogu privući mlade i ojačati njihovu povezanost s džematom.

	❖ Analiza studija slučaja uspješnih programa za mlade u islamskim zajednicama i primjena tih principa u stvarnim scenarijima. ❖ Praktično iskustvo koje će studentima omogućiti primjenu stečenih znanja iz metodologije rada s mladima i razvijanje njihovih vještina u radu s ciljnom skupinom.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%
	Aktivnost studenta	6	10
	Dnevnik imamsko-muallimske prakse	22	40
	Godišnji plan džematskih aktivnosti sa detaljnom razradom jedne aktivnosti	9	15
	Učešće ili vođenje neke omladinske aktivnosti	9	15
	Izvještaj razgovora sa imamom/muallimom o izazovima organiziranja džematskih aktivnosti	6	10
Literatura:	Obavezna: 1. Zuhdija Hasanović, "Savremeni identitet i imidž bh.imama", <i>Zbornik FIN-a</i>, br. 27, 2023. 2. Nedim Begović, „Fikhski propisi o teraviji i bajram-namazima”, <i>Takvim za 2011.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2010, str. 63-71. 3. Emir Džambegović, <i>Imidž Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2014. 4. <i>Plan i program za rad sa mladima</i>, Uprava za vjerske poslove Rijaseta Islamske zajednice u BiH Dopunska: 1. Zijada Rahimić, "Upravljanje ljudskim resursima" Ekonomski fakultet u Sarajevu, 2010. 2. Danijel Goloman, <i>Socijalna inteligencija</i>, Geopoetika, 2009. 3. Fajgelj Stanislav, <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2007., str. 359-364 4. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000. 5. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman-ef. Redžović, Visoko, 2014. 6. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003.		

--	--

Šifra predmeta: INAK 3309	Naziv predmeta: Savremene akaiidske teme		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s nekim aktuelnim problemima s kojima se muslimani danas susreću, poput ključnih problemi teologije i teologije morala, kao što su: tradicionalizam, modernizam, sekularizacija i sekularizam, izazovi nove religioznosti, međureligijski dijalog, teološko razumijevanje savremenoga odnosa prema: začecu, abortusu, vantjelesnoj oplodnji, presađivanju organa, eutanaziji, ali i prema biljnome te animalnome svijetu.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: „Sadržaj naučavanja Savremenih akaiidskih tema“ 2. sedmica: „Tradicija: Pitanje definiranja“ 3. sedmica: „Pojmovna razgraničenja tradicionalizam i modernizam“ 4. sedmica: „Teološki uzroci nastanka podjele svijeta na sakralno i profano“ 5. sedmica: „Otudjenje i osamljenost kao produkti kapitalizma“ 6. sedmica: „Izazov procesa globalizacije za religiju“ 7. sedmica: „Fenomen nove religioznosti“ 8. sedmica: „Religija i kriza životne sredine“ 9. sedmica: (<i>Polusemestralni ispit</i>) 10. sedmica: „Međureligijski institucionalni dijalog u BiH“ 11. sedmica: „Teologija morala“ 12. sedmica: „Percepcija života u muslimanskoj teologiji morala“ 13. sedmica: „Percepcija animalnog svijeta u muslimanskom teološkom diskursu“ 14. sedmica: „Integrativna bioetika i teologija morala“ 15. sedmica: REKAPITULACIJA		
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga kursa, studenti će: a) steći osnovna znanja o teološkome pristupu fenomenima: modernizma, tradicionalizma, sekularizacije i globalizacije, b) biti upoznati sa međusobnim odnosom teologije i morala. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta studenti će biti u mogućnosti: a) prezentirati neke od savremenih teoloških problema; b) u određenoj mjeri razvijati moralni senzibilitet prema svemu stvorenome; c) razvijati suživot i međureligijski dijalog. Kompetencije: Ovim kursom studenti stječu temeljne kompetencije za izvođenje nastave u medresama iz predmeta Ahlak i Akaid. Poslije odslušanoga kursa svršenicima će moći u svome pedagoškome radu realizirati osnovnu edukaciju u polju međureligijskoga dijaloga, teologije morala i integrativne bioetike.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje		

Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusestrialni pismeni i usmeni ispit 40 % 2. Završnipismeni i usmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 % b) vanredni studenti Polusestrialni pismeni i usmeni ispit 50 % Završnipismeni i usmeni ispit 50 %
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija: <i>Savremene akadske teme 1</i>, ur. Adnan Silajdžić, Sarajevo, FIN, 2007. str. 9.-51.; 11.-170.; 181.-192. 2. Hrestomatija: <i>Teološke teme savremenih turskih autora</i>, N. Grabus i S. Omerdić, Sarajevo, (za internu upotrebu). 3. İlhan İlkilic, Hakan Ertin, »Etički aspekti istraživanja ljudskih embrionalnih matičnih ćelija u islamskom svijetu: stavovi i razmišljanja«, <i>Znakovi vremena</i>, Sarajevo, vol. 17., br. 63., str. 109-132. 4. Amir Muzur, Iva Rinčić, »Hospital/hospicij u islamskoj kulturi«, <i>Znakovi vremena</i>, Sarajevo, vol. 17., br. 63., str. 133-138. 5. Samir Beglerović, »Tradicionalni i moderni pristupi fenomenima smrti i umiranja«, <i>Znakovi Vremena</i>, Sarajevo, 2011., vol. 14, br. 52/53, str. 67.-82. 6. Nedžad Grabus, »Međureligijski dijalog«, <i>Od „drugoga“ do bližnjega: (eseji o islamu u sekularnoj državi i međureligijskom dijalogu)</i>, Averroes, Ljubljana, 2020., str. 117-136. 7. Annemarie Schimmel, »Islam i čudesnosti stvorenja: Životinjsko carstvo«, <i>Novi Muallim</i>, Sarajevo, 2014., vol. 15., br. 58., str. 45-58. 8. Orhan Jašić, »Biljni svijet u Tradiciji muslimana« Sarajevske sveske br. 47-48., 2015., str. 171-178. Dopunska: 1. Abū Ḥāmid el-Ġazālī, <i>Znamenja o Allahovim stvorenjima</i>, Ljiljan, Ljubljana, 1994., 2. Selim Sami Jašar, »Razgovor sa svrakom«, u prijevodu Fejzulaha Hadžibajrića, u: Mustafa Cerić (ur.), <i>Tesawwuf, islamska mistika</i>, Zagrebačka džamija, Zagreb, 1989. 3. Gordana Pelčić, <i>Donacija organa i vjernici</i>, Medicinski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2006. 4. Tomislav Krznar, <i>Znanje i destrukcija, Integrativna bioetika i problemi zaštite okoliša</i>, Pergamena, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2011. 5. Željko Kaluđerović, »Kontroverze oko GM ili transgenih organizama«, <i>Arhe</i>, Novi Sad, vol. 6., br. 12, 2009, str. 159-172. 6. Željko Kaluđerović, Orhan Jašić, »Pitagorejska i arapska recepcija ne-ljudskih živih bića«, <i>Nova prisutnost</i> vol. 13., br. 1., 2015., str. 25-33.

Šifra predmeta: INFI 3304	Naziv predmeta: Šerijatsko personalno pravo		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj kontakt sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe: 15; Seminar: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Upoznati studente sa: a) značenjem temeljnih pojmova šerijatskog porodičnog (<i>el-munakehat</i>), testamentalnog (<i>el-wasijja</i>) i nasljednog prava (<i>el-miras</i>); b) mjestom, ulogom predmetom, načelima i osnovnim propisima šerijatskog porodičnog, testamentalnog i nasljednog prava c) sudskom praksom šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini u oblasti šerijatskog porodičnog, testamentalnog i nasljednog prava d) preporukama, fetvama i rezolucijama nacionalnih vijeća za fetve i međunarodnih akademija šerijatskog prava u oblasti šerijatskog porodičnog, testamentalnog i nasljednog prava		
Tematske jedinice:	1. Personalno pravo; Porodica i njena struktura. 2. Definicija braka i ciljevi braka u šerijatskom pravu. 3. Uvjeti za brak, Vrstebraka (Poligamija; mješovitibrak, fiktivni brak, muta veza). 4. Mehr; Medijacija – rješavanje bračnih nesuglasica. 5. Prekid braka (Vrste: Sudski prekid braka, Sporazumni prekid braka, <i>Lian</i> , <i>Fesh</i>). 6. Talak-repudijacija. 7. Posljedice braka; <i>Iddet</i> . 8. Polusemestralni ispit 9. Imovinski izdaci nakon smrti ostavitelja; Dioba imovine 10. Vasijjet – posljednja volja. 11. Specifičnost i važnost nasljednog prava; Predislamski i islamski nasljedni red – reforme. 12. Kategorije nasljednika u šerijatskom pravu; Mogućnosti nasljednika. 13. Naslijeđivanje ženskih lica. 14. Specifični slučajevi naslijeđivanja. 15. Rezime i evaluacija.		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da: a) definiraju predmet šerijatskog personalnog prava; b) imenuju osnovna načela šerijatskog personalnog prava; c) protumače glavne fikske propise u oblasti šerijatskog porodičnog, testamentalnog i nasljednog prava; d) obave šerijatsko vjenčanje e) povežu teoriju šerijatskog porodičnog prava sa rješavanjem bračnih nesuglasica; f) riješe određene bračne nesporazume i sukobe; učeštvuju u radu bračnih i predbračnih savjetova g) objasne pravnu prirodu ustanove vasijjeta i procedure oporuke; (h) analiziraju načine naslijeđivanja u periodu Objave i kasnije (i) tumače propise šerijatskog testamentalnog i nasljednog prava (j) izračunaju nasljedne dijelove prema šerijatskom nasljednom redu		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje		

	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Redovni i vanredni studenti:</i> Seminarski rad: 20 bodova Polusemestralni pismeni i usmeni ispit I: 40 bodova Završni pismeni i usmeni ispit: 40 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Ibrahim Džananović, Primjena šerijatskog porodičnog prava kroz praksu Vrhovnog šerijatskog suda u sarajevu, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu. 2. Mustafa Hasani, <i>Tumačenje i primjena normi šerijatskog prava o mješovitim brakovima u Bosni i Hercegovini u periodu 1930-1940. godina</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2014. 3. Mustafa Hasani i Senad Čeman, <i>Zbirka zadataka iz šerijatskog nasljednog prava</i>, El-Kalem i Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, Drugo izdanje, 2023. 4. F. Karčići E. Karić, <i>Šerijatsko pravo u savremenom dobu</i>, Pravni centar, Sarajevo, 1998, str. 333-357. 5. Begović Nedim: "Testament u islamskom pravu", Glasnik, LXIV/2002, br. 11-12, str. 1147-1158. <i>Dopunska:</i> 1. Mehmed Begović, Šerijatsko bračno pravo. 2. M. A. Čerimović, Šerijatsko nasljedno pravo. 3. Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, II. 4. Hasib Muratbegović, <i>Tumač šerijatskih propisa hanefijskog mezheba o ženitbi, obitelji i nasljedstvu</i>, 5. Džananović Ibrahim, "Odsutnost i nestalost muža kao razlog za rastavu braka", <i>Takvim</i> 1997, Udruženje Ilmije BiH, Sarajevo, 1996, str. 31-43. 6. <i>Hukukialiekaranesi, Ženitbeni zakonik</i>. 7. Abdulah Ajni Bušatlić, Porodično i nasljedno pravo muslimana. 8. M. Hasani, "Jedna interesantna vasijetnama iz Gračanice iz 1936. godine", <i>Takvim</i> za 2006, Sarajevo, 2005. 9. N. Traljić S. Babić, <i>Bračno pravo</i>. 10. M. Hasani i N. Begović, „Praksa šerijatskih vjenčanja u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini“, <i>Glasnik</i>, LXXIII, Rijaset IZ u BiH, novembar–decembar 2011, br. 5-6, str. 1124-1137.

Šifra predmeta: INIC 3302		Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije do 1700.	
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 (Predavanja: 30; Seminar: 15; Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prati se nastanak, razvoj i transmisija islamske kulture i civilizacije na različitim geografskim prostorima; daje se pregled glavnih kulturnih zona islama sa njihovim karakteristikama i ostvarenjima u različitim segmentima do 18. stoljeća. Posebno se prate kulturni među-uticaji, nastanak, glavne karakteristike i historijski razvoj osnovnih		

	političkih, vojnih, pravosudnih, privrednih, obrazovnih i znanstvenih institucija u ovom razdoblju. Glavni ciljevi predmeta su studente upoznati s: 1) glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije do perioda kolonijalizma; 2) glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim civilizacijama, 3) uticajem historijskih procesa na razvoj islamske misli u naznačenom periodu.
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod: Faktori historijskih promjena 2. sedmica: Vrijeme Hulefa-i rašidina 3. sedmica: Islamska civilizacija 750-950. 4. sedmica: Islamska civilizacija 950-1400. 5. sedmica: Islam u Španiji i južnoj Italiji 6. sedmica: Institucije ranog i klasičnog doba islamske civilizacije 7. sedmica: Institucije ranog i klasičnog doba islamske civilizacije 8. sedmica: Osmanska država 1300-1700. 9. sedmica: Osmanska država 1300-1700. 10. sedmica: Klasične osmanske institucije 11. sedmica: Islam u Iranu od 13-18. st. 12. sedmica: Islam u južnoj Aziji 13. sedmica: Islam u centralnoj Aziji i Rusiji 14. sedmica: Islam u podsaharskoj Africi 15. sedmica: Islam u Kini i jugoistočnoj Aziji
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • Prezentirati glavne teme iz oblasti studija islamske civilizacije, različita viđenja tih tema te kontinuiteta i promjena u islamskoj civilizaciji do 1700. godine; • Raspravljati glavne pod teme i argumente za različita stajališta po obrađenim temama; • Stečena znanja primijeniti u razgovorima o islamskoj civilizaciji, njenoj prošlosti, stanju i perspektivama, te odnosima među civilizacijama i uticaju historijskih procesa na razvoj islamskog mišljenja.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. kvizovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Seminarski rad 20%; - Pismeni polusestrialni ispit 35%; - Pismeni završni ispit 35%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije 610-1700</i>, ur. Ahmet Alibašić 2. Bilješke sa predavanja Dopunska: 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Es-Sujuti, Dželaluddin, <i>Povijest halifa</i>, Sarajevo, Novi Kevser, 2003. 3. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 4. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor).

	5. Ibn el-Arabi, Ebu Bekr, <i>Zaštita od nesreća</i> , Rožaje, Es-Sunne, b.g. 6. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i> , Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 7. Dator, James A., John A. Sweeney, Aubrey M. Yee, <i>Mutative Media: Communication Technologies and Power Relations in the Past, Present, and Futures</i> , Springer, 2015, 133-139. 8. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i> , Sarajevo, Libris, 2019. 9. Türkiye Diyanet Vakfı, <i>Institucije islamske civilizacije</i> , Sarajevo, CNS, 2017.
--	--

Šifra predmeta: INIM 3302		Naziv predmeta: Hatabet i vaz	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da: • studenti shvate značenje i značaj hutbe i vaza u islamskom i imamskom djelovanju za vjerski život i misiju Islamske zajednice. • studenti steknu osnovne retoričke sposobnosti koje će im omogućiti kvalitetno držanje hutbe i vaza		
Tematske jedinice:	1. Hutba: pojam i definicija 2. Kur'ansko-sunnetske osnove hutbe 3. Šerijatskopravni propisi o hutbi 4. Funkcija, uloga i značaj hutbe i hatiba u Islamskoj zajednici 5. Muslimansko kritičko bavljenje pitanjem hutbe u BiH u 20. stoljeću 6. Klasični pristupi retorici 7. Rekapitulacija/ZOT 8. Savremeni retorički aspekti hutbe 9. Savremeni komunikacijski aspekti hutbe 10. Izbor teme i svrhe obraćanja, analiza slušateljstva, načini organizacije materijala i argumentacija u obraćanju 11. Individualne pretpostavke za govor, hutbu i vaz, načini ostvarivanja i modusi usavršavanja 12. Karakteristike uspješnog hatiba i vaiza. Uvažavanje slušateljstva, interakcija, dinamičnost u izlaganju, organiziranje vremena, strah i anksioznost pred i tokom govora. 13. Analiza vjerovjesničkog diskursa u vazu i hutbama. Primarne karakteristike Poslanikovih, s.a.v.s., obraćanja, smisao, konkretnost, konciznost, adekvatnost... 14. Analiza održanih hutbi 15. Rekapitulacija svih oblasti		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva znati značaj i ulogu hutbe i vaza u imamskom i da'vetskom djelovanju za vjerski život i misiju Islamske zajednice. <i>Vještine:</i> Studenti će steći vještine pripreme i realiziranja kvalitetne hutbe i vaza. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna da samostalno drže kvalitetnu hutbu i vaz.		

Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima. Također, studenti su obavezni pratiti hutbe iskusnih hatiba, analizirati ih, održati hutbu i zajedno sa saradnikom i kolegama detaljno je analizirati.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej i održana hutba čini 20%, polusestrialni ZOT 30%, a završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: <i>Hatabet</i> (hrestomatija), (prir.: Džemaludin Latić i hfz. Kenan Musić), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2009. Dopunska: Altalib Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i> , (s engleskog: Velida Selmanagić), IZ u BiH, Udruženje ilmijje, Sarajevo, 2000., str. 47-127. Salispahić Džemal, <i>Imam</i> , Medresa "Osman-ef. Redžović", Visoko, 2014. Šljivo Meho, <i>Retorički i komunikološki aspekti hutbe kod muslimana BiH</i> , Sarajevo, 2009.

Šifra predmeta: INRP 3334		Naziv predmeta: Didaktika s metodikom vjerske nastave I	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Upoznati i osposobiti studenata sa savremenim teorijskim i praktičnim dostignućima metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Upoznati i razumijeti temeljnih područja didaktike. ▪ Razraditi savremene nastavne strategije i strategije aktivnog učenja u vjerskoj nastavi. ▪ Razumijevati temeljna nastavna umijeća u vjerskoj nastavi.		
Tematske jedinice:	1. Teorijsko određenje metodike i terminološka razgraničenja. 2. Specifičnosti i principi metodike vjerske nastave. 3. Didaktički principi i pravila (određenje, klasifikacija, povezanost); Didaktički sistemi (definiranje, značaj i klasifikacija). 4. Metode podsticanja i vođenja aktivnosti učenika u vjerskoj nastavi. 5. Konstruktivno usklađivanje u sistemu nastave (ishodi/ciljevi učenja, nastavne aktivnosti, evaluacija). 6. Implementiranje obrazovnih taksonomija u kreiranju vjerske nastave. 7. Primjena savremenih nastavnih strategija u vjerskoj nastavi. 8. Provjera znanja studenata (kolokvij). 9. Nastavne metode u vjerskoj nastavi. 10. Nastavne metode u vjerskoj nastavi (nastavak). 11. Oblici nastave i tipovi nastavnih sati. 12. Nastavna sredstva i pomagala u vjerskoj nastavi. 13. Temeljna nastavna umijeća.		

	14. Hospitacije časova. 15. Hospitacije časova, sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Usvojiti temeljna područja didaktike i didaktičko-metodičke zakonitosti vjerske nastave. ▪ Analizirati savremena teorijska i praktična dostignuća metodike nastavnog rada uopće i metodike vjerske nastave. ▪ Analizirati savremene strategije učenja i poučavanja. ▪ Analizirati primjenu nastavnih metoda, oblika rada, sredstava i pomagala u vjerskoj nastavi. ▪ Interpretirati temeljna nastavna umijeća ▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja školskog ili mektebskog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju muallima u mektebu ili nastavnika u školi).		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Spolna ravnopravnost ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata (pripreme, diskusije, rješavanje zadataka na vježbama).	5,5	10
	Kolokvij (pročitane knjige sa spiska proširene literature – dvije knjige minimalno).	11	20
	Praktikum (hospitacija 20 časova vjerske nastave i izrada dnevnika metodičke prakse).	11	20
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	27,5	50
Literatura:	Obavezna: 1. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. (str. 37–68.) 2. Ćatić, Refik i Pehlić, Izet (2004): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke</i>. Islamska pedagoška akademija, Zenica. (str. 13–107.) 3. Sijamhodžić-Nadarević, Dina (2019). „Aktivno učenje i metode aktivnog učenja u visokoškolskoj nastavi“. <i>Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu</i>, br. 23. (str. 221–244.) 4. Slatina, Mujo (1998): <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. (str. 71–137; 169–191; 255–303; 303–344.) 5. Zimić-Gljiva, Mujesira (2005): <i>Metodika nastave islamske vjeronauke – hrestomatija</i>. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. (str. 115–139; 189–192.)		

	Dopunska: 1. Andrilović, V. (2001): <i>Samostalno učenje</i>. Jastebarsko, Naklada Slap, Zagreb. 2. Bežen, Ante (2008): <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i>, Učiteljski fakultet, Zagreb. 3. Bognar, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 4. Bratanić, Marija (1997): <i>Susreti u nastavi – mikropedagoški pristup</i>. Školska knjiga, Zagreb. 5. Bunčić, K., Ivković, I. i ostali (1994): <i>Igrom do sebe – 102 igre za rad u grupi</i>. Alinea, Zagreb. 6. Cowley, S. (2006): <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje</i>. Školska knjiga, Zagreb. 7. Jensen, Eric (2003): <i>Super nastava</i>. Educa, Zagreb. 8. Jurčić, M. (2012): <i>Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja</i>. Recedo, Zagreb. 9. Kelly, Melissa (2004): <i>The Everything New Teacher Book: Increase Your Confidence, Connect with Your Students, and Deal with the Unexpected</i>. Adams Media Corporation, MA, USA. 10. Kuburić, Zorica i Dačić, Snežana (2004): <i>Metodika Verske nastave</i>. CEIR, Novi Sad, Čigoja štampa, Beograd. 11. Marzano, Robert J., Pickering, Debra J. i Pollock, Jane E. (2006): <i>Nastavne strategije. Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i>. Educa, Zagreb. 12. Matijević, Milan (2004): <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i>. Tipex, Zagreb. 13. Matte, W. (2007): <i>Nastavne metode. 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike</i>. Naklada Ljevak, Zagreb. 14. Meyer, Hilbert (2002): <i>Didaktika razredne kvake – Rasprave o didaktici, metodici i razvoju škole</i>. Educa, Zagreb. 15. Meyer, Hilbert (2005): <i>Što je dobra nastava?</i> Erudita, Zagreb. 16. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. CNS, Sarajevo 17. Poljak, V. (1990). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. (str. 144-154; 199-217.) 18. Pranjić, Marko (1997): <i>Metodika vjeronaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i>, Katehetski salezijanski centar, Zagreb. 19. Silberman, Mel (1996): <i>Active Learning: 101 Strategies To Teach Any Subject</i>. Pearson. 20. Stevanović, Marko (2000): <i>Modeli kreativne nastave</i>. R&S, Tuzla. 21. Terhart, E. (2001): <i>Metode poučavanja i učenja</i>. Educa, Zagreb. 22. Vrgoč, H. (ur.) (2002): <i>Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha</i>. HPKZ, Zagreb.
--	--

Šifra predmeta: INIM 3309	Naziv predmeta: Menadžment neprofitnih organizacija		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 45 (Predavanja 30, Vježbe 15)		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata s osnovnim funkcijama neprofitnih organizacija u promjenjivom društvenom kontekstu.
Tematske jedinice:	1. Uvod 2. Definisanje menadžmenta neprofitnih organizacija 3. Poslovni model neprofitnih organizacija (The Mission Model Canvas) 4. Misija neprofitnih organizacija 5. Korisnici neprofitnih organizacija 6. Ponude vrijednosti neprofitnih organizacija 7. Odnosi s korisnicima i pružanje podrške 8. Komuniciranje s korisnicima 9. Ostvarenje misije (utjecaja) neprofitnih organizacija 10. Ključne aktivnosti neprofitnih organizacija 11. Ključni resursi neprofitnih organizacija 12. Ključna partnerstva neprofitnih organizacija 13. Planiranje budžeta (troškova) neprofitnih organizacija
Ishodi učenja:	Kompetencije: • Biti osposobljen za razumijevanje neprofitnih organizacija • Biti osposobljen za (ruko)vođenje neprofitnim organizacijama • Biti osposobljen za osnivanje neprofitnih organizacija
Cilj održivog razvoj (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja 70% Praktični rad 30%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Predispitne obaveze 50% Završni ispit 50%
Literatura:	Obavezna: 1. Osterwalder, A., Pigneru, Y. (2010). <i>Stvaranje poslovnih modela</i> (prevod Makrai Mariann), Zagreb: Školska knjiga Dopunska: 1. Beekun, R. I., (2015). <i>Strateško planiranje i implementacija u islamskim organizacijama</i> (prevod Anisa Lojo-Bajrić), Sarajevo: CNS i ElKalem

Šifra predmeta: INFI 3305	Naziv predmeta: Šerijatsko građansko i vakufsko pravo		
Ciklus: I	Godina: 4	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Ciljevi predmeta:	Upoznati studente sa: značenjem temeljnih pojmova šerijatskog stvarnog, obligacionog i vakufskog prava a) predmetom, načelima i podjelama šerijatskog građanskog prava (<i>mu'amelat</i>); b) osnovnim konceptima općeg dijela građanskog prava: građanskopravni odnos, subjekt građanskopravnog odnosa, objekt građanskopravnog odnosa; c) osnovnim institutima šerijatskog stvarnog prava: pravo vlasništva, prava osobne i stvarne služnosti; d) osnovnim institutima šerijatskog obligacionog prava, s posebnim osvrtom na uslove valjanosti ugovora; e) tretmanom kamate, zakonskog i komercijalnog osiguranja u šerijatskom pravu; f) prirodom i historijatom ustanove vakufa; g) postupkom osnivanja vakufa prema šerijatskopravnoj doktrini i propisima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, njegovim bitnim elementima i vrstama; h) tradicionalnim i savremenim modelima vakufske administracije; i) pitanjem raspolaganja vakufskom imovinom; j) historijatom statusa vakufa u Bosni i Hercegovini, s osvrtom na procese nacionalizacije i zahtjeve restitucije vakufske imovine.		
Tematske jedinice:	1. Naziv, predmet i podjele šerijatskog građanskog prava; Građanskopravni odnos. 2. Subjekt građanskopravnog odnosa i njegova pravna i poslovna sposobnost. 3. Objekti građanskopravnog odnosa; Stvarno pravo: pojam stvari, imovine i vlasništva; pravo stvarne i pravo osobne služnosti. 4. Obligaciono pravo: pojam, subjekti, nastanak i izvori obligacija. 5. Pojam i uvjeti valjanosti ugovora. 6. Tretman kamate u islamskom pravu. 7. Tretman osiguranja u islamskom pravu. 8. Polusestremalni ispit 9. Institucija vakufa u šerijatskom pravu: definicija, historijat, značaj i pravna priroda. 10. Osnivanje vakufa i pravne posljedice uvakufljenja. 11. Bitni elementi i opći uvjeti uvakufljenja. 12. Vrste vakufa. Vakufska administracija. 13. Raspolaganje vakufskom imovinom: prodaja, zamjena, stavljanje pod hipoteku. 14. Vakuf u Bosni i Hercegovini: historijski pregled. 15. Rezime i evaluacija.		
Ishodi učenja:	Studenti će nakon odslušanog i položenog predmeta biti u stanju da: a) definiraju predmet šerijatskog građanskog prava; b) imenuju osnovna načela šerijatskog građanskog prava; c) razlikuju predmet normiranja stvarnog i obligacionog prava; d) protumače glavne institute šerijatskog stvarnog i obligacionog prava;		

	e) povežu teoriju šerijatskog građanskog prava sa praktičnim pitanjima iz diskursa fetve, kao što su npr. pitanja o halal zaradi i halal poslovanju; f) objasne pravnu prirodu ustanove vakufa i procedure uvakufljenja; g) analiziraju način funkcioniranja tradicionalne i savremene vakufske administracije, h) diskutiraju o pitanjima (ne)opravdanosti raspolaganja vakufskom imovinom.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije
Metode izvođenja nastave:	predavanja; prezentacije; diskusije; radionice; tekstualne analize i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<i>Redovni i vanredni studenti:</i> Seminarski rad: 20 bodova Polusemestralni pismeni i usmeni ispit I: 40 bodova Završni pismeni i usmeni ispit: 40 bodova
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Ibrahim Džananović, „Pravna i poslovna sposobnost“, u: <i>Usuli fikh (hrestomatija)</i>, prir. Enes Ljevaković, str. 87-108. 2. Subhi Mahmessani, „Pravni poslovi u Šerijatu“, u: Fikret Karčić, <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, str. 219-241. 3. Enes Ljevaković, „Teorija zlupotrebe prava u islamskom pravu“, <i>Takvim za 2000.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 1999., str. 187-202. 4. Hukić Abdurahman, „Kamata u islamu“, <i>Glasnik Vrhovnog islamskog starješinstva</i>, Sarajevo, 5-6/1981, str. 453-472, 1/1982, str. 15-23, 2/1982, str. 122-133, 3/1982, str. 279-285. 5. Mehmed Begović, <i>Vakufi u Jugoslaviji</i>, Naučno delo, Beograd, 1963. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Medželle-i ahkjami šerije (Otomanski građanski zakon)</i>, Daniel A. Kajon, Sarajevo, 1906., I i II dio. 2. Mehmed Ali Čerimović, „O vakufu (rađeno po djelima islamskih naučnika)“, <i>Glasnik Vrhovnog starješinstva Islamske vjerske zajednice Kraljevine Jugoslavije</i>, Beograd, III/1935., br. 1-6. (objavljeno i kao separat). 3. Jusuf el-Karadavi, <i>Halal i haram u islamu</i>, Ljiljan, Sarajevo, 1997. 4. Enes Ljevaković, „Neopozivost i neotuđivost vakufa“, <i>Takvim za 2001.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2000., str. 37-49. 5. Enes Ljevaković, „Ugovor o osiguranju između zabrane i dozvole u islamskom pravu“, <i>Takvim za 2002.</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo, 2001., str. 167-183. 6. Muhammed Taqi Usmani, <i>Uvod u islamske finansije</i>, Selsebil, Živinice, 2003. 7. Mahmud Tuhmaz, <i>Hanefijski fikh</i>, Haris Grabus, Sarajevo, 2003., II tom. 8. <i>Vakufi u Bosni i Hercegovini</i> (zbornik radova), Vakufska direkcija, Sarajevo, 2011. 9. Fikret Karčić, „Glavne tendencije u pravnom uređenju vakufa u nekim muslimanskim zemljama 1850-1950.“, u: <i>Studije o šerijatskom pravu i institucijama</i>, El-Kalem i CNS, Sarajevo, 2011., str. 356-372.

Šifra predmeta: INIC 3304		Naziv predmeta: Historija BiH i institucije IZ u BiH	
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<i>Znanja:</i> stjecanje temeljnih saznanja o najznačajnijim historijskim događajima, pitanjima, promjenama i razdobljima u historiji Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do okončanja agresije 1995; stjecanje znanja o nastanku, razvoju i organizaciji Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. <i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih događaja, promjena i razdoblja. <i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja i kritičkog ocjenjivanja ključnih tema iz historije Bosne i Hercegovine i Islamske zajednice iz više perspektiva.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Prahistorija i antičko doba 2. sedmica: Srednjovjekovna bosanska država 1180-1463. 3. sedmica: Crkva bosanska 4. sedmica: „Prihvatanje islama“ i akulturacija 5. sedmica: Katolici i pravoslavci Bosne u osmanskome razdoblju 6. sedmica: Romi i Jevreji Bosne u osmanskome razdoblju 7. sedmica: Bosna u Austro-ugarskom razdoblju 1878-1918: organizacija muslimanskog vjerskog i kulturnog života 8. sedmica: Polusestremalni test 9. sedmica: Bosna od osnivanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca do kraja Drugog svjetskog rata 10. sedmica: Bosna u socijalističkoj Jugoslaviji 1945-1992. 11. sedmica: Rat protiv Bosne 1992-1995. 12. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 13. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 14. sedmica: Ustavna i organizaciona struktura Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 15. sedmica: Rekapitulacija		
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Predstaviti i kritički procijeniti najznačajnije historijske događaje, pitanja, razdoblja i promjene u historiji Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do okončanja agresije 1995. Opširnije objasniti značaj i utjecaj osmanskog razdoblja. Izložiti nastanak, razvoj i ustavnu strukturu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije		
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Posjeta muzejima i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - Seminarski rad (pisani rad+prezentacija) 25%; - Pismeni Polusestremalni ispit 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica);		

	- Pismeni završni ispit 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica)
Literatura:	Obavezna: 1. Noel Malcolm, <i>Bosna: kratka povijest</i>, Sarajevo, 2001. 2. Mustafa Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Sarajevo, 1998. 3. Fikret Karčić, <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsburški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004. 4. <i>Okvirni dejtonski sporazum za Bosnu i Hercegovinu</i>. 5. <i>Ustav Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>. Dopunska: 1. Mustafa Imamović, <i>Historija Bošnjaka</i>, Bošnjačka zajednica kulture Preporod, Sarajevo, 1998. 2. Ivan Lovrenović, <i>Unutarnja zemlja: kratki pregled kulturne povijesti Bosne i Hercegovine</i>, 4. prošireno izdanje, Zagreb, Sarajevo, 2010. 3. Enes Durmišević, <i>Uspostava i pravni položaj Rijasetu u Bosni i Hercegovini 1882-1899</i>, Magistrat, Sarajevo, 2002.

Šifra predmeta: INIM 3303		Naziv predmeta: Islamska misija (Da'va)	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30; Vježbe 15; Seminar 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog kolegija izučavaju se pojam i optimalni oblici islamske misije (da've) u uvjetima savremenog društva. Ciljevi predmeta su 1) upoznati studente sa značenjem islamske misije i specifičnim zahtjevima misijskog rada, 2) studentima omogućiti uvid u različite oblike i sredstva islamske da've u uvjetima savremenog društva, 3) studente upoznati s različitim oblicima i sredstvima islamske da've u radu s mladima, te 4) kroz praktične aktivnosti pružiti priliku za dublji uvid u društveno-psihološku dinamiku islamske misije i sticanjem iskustva u misijskom radu.		
Tematske jedinice:	1. Pojam islamske misije (da've) između tradicije i zahtjeva današnjice 2. Osnovne značajke savremenog društva 3. Ličnost islamskog djelatnika (da'ije) 4. Komunikacijske i organizacijske vještine 5. Rad u gradskoj/seoskoj sredini 6. Da'va, mediji i nevladin sektor 7. Javno zagovaranje u službi islama 8. Rad s mladima kao zanimanje 9. Osnovni principi u radu s mladima 10. Mladi i maloljetnička delikvencija 11. Rad sa starom populacijom 12. Islamska služba u kazneno-popravnim institucijama 13. Islamski poziv u vojsci/bolnici 14. Islamski socijalni rad 15. Eksterno islamsko djelovanje		
Ishodi učenja:	- Razumijeti i obrazložiti značenje islamske misije. - Znati prepoznati i obrazložiti društveno-idejne specifičnosti savremenog društva.		

	- Moći navesti i pojasniti personološko-psihološke i duhovne zahtjeve misijskog djelovanja. - Moći prepoznati i pojasniti specifičnosti islamske misije s mladima - Moći identificirati i objasniti specifičnosti islamske misije u institucionalnom okruženju (škola, bolnica, vojska, kazneno-popravne institucije). - Biti u stanju navesti i obrazložiti posebnosti misijskog rada sa određenim društvenim grupama (Romi, siromašni, obespravljeni, ovisnici, delinkventi). - Moći identificirati i kritički analizirati mogućnosti savremenih oblika društvene komunikacije u kontekstu misijskih aktivnosti.
Cilj održivog razvoja (SDG):	- SDG 3: Zdravlje i blagostanje - SDG 4: Kvalitetno obrazovanje - SDG 5: Spolna ravnopravnost - SDG 8: Dostojanstven rad i ekonomski rast - SDG 10: Smanjenje nejednakosti - SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije - SDG 17: Partnerstvom do ciljeva
Metode izvođenja nastave:	- Predavanja - Vježbe - Seminar(i) - Praktični rad - Volontiranje
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni studenti: - Prisustvo i učešće u nastavi 5% - Individualni zadaci 15% - Učešće u kulturnim aktivnostima i priprema izvještaja 10% - Jednodnevno volontiranje u Narodnoj kuhinji i priprema pismenog izvještaja 10%, - Grupni zadaci 10% - Volonterski projekt 50% Vanredni studenti: - Prisustvo i učešće u nastavi 5% - Volonterski projekt 50% - Završni pismeni ispit 45%
Literatura:	Obavezna: - Aračić, Pero i Kruno Nikodem, „Važnost braka i obitelji u hrvatskom društvu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 70, br. 2 (2000), str. 291-311. - Berk, Laura, <i>Psihologija cjeloživotnog razvoja</i>, Školska knjiga, Zagreb, 2008, odabrana poglavlja. - Bubalo, Ivan „Brak i obitelj u promijenjenom društveno-kulturnom kontekstu“, <i>Bogoslovska smotra</i>, vol. 85, br. 3 (2015), str. 647-664. - Fazlić, Fazlić i hfz. Dževad Šošić, <i>Da'va (islamska misija)</i>, FIN, Sarajevo, ?, odabrana poglavlja. - Kovačić, Marko i Ćulum, Bojana, <i>Teorija i praksa rada s mladima: prilog razumijevanju rada s mladima u hrvatskom kontekstu</i>, Mreža mladih Hrvatske, Zagreb, 2015. - Kuburić, Zorica i Srđan Sremac, Ur., <i>Konverzija i kontekst: Teorijski, metodološki i praktični pristupi religijskoj konverziji</i>, Centar za empirijska istraživanja religije, Novi Sad, 2009, odabrana poglavlja.

	- Larsen, Randy i David Buss, <i>Psihologija ličnosti</i>, preveli Denis Bratko, Ana Butković i Ivana Hromatko, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008, odabrana poglavlja. - Macanović, Nebojša i Damir Nadarević, <i>Penološka andragogija</i>, Evropski defendologija centar, Banja Luka, 2014, odabrana poglavlja. - Mandarić, Valentina. <i>Religiozni identitet zagrebačkih adolescenata</i>. Zagreb: Institut Ivo Pilar, 2000, odabrana poglavlja. - Miljković, Dubravka i Majda Rijavec, <i>Organizacijska psihologija</i>, IEP, Zagreb, 2008. - Nimac, Stipe, <i>Pastoral grada</i>, Ravnokotarski cvit, Lepuri, 2008, odabrana poglavlja. - Racijs, Egdunas, <i>Multiple Nature of the Islamic Da'wa</i>, unpublished PhD dissertation, University of Helsinki, 2004. - Trstenjak, Anto, <i>Pastoralna psihologija</i>, UPT, Đakovo, 1989. - Vojnić-Tunić, Ksenija, <i>Praktični priručnik za omladinski rad u zajednici</i>, Centar za omladinski rad, ?, 2015. - Zbornik radova <i>Mediji i religija</i>, Fondacija Konrad Adenauer, Sarajevo, 2007. Dopunska: - Altalib, Hisham, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000. - Cook, Michael, <i>Commanding Right and Forbidding Wrong in Islamic Thought</i>, Cambridge University Press, Cambridge, 2004. - Džambegović, Emir, <i>Imidž Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2014. - Lucas, Stephen, <i>The Art of Public Speaking</i>, McGraw Hill, New York, 2001. - Mavrak, Mirjana, <i>Srcem do zdravlja – priručnik za nastavnike</i>. ICI, Sarajevo, 2002. - Suvejdani, Muhamed i Fejsal Bašarahil, <i>Kako izgraditi lidera</i>, Progres centar, Travnik, 2013.
--	--

Šifra predmeta: INIC 3303	Naziv predmeta: Historija islamske civilizacije nakon 1700.		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 (Predavanja: 30; Seminar: 15; Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	U okviru ovog predmeta prate se procesi slabljenja islamske civilizacije, kolonizacije i dekolonizacije. Posebna pažnja posvećena je misliocima i pokretima obnove, susretu sa zapadno-evropskom civilizacijom i odgovorima na nju, te problemima i mogućnostima islamskog svijeta danas. Pitanja kontinuiteta i promjene u institucijama islamske civilizacije su centralna na ovom predmetu. Glavni ciljevi predmeta su studente upoznati s: 1) glavnim procesima, događajima, ličnostima i institucijama iz historije islamske kulture i civilizacije za vrijeme i nakon kolonijalizma; 2) glavnim temama iz historije islamske civilizacije ovog perioda koje i danas snažno određuju muslimanski svijet i njegove odnose sa drugim		

	civilizacijama, 3) uticajem historijskih procesa na razvoj islamske misli u naznačenom periodu.
Tematske jedinice:	1. Uspon Evrope i zaostajanje muslimanskog svijeta 2. Evropska kolonizacija muslimanskog svijeta 3. Osmanska država 1700-1922. 4. Reformski pokreti u muslimanskom svijetu 1700-1920. 5. Industrija, ustavi i nacionalizam u muslimanskim zemljama 6. Uspon sekularnih modernista 7. Kriza modernosti 8. Polusemestralni ispit 9. Povratak islama na javnu scenu muslimanskih društava 10. Dekolonizacija i kolonijalno naslijeđe 11. Trendovi u savremenoj islamskoj misli nakon ukidanja hilafeta 12. Arapsko proljeće i reakcije uleme 13. Arapsko proljeće i reakcije selefija 14. Arapsko proljeće i reakcije muslimanskih intelektualaca 15. Kako razumijevati historiju muslimana Balkana u 20. stoljeću
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • prezentirati najznačajnije događaje, procese, institucije i ličnosti islamske civilizacije te kontinuiteta i promjene u islamskoj civilizaciji od 1700. god. do danas; • kritički promišljati ključne teme historije islamske civilizacije iz više perspektiva; • otkrivati veze među civilizacijama, uzroke slabljenja muslimanskih država, te uticaj historijskih procesa na razvoj islamskog mišljenja.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. kvizovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Zadaci vezani za dodatnu literaturu sa asistenticom (za vanredne studente, esej na temu odobrenu od nastavnika) 20%; - Pismeni polusemestralni ispit 35%; - Pismeni završni ispit 35%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija islamske kulture i civilizacije poslije 1700</i>, ur. Ahmet Alibašić. 2. White, Ben, <i>Izraeljski aparthejd: Vodič za početnike</i>, Sarajevo, Centar za balkanske i bliskoistočne studije, 2017, 26-186. 3. Bilješke sa predavanja. Dopunska: 1. Ansary, Tamim, <i>Destiny Disrupted: A History of the World Through Islamic Eyes</i>, New York, Public Affairs, 2010. 2. Esposito, John L., prir., <i>Oksfordska historija islama</i>, Sarajevo, CNS, 2018. 3. Esposito, John L., prir., <i>The Oxford Encyclopedia of the Islamic World</i>, New York, Oxford University Press, 2009 (izbor). 4. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 5. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019.

	6. Türkiye Diyanet Vakfı, <i>Institucije islamske civilizacije</i> , Sarajevo, CNS, 2017. 7. Živojinović, Dragoljub R., <i>Uspon Evrope (1450-1789)</i> , Matica srpska, 1985.
--	---

Šifra predmeta: INAK 3306	Naziv predmeta: Judaizam i kršćanstvo		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s uvodom u znanstveno izučavanje komparativnih religija, s osnovnim učenjima judaizma i kršćanstva, te sa najznačajnijim praznicima i običajima prisutnim u tim tradicijama.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: „Uvodna razmatranja“ 2. sedmica: „Terminološke napomene: „svjetske religije“, „historije religija“, „uporedne religije“, „studij religije“ 3. sedmica: „Objava i predaja u judaizmu“ 4. sedmica: „Mjesta bogoštovlja“ 5. sedmica: „Glavni jevrejski praznici“ 6. sedmica: „Objava i predaja u kršćanstvu“ 7. sedmica: „Crkva i sakramenti“ 8. sedmica: „Važniji kršćanski blagdani/praznici“ 9. sedmica: Polusemestralni ispit 10. sedmica: „Pravoslavlje“ 11. sedmica: „Pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini“ 12. sedmica: „Rimokatoličanstvo“ 13. sedmica: „Rimokatolička crkva u Bosni i Hercegovini“ 14. sedmica: „Protestantizam“ 15. sedmica: Rekapitulacija		
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga tečaja, studenti će: a) steći osnovna znanja o judaizmu i kršćanstvu b) biti upoznati sa određenim sličnostima u učenjima tri monoteističke religije c) biti upoznati i sa specifičnim diferencijacijama između tri monoteističke religije. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta studenti će biti u mogućnosti: a) kompetentno razgovarati sa baštinicima judaizma i kršćanstva b) u određenoj mjeri komparirati učenja tri monoteističke religije; c) razvijati toleranciju i suživot. Kompetencije: Poslije odslušanoga kursa budući imami će moći u svome djelovanju vršiti osnovnu edukaciju u polju međureligijskog dijaloga, te će biti u mogućnosti prezentirati osnove učenja judaizma i kršćanstva u svojim džematima.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije		
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusemestralni usmeni ispit 40 % 2. Završni usmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 % b) vanredni studenti Polusemestralni usmeni ispit 50 % Završni usmeni ispit 50 %
Literatura:	Obavezna: 1. John Bowker, <i>Religije svijeta</i>, Znanje, Zagreb, 1998. (samo poglavlja o judaizmu i kršćanstvu), str. 112–159. 2. <i>Religije svijeta</i>, KS, Zagreb, 1987. (samo poglavlja o judaizmu i kršćanstvu), str. 275-310. i 340–392. Dopunska: 1. <i>Talmud</i>, Beograd, BIGZ, 1990. II izdanje, poglavlja: „Povest Talmuda“ (str. 11.-29.), „Mišna“ (str. 29.-40.), „Gemara“ (str. 69.-73.), „Jerusalimski Talmud i Vavilonski Talmud“ (str. 92-116.) 2. <i>Hrestomatija Judaizam</i>, priredio prof. dr Rešid Hafizović, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2005., poglavlje: „Mjesta bogoštovlja“ (str. 122.-144.) 3. Eugen Verber, <i>Uvod u jevrejsku veru</i>, Beograd, Savez jevrejskih opština Jugoslavije, poglavlja: „Šabat“ (str. 32.-37.), „Hanuka“ (str. 42.-47.), „Purim“ (str. 51.-55.), „Pesah“ (str. 56.-62.), „Šavuot“ (str. 69.-72.), „Roš Hašana“ (str. 73.-75.), „Jom Kipur“ (str. 78.-80.) 4. <i>Hrestomatija Kršćanstvo: Objava, vjera, teologija</i>, priredio prof. dr Adnan Silajdžić, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., poglavlja: Bonaventura Duda, „Opći uvod u Bibliju“ (str. 13.-27.); W. Kern-F. Niemann, „Predaja u Novom Zavjetu“ (str. 165.-181.); poglavlja: Mato Zovkić, „Tijelo Kristovo koje je Crkva“ (str. 247.-263.); Monika K. Hellwig, „Sakramenti“ (str. 285.-289.) poglavlje: Richard Viladesau, „Reformacija“ (str. 301.-322.) 5. Juraj Kolarić, <i>Pravoslavni</i>, Zagreb, Veritas, 1985., poglavlja: „Oblikovanje i razvoj pravoslavlja“ (str. 15.-33.), „Izvori vjere“ (str. 49.-55.), „Poimanje Crkve“ str. 3.-70.), „Sakramenti“ (str. 78.-85.), „Srpska pravoslavna crkva“ (str. 130.-136.) 6. Ivan Cvitković, <i>Religije suvremenoga svijeta</i>, Sarajevo, Fakultet političkih nauka Sarajevu – Svjetska konferencija religija za mir – Sarajevo, 1999., poglavlje: „Rimokatoličanstvo“, (153.-164.) 7. Boisset, <i>Kratka povijest protestantizma</i>, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1985., poglavlja: „Reformacija u Engleskoj“ (str. 48.-50.), „Kalvinizam u Engleskoj“ (str. 77.-79.), „Protestantizam u Engleskoj – Kvekeri“ (str. 91.-95.), „Rastakanje“ (str. 119.-121.) 8. <i>Običaji muslimana, pravoslavnih, rimokatolika i Jevreja u BiH</i>, Sarajevo, MRV BiH, 2005., poglavlja: „Pravoslavni praznici“ (str. 59.-73.), „Katolički praznici“ (str. 93.-102.)

Šifra predmeta: INRP 3304		Naziv predmeta: Metodika vjerske nastave II	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 4 (2 ECTS praksa)
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Stručno osposobiti studente za moderno planiranje, izvođenje i valoriziranje vjerske nastave. ▪ Osposobljavati studente u izradi nastavnih priprema i materijala koji potiču kreativnost učenika, primjeni kreativnih nastavnih strategija, sredstava i pomagala, kreativne didaktičko-metodičke aparature, te primjeni kreativnih modela nastave. ▪ Obučavati studente za praćenje i vrednovanje nastave. ▪ Osposobljavati studente za praktičnu izvedbu časova vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, mekstepske nastave te učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s programom, načinom rada i obavezama. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke). 2. Planiranje i priprema nastavnog sata (teorijske postavke). 3. Planiranje i priprema nastavnog sata (analize nastavnih priprema sa studentima). 4. Artikulacija/izvedba, vođenje i tok nastavnog sata i kreiranje razrednog ugođaja. 5. Kreativni modeli u vjerskoj nastavi (kreativno-stvaralački model, projektna nastava i kreativnost, problemsko-istraživački, recepcijsko-estetički, esejističko-sintetički, egzemplarni, multimedijско-višeizvorni, književno-umjetnički). 6. Primjena kreativnih nastavnih strategija u vjerskoj nastavi (lutkarske igre u nastavi, mape uma, multimedija, demonstracije, oluja ideja, provokacija...). 7. Analiza ilmhala, vjeronaučnih udžbenika, udžbenika drugih predmetnih područja i sl. (didaktičko-metodička aparatura, nastavna pitanja i zadaci za učenike, ilustracije, slikovnice, priče za djecu...). 8. Provjera znanja studenata (izrada nastavne pripreme i izvedbe časova u mektebima i školama). 9. Metodika vjerske nastave za djecu predškolskog uzrasta (načela i postavke). 10. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časa u mektebima i školama. 11. Metodika osnovnoškolske vjeronauke (načela i postavke). 12. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave u mektebima i školama. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 13. Metodika srednjoškolske vjeronauke (načela i postavke). 14. Hospitacija/Posmatranje stvarnog procesa religijskog odgoja i vjerske nastave. Praćenje izvođenja časova u mektebima i školama. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje. Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Teorijski interpretirati načela metodičkog nastavnog rada u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju.		

	▪ Hospitirati i vrednovati kvalitet izvođenja nastavnog časa (izraditi dnevnik prakse o hospitaciji i opservaciji časova u izvođenju predmetnog nastavnika u školi). ▪ Izraditi kvalitetnu i kreativnu nastavnu pripremu za predmet vjeronauka/vjerska nastava. ▪ Praktično izvesti časove vjerske nastave u okviru metodičke prakse za djecu predškolskog uzrasta, učenike osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta. ▪ Demonstrirati temeljna nastavna umijeća u vjerskoj nastavi u toku vlastitih izvođenja oglednih časova.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Spolna ravnopravnost ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata (rješavanje zadataka vezanih za praktikum).	5,5	10
	Izrada četiri nastavne pripreme (individualne) i izvedba četiri časa u okviru metodičke prakse.	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	27,5	50
Literatura:	Obavezna: 1. Jensen, Eric (2001). <i>Super-nastava</i>. Educa, Zagreb. (str. 183–197.) 2. Kyriacou, Chris (1995). <i>Temeljna nastavna umijeća</i>. Educa, Zagreb. (cijela knjiga) 3. Sijamhodžić-Nadarević, Dina i Mahira Šeko (2019). „Mogućnosti primjene igara kao didaktičko-metodičkih strategija u predškolskom religijskom odgoju djece“. <i>Novi Muallim</i>, god. XX, br. 77. 4. Slatina, Mujo (2020). <i>Edukometrija: mjerenje i mjerni instrumenti u odgoju/obrazovanju</i>. Ilum, Bužim. (str. 98–157.) 5. Stevanović, M. (2001). <i>Predškolska pedagogija 2</i>. R&S, Tuzla. (str. 163–225.) Dopunska: 1. Andrilović, V. (2001): <i>Samostalno učenje</i>. Jastebarsko, Naklada Slap, Zagreb. 2. Annette L. Breaux, Brandt L. Susan (2011). <i>101 "Answers" for New Teachers & Their Mentors: Effective Teaching Tips for Daily Classroom Use</i>. Eye on Education, Larchmont NY. 3. Bežen, Ante (2008): <i>Metodika znanost o poučavanju nastavnog predmeta</i>, Učiteljski fakultet, Zagreb.		

	4. Bogнар L., Štumpfол, B. (1998). <i>Model osnovne škole</i>. Udruga roditelja "Korak po korak", Zagreb. 5. Bogнар, L. i Matijević M. (2005). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 6. Bratanić, Marija (1997): <i>Susreti u nastavi – mikropedagoški pristup</i>. Školska knjiga, Zagreb. 7. Bunčić, K., Ivković, I. i ostali (1994): <i>Igrom do sebe – 102 igre za rad u grupi</i>. Alinea, Zagreb. 8. Cowley, S. (2006). <i>Tajne uspješnog rada u razredu – Vještine, tehnike i ideje</i>. Školska knjiga, Zagreb. 9. <i>Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje</i> (2016). Forum za slobodu govora, Zagreb. 10. Grgin, T. (2001). <i>Školsko ocjenjivanje znanja</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb. 11. Ivančić, Đ. (2010). <i>Diferencirana nastava u inkluzivnoj školi</i>. Alka script, Zagreb. 12. Janković, P., Rodić, R. (2002). <i>Školska pedagogija</i>. Učiteljski fakultet, Sombor. 13. Jensen, E. (2004). <i>Različiti mozgovi, različiti učenici: Kako doprijeti do onih do kojih se teško dopire</i>. Educa, Zagreb. 14. Jensen, Eric (2003): <i>Super nastava</i>. Educa, Zagreb. 15. Jurčić, M. (2012): <i>Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja</i>. Recedo, Zagreb. 16. Jurić, V. (1989). <i>Metodika rada školskog pedagoga</i>. Školska knjiga, Zagreb. 17. Jusić-Softić, Medina (2011). <i>Odgojne vrijednosti priča za djecu: sa posebnim osvrtom na prijevode sa perzijskog jezika</i>. Magistarski rad. Sarajevo: Fakultet islamskih nauka. 18. Kamenov E. (1982). <i>Eksperimentalni programi za rano obrazovanje</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 19. Kamenov, E. (1999). <i>Predškolska pedagogija – druga knjiga</i>. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 20. Kelly, Melissa (2004): <i>The Everything New Teacher Book: Increase Your Confidence, Connect with Your Students, and Deal with the Unexpected</i>. Adams Media Corporation, MA, USA. 21. Kuburić, Zorica i Dačić, Snežana (2004): <i>Metodika Verske nastave</i>. CEIR, Novi Sad, Čigoja štampa, Beograd. 22. Marzano, Robert J., Debra J. Pickering, Jane E. Pollock (2001). <i>Classroom Instruction That Works: Research-Based Strategies for Increasing Student Achievement</i>. ASCD, VA, USA. 23. Marzano, Robert J., Pickering, Debra J. i Pollock, Jane E. (2006): <i>Nastavne strategije. Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i>. Educa, Zagreb. 24. Matijević, M. (2001). <i>Alternativne škole, didaktičke i pedagoške koncepcije</i>. Tipex, Zagreb. 25. Matijević, Milan (2004): <i>Ocjenjivanje u osnovnoj školi</i>. Tipex, Zagreb. 26. Matte, W. (2007): <i>Nastavne metode. 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike</i>. Naklada Ljevak, Zagreb. 27. Muminović, H. (2013). <i>Osnovi didaktike</i>. CNS, Sarajevo. 28. Pjanić. R. (2004). <i>Metodika rada u predškolskom odgoju</i>. Bihać. 29. Poljak, V. (1990). <i>Didaktika</i>. Školska knjiga, Zagreb. 30. Pranjić, Marko (1997). <i>Metodika vjeronaučne nastave: teorijske osnove i praktični modeli</i>. Katehetski salezijanski centar, Zagreb. – (odabrana poglavlja). 31. Pranjić, Marko (1999). <i>Nastavna metodika – teorije, oblici, metode, sredstva, pomagala</i>. Editio, Zagreb.
--	---

	32. Sijamhodžić-Nadarević, Dina, "Didaktičko-metodičke ideje Burhanudina ez-Zernudžija", u: <i>Novi Muallim – Časopis za odgoj i obrazovanje</i>. God. VIII, br. 32, Sarajevo, 29. decembar 2007, str. 80-86. 33. Silberman, Mel (1996): <i>Active Learning: 101 Strategies To Teach Any Subject</i>. Pearson. 34. Slatina, Mujo (1998). <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. 35. Stevanović, Marko (2000): <i>Modeli kreativne nastave</i>. R&S, Tuzla. 36. Šeko, Mahira (2018). <i>Islamski odgoj djece predškolskog uzrasta u svjetlu savremenih pedagoško-didaktičkih spoznaja</i>. Magistarski rad. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo. 37. Terhart, E. (2001): <i>Metode poučavanja i učenja</i>. Educa, Zagreb. 38. Vrgoč, H. (ur.) (2002): <i>Praćenje i ocjenjivanje školskog uspjeha</i>. HPKZ, Zagreb. 39. Wood, D. (1995). <i>Kako djeca misle i uče</i>. Educa, Zagreb. 40. Zimić-Gljiva, Mujesira (2005). <i>Metodika nastave islamske vjeronauke – hrestomatija</i>. Fakultet islamskih nauka, Sarajevo.
--	---

Šifra predmeta: INIM 1306	Naziv predmeta: Imamsko-muallimska praksa III		
Ciklus: I	Godina: 3	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezani		Ukupan broj kontakt sati: 125 Predavanja 0; Vježbe 15; Terenski rad 30 Ramazanska praksa 80	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	❖ Osposobiti studenta za samostalno predvođenje džuma-namaza i bajram-namaza ❖ Samostalno držanje hutbe, poznavanje šerijatskih propisa o hutbi i osnovnih elemenata koje hutba sadrži ❖ Poznavanje različitih vrsta javnog nastupa i govora ❖ Upoznavanje sa praktičnim obavljanjem dženaza-namaza i običajima vezanim za dženaza-namaz ❖ Poznavanje specifičnosti rada u džematima izvan Bosne i Hercegovine		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje sa predmetom, pravilima, zadacima i očekivanjima. 2. Upoznavanje sa propisima i adabima džuma-namaza i bajram-namaza 3. Osnovni elementi sadržaja hutbe i vrste hutbe 4. Biti uspješan govornik (različite vrste javnog nastupa i govora) 5. Medijski nastup, analiza kratkog govora 6. Dženaza-namaz, propisi i običaji 7. Specifičnosti imamsko-muallimskog rada u džematima izvan Bosne i Hercegovine		
Ishodi učenja:	✓ Samostalno predvoditi džuma-namaz i bajram-namaz ✓ Samostalno kazivati hutbu sa svim osnovnim elementima		

(kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	✓ Poznavati različite vrste javnog nastupa i govora i kvalitetno ih održati ✓ Samostalno organizirati i predvoditi dženaza-namaz ✓ Poznavati specifičnosti djelovanja u džematima izvan Bosne i Hercegovine																		
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije																		
Metode izvođenja nastave:	❖ Detaljno učenje propisa i obreda džuma-namaza i bajram-namaza ❖ Praktična obuka džuma-namaza i bajram-namaza ❖ Obuka studenata u osnovnim elementima hutbe, uključujući arapski i bosanski tekst, sadržaj, stil govora ❖ Praktične vježbe u kazivanju hutbe, sa supervizijom i povratnim informacijama kako bi se poboljšala vještina javnog govora. ❖ Radionice koje pokrivaju različite vrste javnog nastupa i govora, uključujući predavanja, prezentacije, hutbe i javne govore u različitim kontekstima. ❖ Obuka o propisima i postupcima dženaza-namaza, uključujući sve faze, dovu i posebne situacije koje mogu nastati tokom obavljanja dženaze. ❖ Predavanja i diskusije o karakteristikama džemata izvan Bosne i Hercegovine, kao što su demografski profil zajednice, kulturne posebnosti, jezične varijante i izazovi s kojima se zajednica suočava. ❖ Analiza organizacijskih struktura i pravnih okvira koji utječu na džemate u dijaspori. ❖ Diskusije o etičkim pitanjima i društvenim izazovima s kojima se imami džemata izvan Bosne i Hercegovine mogu susresti, uključujući pristupanje mladima, održavanje tradicija u novim okruženjima i integraciju u društvo.																		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table><tr><th>Obaveza:</th><th>Uspješno savladavanje 55%</th><th>Ukupno 100%</th></tr><tr><td>Aktivnost studenta</td><td>6</td><td>10</td></tr><tr><td>Dnevnik imamsko-muallimske prakse</td><td>22</td><td>40</td></tr><tr><td>Obavljanje džuma-namaza (tekst hutbe, snimak i analiza)</td><td>9</td><td>15</td></tr><tr><td>Snimak predavanja do 4 minuta</td><td>9</td><td>15</td></tr><tr><td>Izvještaj razgovora sa imamom/muallimom izvan BiH</td><td>6</td><td>10</td></tr></table>	Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%	Aktivnost studenta	6	10	Dnevnik imamsko-muallimske prakse	22	40	Obavljanje džuma-namaza (tekst hutbe, snimak i analiza)	9	15	Snimak predavanja do 4 minuta	9	15	Izvještaj razgovora sa imamom/muallimom izvan BiH	6	10
Obaveza:	Uspješno savladavanje 55%	Ukupno 100%																	
Aktivnost studenta	6	10																	
Dnevnik imamsko-muallimske prakse	22	40																	
Obavljanje džuma-namaza (tekst hutbe, snimak i analiza)	9	15																	
Snimak predavanja do 4 minuta	9	15																	
Izvještaj razgovora sa imamom/muallimom izvan BiH	6	10																	
Literatura:	Obavezna:																		

	1. Nedim Begović, „Fikhski propisi o teraviji i bajram-namazima”, <i>Takvim za 2011.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2010, str. 63-71 2. Nedim Begović, “Šerijatski aspekti džuma-namaza”, <i>Takvim za 2008.</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2007., str. 93-108. 3. <i>Pravilno i pogrešno u javnom nastupu</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo 2013. 4. <i>Priručnik za hatibe</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH i El-Kalem, Sarajevo, 2017. 5. Senad Kusur, “Stanje i izazovi džemata u dijaspori”, <i>Bilten br. 5</i>, Rijaset Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, 2024, str. 24-27. Dopunska: 1. Fajgelj Stanislav, <i>Metode istraživanja ponašanja</i>, Centar za primenjenu psihologiju, Beograd, 2007, str. 359-364 2. <i>Pravilnik o organizaciji Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i u dijaspori</i>, 2017. 3. <i>Uputstvo o načinu postupanja nadležnih organa Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u slučajevima teške bolesti i smrti nosilaca vjerskog autoriteta</i>, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, 2022. 4. Muhamed Salkić, <i>Organizacija i administracija Islamske zajednice</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2003. 5. Džemal Salispahić, <i>Imam</i>, Medresa Osman-ef. Redžović, Visoko, 2014. 6. Hisham Al Talib, <i>Vodič za islamsko djelovanje</i>, prevela Velida Selmanagić, Islamska zajednica u BiH, Udruženje ilmijje IZ u BiH, Sarajevo, 2000.
--	---

IZBORNI PREDMETI

Šifra predmeta: INAK 0411	Naziv predmeta: Pregled ranog muslimanskog mišljenja		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studente upoznati s ranim i prvim razvijenim školama teologije, tesavvufa i filozofije muslimana, potom s najistaknutijim ličnostima, učiteljima u oblasti teologije, tesavvufa i islamske filozofije, te, na kraju, predstaviti im osnovne teološke probleme prvih muslimanskih škola.		
Tematske jedinice:	I Temat: Rana religijska misao (I/VII – III/IX st.) 1. sedmica: Upoznavanje sa sadržajem predmeta i predstavljanje osnovnih karakteristika ranog muslimanskog mišljenja 2. sedmica: Uporedni razvoj dvije rane tradicije – Ehlul bejt i ashabul hadis (I/VII st.) 3. sedmica: Rane teološke škole (I/VII i II/VIII st.) (haridžije, kaderiti, džebrijje, murdžije, sifatijje) 4. sedmica: Pravnici četiri pravne škole i „njihova“ <i>creda</i> (II/VIII i III/IX st.) II Temat: Sistematske škole teologije (II/VIII – IV/X st.) 5. sedmica: Prva sistematska teološka škola – mu'tezile 6. sedmica: Nastanak šiitskog kelama 7. sedmica: Polusemestralni ispit 8. sedmica: Eš'arijska teološka škola 9. sedmica: Maturidijska teološka škola 10. sedmica: Daljnji razvoj teoloških škola – tahavije i zahirije III Temat: Tesavvuf (II/VIII – VI/XII) 11. sedmica: Asketska forma tesavvufa (Hasan Basri, Rabija Adevija, Muhasibi, Ibn Ebi Dun'ja, Maruf Kerhi, Džunejd Bagdadi, Sirri Sekati, Ebu Talib Meki, Sehl Tustari, Ebu Bekr Šibli) 12. sedmica: Ekstatični tesavvuf (Bajeziđ Bistami i Mensur Halladž)		

	13. sedmica: Sistematizacija tesavvufa i institucionalni tesavvuf (Ebu Hamid el-Gazali, i Abdul Kadir Gejlani) IV Temat: Islamska filozofija (III/IX – VI/XII st.) <i>gost predavač</i> 14. sedmica: Sistematska filozofija (Kindi, i Ebu Bekr Razi), neoplatonizam, neopitagorejstvo i škola iluminacije (Farabi, Ibn Sina, Ihvanu safa, i Suhraverdi), te peripatetička filozofija u Španiji (Ibn Massara, Ibn Hazm, Ibn Badže, Ibn Tufejl, Ibn Rušd) 15. sedmica: REKAPITULACIJA
Ishodi učenja:	Znanje: Krećući se sadržajem ovoga predmeta, studenti će se upoznati s povijesnim pregledom razvoja muslimanske religijske misli u prvih šest vijekova islama, razvijane u tri pravca: teologija, koja podrazumijeva ranu fazu te period sistematski razvijanih doktrina unutar sunnijske i šiitske interpretativne tradicije, tesavvuf, unutarnja, misao i praksa islama, te islamska filozofija, njegovana i u istočnim muslimanskim društvima i u muslimanskom društvu islamske Španije na zapadu. Vještine: Uspješnim savladavanjem gradiva, studenti će moći izvoditi časove namijenjene osnovnim upoznavanjem učenika osnovnih i srednjih škola sa muslimanskim intelektualnim nasljeđem. Kompetencije: Nakon odslušanoga kursa, studenti će steći kompetencije adekvatne selekcije literature u kojoj se tretira rana i klasična muslimanska intelektualna historija.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusemestralni usmeni ispit 40 % 2. Završni usmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 % b) vanredni studenti Polusemestralni usmeni ispit 50 % Završni usmeni ispit 50 %
Literatura:	Obavezna: 1. Adnan Silajdžić, „Uvod“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 7.-16.

	2. M. Abdel Haleem, „Rani kelam (definicija i historijski razvoj)“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 17.-35. 3. Isma'il R. al-Faruqi, Lois Lamy al-Faruqi, „Kelam (teologija)“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 37.-52. 4. Tabataba'i, „Izvor i rast ši'izma“, u knjizi: <i>Ši'a u islamu</i>, Zagreb, Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, 1996., str. 41.-55. 5. Adnan Silajdžić, „Život i djelo Abu Al-Hasana Al-Aš'arija 873.-935.“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 125.-135. 6. M. M. Sharif, „Maturidizam“, u Hrestomatiji: <i>Rane škole kelama</i>, Sarajevo, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2004., str. 259.-274. 7. Abdul Kadir Isa, <i>Istine o tesawwufu</i>, Tuzla, Nakšibendijska tekija „Šejh Ahmed Nuruddin“ (Katedra Mesneviije)-Odbor Islamske zajednice Tuzla, 1998., str. 53.-60.; 216.-219.; i 234.-251. 8. M. M. Sharif, <i>Historija islamske filozofije</i>, Zagreb, August Cesarec, tom I, str.: 440.-454. (Razi) 9. Henry Corbin, <i>Istorija islamske filozofije</i>, Sarajevo, „Veselin Masleša“, 1987., str.: 140.-143. (Kindi); 151.-157. (Ibn Sina); 123.-125. (Ihvanus-safa); 182.-195. (Suhraverdi); 143.-149. (Farabi), i 196.-219. (Ibn Masarra, Ibn Hazm, Ibn Badže, Ibn Tufejl, Ibn Rušd) Dopunska: 1. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, <i>Akaidsko učenje imama Ibn Hanbela</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2021. 2. Adnan Silajdžić, Samir Beglerović, Orhan Jašić, Kenan Čemo, <i>Akaidsko učenje imama Neseŕija</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2024. 3. Nedžad Grabus, <i>Šejh-Jujino tumačenje temeljnih tema maturidijskog akaida</i>, Kulturno izobraževalni zavod Averroes, Ljubljana, 2020.
--	---

Šifra predmeta: INAK 0412	Naziv predmeta: Pregled učenja tesavvufa		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		

Cilj (ciljevi) predmeta:	Studentima Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu ponuditi temeljne obavijesti o fenomenu tesavvufa, njegovome mjestu u povijesti muslimanskog mišljenja te duhovnom utjecaju na svakodnevnu praksu mišljenja i djelovanja muslimana, od njegova nastanka do danas.
Tematske jedinice:	1. sedmica „Definicija i izvori tesavvufa” 2. sedmica „Teorije o porijeklu tesavvufa” 3. Sedmica „Povijesni razvitak tesavvufa” 4. Sedmica „Jezik tesavvufske literature” 5. Sedmica „Škole tesavvufa” 6. Sedmica „Sayr-i suluk – <i>scala perfectionis</i> duhovnog putnika na duhovnoj stazi sufizma “ 7. sedmica „Sufijska metafizika” 8. Sedmica „Sufijska literatura” 9. Sedmica TEST 10. Sedmica „Sufijski redovi” 11. Sedmica „Sufijska terminologija” 12. Sedmica „Sufijska eshatologija” 13. Sedmica „Duhovno viteštvo (<i>futuwwa</i>) i vodič na putu vlastita sufijskog <i>mi'raja</i>” 14. sedmica „Sufijski redovi u Bosni i Hercegovini” 15. Sedmica Rekapitulacija
Ishodi učenja:	Znanje: U okviru ovog kolegija svršenici će steći osnovne informacije o duhovnom fenomenu tesavvufa, temeljnim pojmovima njegova duhovnog nauka, povijesti, osnovnim pravcima mišljenja, glavnim derviškim zajednicama i njihovim institucijama. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta svršenici Fakulteta će biti u mogućnosti: a) prezentirati osnovne ideje sufijskoga nauka džematlijama b) kompetentno predstaviti na kulturnome nivou značaj sufijske tradicije u oblikovanju religijske baštine bosanskih muslimana c) da na mikrorazini (prvenstveno u mjestima svoga imamskoga rada) detektiraju materijalno-duhovnu ostavštinu sufijskog stvaralaštva. Kompetencije: Polaganjem ovoga predmeta svršenici stječu bazična znanja, koja im omogućavaju da upoznaju vjernike sa osnovama sufijske misli.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusemestralni usmeni ispit 40 % 2. Završni usmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 % b) vanredni studenti

	Polusestremalni usmeni ispit 50 % Završni usmeni ispit 50 %
Literatura:	Obavezna: 1. Rešid Hafizović, <i>Temeljni tokovi sufizma</i>, Bemust, Zenica, 1999. 2. Đemal Čehajić, <i>Derviški redovi u Jugoslaviji</i>, Sarajevo, 1987. Dopunska: 1. Samir Beglerović, <i>Tesavvuf Bosne u vidicima Fejzulaha Hadžibajrića: vjerski i kulturni razvoj bosanskih muslimana u prvoj polovini XX stoljeća</i>, Bookline, Sarajevo, 2015. 2. Samir Beglerović, <i>'Abd al-Qādir al-Ġaylānī i derviški red kaderija</i>, Fakultet islamskih u Sarajevu i Hadži Sinanova tekija u Sarajevu, 2009. 3. Kenan Čemo, <i>Rječnik sufijsko-tarikatskih izraza</i>, Bookline, Sarajevo, 2022. 4. Samir Beglerović, Kenan Čemo, <i>Božija Lijepa Imena sa komentarom i dovama</i>, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2022.

Šifra predmeta: INAK 0413	Naziv predmeta: Savremeni religijski pokreti		
Ciklus: I	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: predmet		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 25; Vježbe: 20	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente s temeljnim karakteristikama nove (izmijenjene) religioznosti, oblicima alternativne religioznosti, te karakteristikom djelovanja i učenja novih religijskih pokreta.		
Tematske jedinice:	1. sedmica „Uvodna razmatranja: Značaj izučavanja fenomena novih (savremenih) religijskih pokreta“ 2. sedmica „Uzroci nastanka, definicija i izvori“ 3. sedmica Seminar: Osnovne karakteristike savremenih religijskih pokreta 4. sedmica		

	„Vjerovanja i podjela novih religijskih pokreta (<i>religija mladih</i>)“ 5. sedmica Seminar: Problem creda kod Savremenih religijskih pokreta 6. sedmica Fenomeni: New Age i Next Age 7. sedmica „Najrašireniji NRP: Mormoni, Jehovini svjedoci, Adventisti, i Pokret svjesnosti Krišne“ 8. sedmica (<i>Polusemestralni ispit</i>) 9. sedmica „Problem odnosa nove religioznosti i moderne znanosti: Scijentistička crkva, Transcendentalna meditacija i NLO religije“ 10. sedmica Seminar: Tipologija i aktuelnost Savremenih religijskih pokreta 11. sedmica „Revitalizacija paganstva: Wicca, okultizam i sotonizam“ 12. sedmica Seminar: Problem reinterpretacije tradicionalnih oblika vjerovanja 13. sedmica „Savremeni religijski pokreti u popularnom kulturnom izrazu i parodični religijski izrazi: religija džedaja, matriksizam, Crkva leteće špagetne pošasti, i Nevidljivi ružičasti jednorog“ 14. sedmica Seminar: Utjecaj popularne kulture na religioznost 15. sedmica „Alternativna religioznost i iscjeliteljstvo“
Ishodi učenja:	Znanje: Nakon uspješnoga okončanja ovoga kursa, studenti će: a) steći osnovna i proširena saznanja o karakteristikama religioznosti savremenoga čovjeka, temeljnim načinima iskazivanja religioznosti u XX i XXI vijeku, te najraširenijim modernim religijskim pokretima (kultovima); b) biti u stanju analizirati bazna učenja zastupljena u formalnim i neformalnim oblicima nove religioznosti, te ih međusobnu uspoređivati i, posljedično, razlikovati; c) moći ih djelimično kritički osloviti iz perspektive: 1) tradicionalne religioznosti 2) vlastitog muslimanskog teološkog učenja. Vještine: Polaganjem ovoga predmeta, studenti će biti u mogućnosti: a) kompetentno razgovarati sa baštinicima nove religioznosti odnosno

	sljedbenicima NRP; b) u određenoj mjeri tumačiti učenja NRP, odnosno snagom apstraktnoga mišljenja razumjeti prirodu onih učenja koja nisu posebno obrađivana za vrijeme izvođenja silabusa; c) prepoznati nove teorije razvijane među NRP te ih, u određenoj mjeri, moći teološki valorizirati na osnovu poznavanja temeljnih karakteristika nove religioznosti. Kompetencije: Uspješnim savladavanjem propisanog gradiva, student će moći: <i>u profesionalnome smislu</i>, prepoznavati rješenja za realiziranje inicijalnog dijaloga sa savremenim kulturnim izrazima i društvenim vrijednostima te sa sljedbenicima odnosno aktivnim članovima NRP; preuzimati djelimičnu odgovornost u osmišljavanju različitih programa čiji je cilj oprezno, kritičko otvaranje prema izazovima nove religioznosti; <i>u ličnom aspektu</i>, steći nužne uslove za daljnje samostalno razvijanje u oblasti razumijevanja i djelimičnog valoriziranja savremenih oblika religioznosti.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. interaktivna predavanja 80 % 2. radionice 10 % 3. prezentacije studenata 10 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	a) redovni studenti 1. Polusemestralni usmeni ispit 40 % 2. Završni usmeni ispit 40 % 3. Prezentacije studenata 20 %
Literatura:	Obavezna: 1. Adnan Silajdžić, „Križa religijskog identiteta u današnjem svijetu“ 2. Tomislav Ivančić, „Credo novih religioznih pokreta“ (u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i> , str. 40.-57.); Mijo Nikić, „Fenomen novih religioznih pokreta istočne i zapadne provenijencije“ (u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti: Zbornik radova sa znanstvenog simpozija Filozofskog fakulteta Družbe Isusove o novim religioznim pokretima</i> , Zagreb, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 1997., str. 17.-29.) 3. Mijo Nikić, „Križa New Agea“, u časopisu: <i>Obnovljeni život</i> , 56/3, 2001., str. 373.-383. 4. Wilhelm Bartz, „Mormoni“, u knjizi: <i>Sekte danas</i> , Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1984., str. 72.-79.; „Jehovini svjedoci“, u knjizi: <i>Magija – Cijela istina</i> , Zagreb, Verbum, 2012., str. 211.-225.; Wilhelm

	Bartz, „Adventisti“, u knjizi: <i>Sekte danas</i>, str. 29.-44.; Juraj Kolarić, „Hare Krišna“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, str. 278.-284. 5. Otto Bischofberger, „Sciјentološka Crkva“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, Đakovo, 2002., Karitativni fond „UPT“, str. 24.-28.; Otto Bischofberger, „Transcendentalna meditacija (TM)“, u knjizi: <i>Novi religiozni pokreti</i>, str. 11.-15.; Danijel Sinani, „NLO religije – počeci i glavni oblici“, u časopisu: <i>Etnoantropološki problemi</i>, god. V, sv. 1, 2010., str. 119.- 127. i 133.-136.; 6. Sonja Miličević Vukelić, „Wicca – Kratki pregled uvjeta postanka i razvoja wiccnske prakse od 19. do 21. stoljeća“, u knjizi: <i>(Neo)gnostički i (neo)paganski kultovi</i>, Zagreb, Veritas, 2016., str. 126.-138.; Bernhard Wenisch, „Moderni satanizam“, u knjizi: <i>Satanizam: Crne mise, vjera u demone, kult vještica</i>, Đakovo, Karitativni fond „UTP“, 2010., str. 20.-36. 7. „Bioenergija“, str. 47.-62.; „Homeopatija“, str. 157.-166. (u knjizi: <i>Magija – cijela istina: Članci o okultizmu objavljeni u dvomjesečniku „Ljubite jedni druge“</i>, Zagreb, Pokret krunice za obraćenje i mir, 2012.) * UKUPNO 150 str. Dopunska: 1. <i>Novi religiozni pokreti: Zbornik radova sa znanstvenog simpozija Filozofskog fakulteta Družbe Isusove o novim religioznim pokretima</i>, Zagreb, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 1997. 2. Samir Beglerović, <i>Geneza i razvoj moderne evropske ezoterijske tradicije</i>, Sarajevo, El-Kalem i Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2022.
--	---

Šifra predmeta: INAR 1302		Naziv predmeta: Konverzacija na arapskom jeziku	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi		Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada	
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:		-usvajanje neophodnih jezičkih obrazaca i osposobljavanje kandidata za uspostavljanje svakodnevne komunikacije na arapskom jeziku kroz vještine slušanja, razumijevanja, govora, čitanja i pisanja; -usmeno izražavanje, čitanje i pisanje složenijih sadržaja, uz uvažavanje jezičke stvarnosti u govoru i pismu standardnog arapskog jezika; -vođenje i učešće u razgovoru i debati; -korištenje rječnika, audio i audio-vizuelnih sadržaja, savremena IT tehnologije, novina, časopisa i drugih izvora i literatura na arapskom jeziku;	

	-uvid u izvornu literaturu na arapskom jeziku iz islamskih nauka;
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje i biografija; Porodica, porodični ambijent i relacije, rodbina; Stanovanje, stambeni prostor, uređenje stana; 2. Islam i kultura konzumiranja hrane; Zdrava hrana, piće, posjeta restoranu; 3. Mediji u islamu i njihovi povijesni korijeni; 4. Porodični ambijent i odgoj budućih čitalaca; 5. Djetinjstvo, mladost i djeca žrtve rata; 6. Ratovi, migracije, prognani, raseljeni i izbjeglice; 7. Prirodne katastrofe i nesreće; Vrijeme i klimatske promjene; 8. Fenomen zagađenosti i očuvanja životne okoline; 9. Fenomen nezaposlenosti i potrage za poslom; 10. Načela islama; priče ljudi koji su se vratili islamu; Ateizam; Islamofobija; 11. Čitanje odlomaka iz romana "Derviš i smrt" Meše Selimovića, prijevod na arapski dr. Ahmed Smajlović; 12. Moda i modni trendovi; Hidžab 13. Fenomen ovisnosti u životu pojedinca: alkohol, droge, kocka i načini njihovog suzbijanja; 14. Bolesti savremenog doba; Donorska mreža i doniranje organa; 15. Bosna i Hercegovina, Sarajevo, geografske, povijesne i kulturološke osobenosti; Putovanja:Upoznajmo Egipat i Maroko;
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije, vrijednosni stavovi)	Kontinuirano usvajanje leksičkih sadržaja u skladu sa nastavnim gradivom kroz unapređenje jezičkih vještina: slušanja, razumijevanja, usmenog i pismenog izražavanja. Kroz dinamičnije sadržaje i složenije strukture razvijati vještinu percepcije i razumijevanja složenijih dijaloga i narativnih sekvenci arapskog jezika. Sposobnost usmenog i pismenog izražavanja, samostalno korištenje rječnika i prevođenje određenih tekstualnih sekvenci, vođenja složenijih oblika dijaloga i učešće u mini-debatama na zadate teme, pravilno čitanje i razumijevanje više zahtjevnih nevakaliziranih tekstova iz svakodnevnog života i tekstova koji tretiraju različite islamske teme; pisanje rezimea na arapskom jeziku u cilju jačanja jezičkih kompetencija; Ovladavanje leksičkim fondom od najmanje 1000 riječi i mogućnost razumijevanja i uspostavljanja svakodnevne komunikacije.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje SDG 10: Smanjenje nejednakosti
Metode izvođenja nastave:	Praćenje audio-vizualnih sadržaja: Uvodni razgovori i ovladavanje novom leksikom; Prezentacije; Vježbe konverzacije sa lektorom; Jezičke igre Debate; Predavanja gostujućih profesora;
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Provjera znanja vrši se na tri nivoa: 1. Polusestrialni usmeni ispit nosi 30% od ukupnog broja poena i realizira se u formi razgovora između studenata/ca, lektora i predmetnog nastavnika.

	2. Čitanje i prezentacija knjige, pisanje rezimea na arapskom jeziku nosi 20% od ukupnog broja poena; 3. Završni ispit u pismenoj i usmenoj formi nosi 40% od ukupnog broja poena (usmeno i pismeno izražavanje koje sukusira pređene sadržaje); Prisustvo nastavi za redovne studente uz kontinuirane aktivnosti boduje se do 10% konačne ocjene. Za prolaznu ocjenu potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja i u konačnici imati min 55 % i na parcijalnim ispitima i u ukupnom bodovnom rezultatu. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.
Literatura:	Obavezna: -Al-‘arabiyya lil ḥayāt, III i IV, Maḥmūd Ismā‘īl Sīnī, Nāsif Muṣṭafā ‘Abdul‘azīz, Muṣṭafa Aḥmad Sulejmān, Ġāmi‘a al-Malik Su‘ūd, al-Mamlaka al-‘Arabiyya al-Su‘ūdiyya, al-Riyād, 1994.; -Al-‘arabiyya li ḡayr ‘abnāiha, Dirāsa wa hiwār fi šu‘ūn al-ḥayāt al-yawmiyya, I i II, Nazar ‘Abāza, Dār al-ṭaqāfa wa al-turāt, Dimašq, Suriyā, 2007.; -Ḥasān bin Muḥammad al-Musā‘id al-Šamarānī: <i>Al-‘Arabiyya li-l ‘Ālem</i>, Silsila fi ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li al-nātiqīn bi al-luġāt al-uḥrā, I, Ġāmi‘a al-Malik Su‘ūd, al-Mamlaka al-‘Arabiyya al-Su‘ūdiyya, al-Riyād, 2012. Dopunska: -Al-‘Arabiyya bayna yadāyk, I,II, III, Silsila fi ta‘līm al-luġa al-‘arabiyya li-ḡayr al-nātiqīn biha, Maġmū‘a min al-mu‘allifīn, al-Mamlaka al-‘Arabiyya al-Su‘ūdiyya, al-Riyād, 2005. -Muftić, Teufik: Gramatika arapskog jezika, Sarajevo, 1998. -Internetski izvori i informativni sadržaji; video clipovi i dokumentarni filmovi;

Šifra predmeta: INFI 0410		Naziv predmeta: Religija i pravo	
Ciklus:	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 (Predavanja: 30; Vježbe: 15)	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Istraživanje religijske dimenzije prava i pravne dimenzije religije. Razmatraju se poimanje religije u pravu, historijski razvoj ideje slobode religije, međunarodni i domaći sistem zaštite prava na slobodu religije, odnosi države i religije u komparativnom ustavnom pravu i odnosi prava na slobodu religije i drugih ljudskih prava.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s planom predavanja. Definiranje religije u pravu. 2. Historijski razvoj ideje slobode religije. 3. Međunarodna i domaća zaštita slobode religije. 4. Modeli odnosa države i religije u komparativnom ustavnom pravu. 5. Islam i zapadnoevropski modeli odnosa države i religije. 6. Sloboda vjerovanja i vjerskog govora. 7. Iskazivanje religije i njena dopuštena ograničenja. 8. Polusestrialni ispit 9. Individualna savjest i država. 10. Odnos prava na slobodu religije i drugih ljudskih prava 11. Religijska autonomija. 12. Saradnja države i religijskih zajednica. 13. Religijsko obrazovanje u školama. 14. Religija i politika. 15. Rezime		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog i položenog predmeta student će biti u stanju da: a) predstave i protumače najvažnije odredbe međunarodnih i domaćih pravnih dokumenata koje garantiraju pravo na slobodu religije i pravo na nediskriminaciju na osnovu religije ili uvjerenja; b) objasne kako funkcioniraju međunarodni i domaći mehanizmi pravne zaštite slobode religije; c) elaboriraju historijski razvoj ideje slobode religije; d) diferenciraju različite modele uređenja odnosa između države i religije u komparativnom ustavnom pravu;		

	e) analiziraju ključne komponente normativnog jezgra prava na slobodu religije, kao što su sloboda vjerovanja i vjerskog govora, sloboda iskazivanja religije i dr. služeći se konkretnim primjerima iz prakse domaćih i međunarodnih sudova; f) diskutiraju o područjima preklapanja ali i tenzijama između prava na slobodu religije i drugih ljudskih prava.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Oblici i metode izvođenja nastave: predavanja, seminar i vježbe; prezentacije, diskusije i dijaloške metode, radionice, rad u parovima, tekstualna metoda, studije slučaja, samostalni zadaci i dr.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Seminarski rad: 20 % Aktivnost na predavanjima: 10 % Polusemestralni pismeni ispit I: 35 % Završni ispit: 35 % Konačna ocjena formira se sabiranjem bodova ostvarenih u okviru različitih provjera znanja.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Karčić, Fikret, <i>Religija i pravo: kratak uvod</i>, Connectum, Sarajevo, 2011., 70 str. 2. Begović, Nedim, "Ustavni okvir i Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH", u: Edin Šarčević i Drago Bojić (ur.), <i>Sekularnost i religija: BiH i regija</i>, Fondacija Centar za javno pravo, Sarajevo, 2015., str. 71-98. 3. <i>Sloboda vjere ili uvjerenja: priručnik</i>, ur. Tore Lindholm (i dr.), prijevod: Nedim Begović i Azra Mulović, CNS, Sarajevo, 2015., str. 67-86, 139-242, 299-354. 4. Odredbe o pravu na slobodu religije i nediskriminaciji na osnovu religije ili uvjerenja u ključnim međunarodnim i domaćim pravnim dokumentima <i>Dopunska:</i> 1. <i>Religija i pravo: hrestomatija</i>, priredio: Fikret Karčić, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 2004. 2. Kovačević, Emir, <i>Sloboda vjere u praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu</i>, Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit Bosnien-Herzegowina, Sarajevo, 2013.

	3. Kovačević, Emir, <i>Sloboda vjere na radnom mjestu u SAD</i>, CNS, Sarajevo, 2015. 4. <i>Sloboda vjere ili uvjerenja: priručnik</i>, ur. Tore Lindholm (i dr.), prijevod: Nedim Begović i Azra Mulović, CNS, Sarajevo, 2015. (poglavlja koja nisu svrstana u obaveznu literaturu). 5. <i>Religija i sekularna država</i>, urednik: Ahmet Alibašić, Fondacija Konrad Adenauer, European Abrahamic Forum i Međureligijski institut u BiH, Sarajevo, 2007. 6. Begović, Nedim, „Iskazivanje vjere na radnom mjestu: presude Evropskog suda za ljudska prava o predstavkama muslimanskih apelanata“, <i>Context</i>, I/2014., br. 2, str. 21-38. 7. Begović, Nedim, „Definiranje slobode religije u savremenoj islamskoj misli“, <i>Zbornik radova</i>, Univerzitet u Sarajevu - Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2015., br. 18/2014., str. 133-142.31 8. Begović, Nedim, „Institucionalizacija islama iz perspektive evropskih standarda o autonomiji vjerskih zajednica“, <i>Novi Muallim</i>, Udruženje ilmijske Islamske zajednice u BiH, Sarajevo, XVI/2015, br. 63, str. 22-29. 9. Begović, Nedim, „Vjerski simboli u javnoj sferi: uporednopravna perspektiva“, <i>Novi Muallim</i>, Udruženje ilmijske Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, XII/2011., br. 45, str. 43-50.
--	---

Šifra predmeta: INHA 0408		Naziv predmeta: Hadiski tekstovi	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta su: - da se studenti upoznaju na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o temeljnim doktrinarnim, moralnim i šerijatskopравnim pitanjima kako bi se i sami duhovno, moralno i intelektualno izgrađivali; - da se studenti osposobe za samostalno čitanje i razumijevanje klasičnih hadiskih tekstova.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje s osnovnom terminologijom, leksikom i metodologijom koju su koristili hadiski naučnici u sačinjavanju svojih djela		

	2. Poglavlje o vjerovanju iz djela <i>Sahihu Muslim bi šerh en-Nevevi</i> 3. Objašnjenje pojmova <i>iman, islam i ihsan</i> 4. Temelji islama 5. Namaz kao temelj islama 6. Vjerovanje koje uvodi u džennet 7. Rekapitulacija / ZOT 8. Poglavlje o samokontroli (<i>murakabi</i>) iz djela <i>Nuzhetul-muttekin šerh Rijadis-salihin</i> 9. Poglavlje o svjesnosti Allaha, dž.š. 10. Poglavlje o oslanjanju na Allaha, dž.š. 11. Poglavlje o istrajnosti 12. Poglavlje o znanju iz djela <i>Fethul-Bari bi šerh Sahih el-Buhari</i> 13. Poglavlje o moralu iz djela <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i> 14. Poglavlje o namazu iz djela <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i> 15. Rekapitulacija svih tema
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti upoznati na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o temeljnim doktrinarnim, moralnim i šerijatskopравnim pitanjima. <i>Vještine:</i> Studenti će moći samostalno čitati i razumijevati klasične hadiske tekstove. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i empirijske vještine neophodne da se i sami duhovno, moralno i intelektualno izgrađuju na temelju uzornog života Muhammeda, s.a.v.s.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a Završni usmeni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: <i>Hadiski tekstovi</i> (hrestomatija), (prir. Zuhdija Hasanović), Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, 2013. Dopunska: Buhari (El-) Muhammed ibn Ismail, <i>Sahihul-Buhari</i> , Dar ihjait-turasil-arebi, Bejrut, (bez godine izdanja) Muslim ibn el-Hadždžadž, <i>Sahih Muslim</i> , Dar ihjail-kutubil-arebijja, 1374 h.g. San'ani (Es-) Muhammed ibn Ismail, <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i> , Mekteba el-me'arif lin-nešr vet-tevzi', Rijad, (bez godine izdanja) Han (El-) Mustafa Seid i dr., <i>Nuzhetul-muttekin šerh Rijadis-salihin</i> , Mu'essesa er-risala, Bejrut, 1987.

Šifra predmeta: INHA 0409		Naziv predmeta: Metodologija pronalaženja i evaluacije hadisa (tahridžul-ehadis)	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta su da: • studenti budu upoznati s metodologijom pronalaženja i evaluacije hadisa; • osposobi studente da samostalno mogu pronaći hadis u izvornim zbirkama te utvrditi njegov stupanj vjerodostojnosti.		
Tematske jedinice:	1. Leksička i terminološka definicija <i>tahridža</i>, ukazivanje na njegovu važnost i koristi. 2. Kratak osvrt na historijski razvoj <i>tahridža</i>. 3. Prva djela koja su napisana o <i>tahridžu</i>. Ciljevi koji se žele postići <i>tahridžom</i>. 4. Osnovne karakteristike pet metodologija koje se primjenjuju kod <i>tahridža</i>. 5. Struktura metodologije pisanja hadiskih djela. Hadiska djela tematske prirode: <i>džami'</i>, <i>sunen</i>, <i>musannef</i>, <i>muveffa'</i>, 6. <i>Medžami'</i>, <i>zeva'id</i>, <i>mustedrek</i>, <i>mustahredž</i> i <i>džuz</i>. Hadiska djela u kojima su hadisi poredani po prenosiocima (<i>ravijama</i>): <i>musned-mesaniid</i>, <i>mu'džem – me'adžim</i> i <i>taref – atraf</i>. Hadiska djela u kojima su hadisi poredani <i>elifbaom</i>. 7. Pronalaženje hadisa (<i>tahridž</i>) prema početku hadisa. Podobnosti i poteškoće ove metode. 8. Rekapitulacija/polusestrialni ZOT 9. Pronalaženje hadisa na osnovu jedne od riječi navedenih u tekstu hadisa. Odlike i nedostaci ovog metoda. 10. Pronalaženje hadisa (<i>tahridž</i>) na osnovu prvog prenosioca (<i>ravije</i>) u nizu prenosilaca. Odlike i nedostaci ove metode. 11. Pronalaženje hadisa na osnovu teme dotičnog hadisa. Odlike i nedostaci ove metode. 12. Pronalaženje hadisa (<i>tahridž</i>) na osnovu očite osobine bilo u nizu prenosilaca ili tekstu hadisa. Odlike i nedostaci ove metode. 13. Brojnost djela na koja se može primijeniti ova metoda.		

	14. Najpoznatiji softverski programi i elektronske baze hadisa koji omogućavaju pronalaženje hadisa. 15. Rekapitulacija svih tema.
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva poznavati metodologiju pronalaženja i evaluacije hadisa. <i>Vještine:</i> Studenti će moći samostalno pronaći hadis u izvornim zbirkama te utvrditi njegov stupanj vjerodostojnosti. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna za valjano razumijevanje metodologije pronalaženja i evaluacije hadisa i bit će u stanju samostalno pronaći hadis u izvornim zbirkama te utvrditi njegov stupanj vjerodostojnosti.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a Završni usmeni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: - Tahhan (Et-) Mahmud, <i>Usulut-tahridž ve dirasetul-esanid</i>, Mektebetul-me'arif, Bejrut, 1981. Dopunska: - Abdulmehdi ibn Abdulkadir ibn Abdulhadi, <i>Muhadarat fit-tahridž</i>, Džami'atul-Ezher, 1987. - Beka'i 'Ali Najif, <i>Tahridžul-hadisiš-šerif</i>, Darul-bešair el-islami, Bejrut, 1921.

Šifra predmeta: INHA 0410	Naziv predmeta: Normativni hadisi		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je:		

	• upoznati studente s hadisima koji normiraju temeljna šerijatskoppravna pitanja
Tematske jedinice:	1. Značaj šerijatskoppravnog normiranja temelja islama 2. Taharet, abdest, tejemum, mjesečno pranje i gusul 3. Namaska vremena, uvjeti namaza, skrušenost u namazu, skraćivanje i spajanje namaza 4. Džamija 5. Vrste namaza 6. Namaz za umrlog 7. Rekapitulacija/ZOT 8. Vrste posta 9. Itikaf i teravih namaz 10. Sadekatul-fitr 11. Zekat, obaveznici zekata, kategorije primalaca 12. Obaveznost hadža, vrste i sastavni dijelovi 13. Sklapanje bračnog ugovora 14. Dopuštene i zabranjene forme kupoprodajnih transakcija 15. Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva biti u stanju razumijevati hadisku terminologiju koja se odnosi na šerijatskoppravna pitanja. <i>Vještine:</i> Studenti će biti u stanju čitati i pravilno razumijevati hadisku literaturu koja se bavi šerijatskoppravnim pitanjima. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna da o temeljnim šerijatskoppravnim pitanjima govore relevantno pozivajući se na autentične kur'anske i hadiske tekstove.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a Završni ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: Tahavi (Et-), <i>Šerh me'anil-asar</i>, Alemul-kutub, Bejrut, 1994. Dopunska: San'ani (Es-), <i>Subulus-selam šerh Bulugil-meram</i>, Džem'ijja Ihja'it-turasil-islami, Kuvajt, 1997.

Šifra predmeta: INHA 0411		Naziv predmeta: Pedagoško djelovanje Muhammeda, s.a.v.s.	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta su da: • studenti budu upoznati s glavnim faktorima odgoja u uzornom životu Muhammeda, s.a.v.s. • osposobi studente da na pozitivan način djeluju na izgrađivanje odgojnih faktora u svojim sredinama		
Tematske jedinice:	1. Pedagoška dimenzija Poslanikove, s.a.v.s., ličnosti 2. Poslanikovo, s.a.v.s., formiranje pozitivnih faktora odgoja 3. Izgrađivanje budućih roditelja kao odgajatelja 4. Izgrađivanje harmonične porodice kao bitnog odgojnog faktora 5. Izgrađivanje zajednice 6. Izgrađivanje odgojno-obrazovnih institucija 7. Poimanje slobodnog vremena 8. Permanentni odgoj (odgoj odraslih) 9. Rekapitulacija / polusemestralni ZOT 10. Načela Poslanikovog, s.a.v.s., odgojnog rada. Načelo svrsishodnosti 11. Načelo aktivnosti i pozitivne orijentacije 12. Načelo mnogostranosti i primjerenosti 13. Načelo individualizacije i socijalizacije 14. Načelo jedinstvenosti i dosljednosti 15.Rekapitulacija svih tema.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva poznavati glavne faktore odgoja u uzornom životu Muhammeda, s.a.v.s. Vještine: Studenti će moći identificirati najznačajnije faktore i načela u odgoju ličnosti i primjenjivati najprimjerenija načela u svoj radu. Kompetencije: Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna da daju svoj doprinos pravilnom razvijanju različitih		

	faktora odgoja te da u svom odgojnom radu koriste najprimjerenija načela.
Cilj održivog razvoja (SDG):	-
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a Završni , pismeni i usmeni, ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: Abduldževad es-Sejjid Bekr, <i>Felsefetut-terbijetil-islamijja fil-hadisiš-šerif</i>, Darul-fikril-‘arebi. Ali Abdulhalim Mahmud, <i>Osnovi islamske pedagogije: elementi islamskog pedagoškog tretiranja formativnog perioda djetinjstva i mladosti</i>, (prijevod s arapskog: Mehmed Kico), Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Zenica; El-Kelimeh, Novi Pazar, 2008. Dopunska: Bešir Ekrem i Muhammed Rida, <i>Odgoj djece u svjetlu Kur'ana i sunneta (sa praktičnim primjerima za razne uzraste)</i>, (s engleskog preveo: Amir Mehić), Ilum, Bužim, 2007. Jusuf Hattar Muhammed, <i>Et-Terbija el-imanijja ven-nefsijja lil-evlad fi dav'i ilmin-nefs veš-šeriatil-islamijja</i>, El-Hadžerul-esved, Damask, 2002. Kurdić Šefik, <i>Pedagogija Muhammeda, a.s.: prikaz odgojnih metoda posljednjeg Allahovog poslanika</i>, Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Zenica, 2011. Kutb Muhamed, <i>Menhedžut-terbijetil-islamijja</i>, Daruš-šuruk, Bejrut. Muhamed Nur ibn Abdilhafiz, <i>Menhedžut-terbijetin-nebevijja lit-tifl</i>, Darul-vefa..., El-Mensura, 1993. Mursi Muhammed, <i>Umijeće podizanja djece. Praktična islamska pedagogija za savremeno doba</i>, Srebreno pero, Sarajevo, 2004. Ulvan Abdullah Nasih, <i>Terbijetul-evlad fil-islam</i>, Darus-selam, El-Kahira, 1996. Vukasović Ante, <i>Pedagogija</i>, Zagreb, 1991.

Šifra predmeta: INHA 0412		Naziv predmeta: Tradicijske odgojne teme	
Ciklus: I	Godina: IV	Semestar: VII ili VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta su da: • studenti budu upoznati s temeljnom terminologijom, leksikom i metodologijom koja je zastupljena u hadiskim zbirkama u kojima se obrađuju odgojne teme te na koji način Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o moralnim principima i normama i kako ih pretače u konkretne modalitete življenja • ugledajući se na Poslanikove, s.a.v.s., nenadmašne riječi i njegovu uzornu praksu izgrađuje kod studenta najviše duhovne, moralne i intelektualne kvalitete.		
Tematske jedinice:	1. Općenito o odgoju i moralu kroz termine (<i>edeb, huluk</i>) koji se koriste u hadiskim zbirkama 2. Poglavlje o iskrenosti i pokajanju 3. Poglavlje o strpljivosti i samokontroli 4. Poglavlje o svjesnosti Allaha, dž.š., i pouzdanju 5. Poglavlje o umjerenosti i istrajnosti 6. Poglavlje o poticanju na dobro i sprečavanju negativnosti 7. Rekapitulacija / ZOT 8. Poglavlje o natjecanju i potpomaganju u dobru 9. Poglavlje o međusobnom poštivanju i uvažavanju drugih 10. Poglavlje o uspostavljanju dobrih međuljudskih odnosa 11. Poglavlje o samilosti i potpomanju ugroženih kategorija društva 12. Poglavlje o izražavanju posebne pažnje prema ženi 13. Poglavlje o pažnji i samilosti prema roditeljima 14. Poglavlje o podršci i poticaju mladih 15. Rekapitulacija svih oblasti.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će nakon uspješno savladanog gradiva poznavati temeljnu terminologiju, leksiku i metodologiju koja je zastupljena u hadiskim zbirkama u kojima se obrađuju odgojne teme te na koji način		

	Božiji Poslanik, s.a.v.s., govori o moralnim principima i normama i kako ih pretače u konkretne modalitete življenja. <i>Vještine:</i> Studenti će moći nedvojbeno i argumentirano praviti razliku između pozitivnog i negativnog ponašanja te biti potaknuti da istrajavaju u pozitivnom djelovanju. <i>Kompetencije:</i> Studenti će posjedovati teorijsko znanje i iskustva neophodna da pozitivno moralno djeluju u okruženju u kojem se nalaze.
Cilj održivog razvoja (SDG):	-
Metode izvođenja nastave:	Nastava će se izvoditi u formi interaktivnih predavanja i vježbi. Rad u okviru predmeta će se odvijati na individualnom i grupnom nivou. Studenti su obavezni izraditi esej, prezentirati ga i odbraniti pred saradnikom i ostalim kolegama studentima.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Esej čini 20%, polusemestralni ZOT 30%, a Završni, usmeni, ispit 50% ocjene. Za prolaznu ocjenu neophodno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja.
Literatura:	Obavezna: Mustafa Seid el-Hin i dr., <i>Nuzhetul-muttekin šerh Rijadis-salihin</i>, Mu'essesetur-risala, Bejrut, 1977. Dopunska: Kurdić Šefik, <i>Pedagogija Muhammeda, a.s.: prikaz odgojnih metoda posljednjeg Allahovog poslanika</i>, Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Zenica, 2011. Kutb Muhamed, <i>Menhedžut-terbijetil-islamijja</i>, Daruš-šuruk, Bejrut. Ulvan Abdullah Nasih, <i>Terbijetul-evlad fil-islam</i>, Darus-selam, El-Kahira, 1996.

Šifra predmeta: INIC 0408	Naziv predmeta: Historija Osmanske države		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 (Predavanja: 30; Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet nudi uvid u uspon, razvoj, pad te unutarnju organizaciju i funkcioniranje Osmanske države. Posebna pažnja posvećena je osmanskim stavovima prema Evropi, evropskoj renesansi, znanstvenoj i tehnološkoj revoluciji, pokušajima reforme države, ulozi evropskih sila u dezintegraciji Osmanske države, položaju nemuslimana i osmanskom		

	naslijeđu u Evropi. Pitanja uzajamnih predstava i predrasuda između Evropljana i Osmanlija tokom različitih stoljeća bit će posebno fokusirana. Predmet ima za cilj proširiti i produbiti studentsko razumijevanje osmanske historije i naslijeđa.
Tematske jedinice:	1. sedmica: Od osnivanja do Kučuk Kajnardže: nastanak i razvoj 2. sedmica: Od osnivanja do Kučuk Kajnardže: vrhunac 3. sedmica: Od osnivanja do Kučuk Kajnardže: poljuljana moć 4. sedmica: Od Kučuk Kajnardže do propasti: početak dugoga kraja 5. sedmica: Od Kučuk Kajnardže do propasti: reforme 6. sedmica: Od Kučuk Kajnardže do propasti: godine raspada 7. sedmica: Unutrašnje uređenje: država i dvor 8. sedmica: Polusemestralni ispit 9. sedmica: Unutrašnje uređenje: centralna i pokrajinska uprava 10. sedmica: Privredni i društveni život 11. sedmica: Religija i kultura 12. sedmica: Osmanska kultura suživota 13. sedmica: Osmanska kultura suživota 14. sedmica: Osmansko otkriće evrope 15. sedmica: Evropske predstave o osmanskome carstvu i društvu
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • prezentirati najznačajnije događaje, procese, institucije i ličnosti historije Osmanske države; • kritički promišljati ključne teme historije Osmanske države iz više perspektiva; • otkrivati veze između osmanske i evropske civilizacije, uzroka uspona i slabljenja Osmanske države, kontinuiteta i diskontinuiteta u prisustvu osmanskog naslijeđa na Balkanu
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. kvizovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - esej na temu odobrenu od nastavnika 20%; - Pismeni polusemestralni ispit 30%; - Pismeni Završni ispit 40%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.

Literatura:	Obavezna: 1. Hrestomatija <i>Historija Osmanske države</i>, ur. Ahmet Alibašić. 2. Bilješke sa predavanja. Dopunska: 1. Ihsanoglu, Ekmeleddin, prir., <i>Historija Osmanske države i civilizacije</i>, Sarajevo, Orijentalni institut u Sarajevu, 2008. 2. Halil Inalcik, <i>An Economic and Social History of the Ottoman Empire</i> 3. NetinHeper, <i>Historical Dictionary of Turkey</i> 4. Daniel Goffman et al., <i>The Ottoman Empire and Early Europe</i> 5. Cemal Kafadar, <i>Between Two World: The Construction</i> 6. Bernard Lewis, <i>The Emergence of Modern Turkey</i> 7. AslCrakman, <i>From "Terror of the World" to the "Sick Man of Europe": European Images of Ottoman Empire</i> 8. Donald Quataert et al, <i>The Ottoman Empire 1700-1922</i> 9. Kemal Karpat, <i>The Politicization of Islam: Reconstructing Identity, State, Faith, and Community in the Late Ottoman State</i> 10. Heath W. Lowry, <i>The Nature of the Early Ottoman State</i> 11. Kate Fleet and David Morgan, <i>European and Islamic Trade in the Early Ottoman State: The Merchants of Genoa and Turkey</i> 12. Benjamin C. Fortna, <i>Imperial Classroom: Islam, the State and Education in the Late Ottoman Empire</i> 13. Karen Barkey, <i>Bandits and Bureaucrats: The Ottoman Route to State Centralization</i> 14. Dietrich Jung, <i>Turkey at the Crossroads: Ottoman Legacies and a Greater Middle East</i>

Šifra predmeta: INIC 0409		Naziv predmeta: Islamska kultura na Balkanu - ENG.	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Stjecanje temeljnih uvida u pojmovna određenja i poglede na pitanje o islamskoj kulturi; o mjestu Balkana u evropskoj imagologiji; o nastanku i razvoju islamske kulture na Balkanu od prvih dodira Balkana s muslimanima do osmanskih osvajanja; o uticaju osmanske vladavine na život balkanskih naroda na polju razvoja gradova,		

	obrazovnih ustanova, kulture stanovanja, ishrane, jezika i književnosti; o promjenama u kulturi balkanskih naroda nastalim povlačenjem Osmanskog carstva i jačanjem nacionalizma; o uticaju socijalističke ideologije na kulturu balkanskih muslimana; te o izazovima i mogućnostima koje za oblikovanje i očuvanje kulture balkanskih muslimana danas pružaju savremene tehnologije.
Tematske jedinice:	1. Pojemovna određenja (islamsko vs. muslimansko). 2. Balkan vs. jugoistočna Evropa: predodžbe, predstave, teorije i koncepti 3. Muslimansko prisustvo na Balkanu prije Osmanlija: muslimani u srednjovjekovnoj Mađarskoj, Dobrudži, Bugarskoj i na Jadranskoj obali. 4. Religijska obraćenja u osmanskome periodu 5. Razvoj gradova u doba Osmanskog carstva 6. Odnosi kršćana i muslimana na Balkanu u osmanskome periodu: fanarioti, franjevci i Jevreji i dodiri s muslimanima 7. Susreti i prožimanja u kulturi balkanskih naroda u osmanskome periodu: jezik, muzika, kuhinja i svakodnevni život 8. Susreti i prožimanja u kulturi balkanskih naroda u osmanskome periodu: jezik, muzika, kuhinja i svakodnevni život 9. Obrazovne ustanove, kultura knjige i biblioteke 10. Književno stvaralaštvo balkanskih muslimana u doba Osmanskog carstva 11. Arhitektura i umjetnost 12. Evropski kulturni uticaji na balkanske muslimane 1878-1945. 13. Socijalističko društveno uređenje i kultura: Jugoslavija, Albanija i Bugarska 1945-1990. 14. Islamska kultura na Balkanu u digitalnom dobu 15. Rekapitulacija
Ishodi učenja	Znanje: predstavljanje ključnih odrednica kulture muslimana Balkana u njihovom sinhronijskom i dijahronijskom trajanju u suodnosu sa njihovim kršćanskim susjedima. <i>Vještine:</i> kritičko promišljanje obrađenih pojmova, historijskih događaja i procesa. <i>Kompetencije:</i> sposobnost predstavljanja ključnih tema i pitanja iz historije islamske kulture na Balkanu iz više perspektiva; sposobnost predstavljanja kontinuiteta i promjene u kulturnoj historiji muslimana Balkana
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje

Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja 60% 2. Posjeta muzejima i čitanje originalnih izvora 20% 3. Prezentacije studenata 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente u konsultativnoj nastavi) 5%; - SeminarSKI rad (pisani rad+prezentacija) 25%; - Pismeni Polusemestralni ispit 35% (iz gradiva za prvih sedam sedmica); - Završni pismeni Polusemestralni ispit 35% (iz gradiva za drugih sedam sedmica)
Literatura:	Obavezna 1. Muhamed Hadžijahić, <i>Porijeklo bosanskohercegovačkih muslimana</i>, Sarajevo, 1990. 2. Noel Malcolm, <i>Bosna: kratka povijest</i>, Sarajevo, 2001. 3. Džemal Čehajić, <i>Derviški redovi u jugoslovenskim zemljama</i>, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 1986. 4. Fikret Karčić, <i>Bošnjaci i izazovi modernosti: kasni osmanlijski i habsbuški period</i>, El-Kalem, Sarajevo, 1425/2004. 5. Balić, Smail. <i>Kultura Bošnjaka, muslimanska komponenta</i>, Izdavačko prometno preduzeće «R&R» Tuzla, drugo izdanje, Zagreb, 1994. Dopunska 1. <i>Albania and the Albanians: Selected Articles and Letters 1903-1944, with an introduction by Harry Hodginson</i>, edited by Bejtullah Destani. Center for Albanian Studies, London, 2001. 2. Bojan Aleksov, „Adamant and Tracherous: Serbian Historians on Religious Conversions“ in <i>Converting Cultures, Religion, Ideology and Transformations of Modernity</i>, eds. Dennis Washburn and Kevin A. Reinhart. Brill, 2007. 3. Ahmet Alibašić, „Images of the Ottomans in History Textbooks in Bosnia and, Herzegovina“, in <i>Images of the Religious Other: Discourse and Distance in the Western Balkans</i>, ed. Christian Moe. CEIR: Novi Sad, 2008, str. 39-71. 4. Ines Aščerić-Todd, <i>Dervishes and Islam in Bosnia: Sufi Dimensions to the Formation of Bosnian Muslim Society</i>. Brill, 2015. 5. Xavier Bougarel, <i>Islam and Nationhood in Bosnia-Herzegovina: Surviving Empires</i>. Bloomsbury Academic, 2017.

	6. Nathalie Clayer i Xavier Bougarel. <i>Europe's Balkan Muslims: a New History</i> . Hurst C & Company Publishers Limited, 2017. 7. Tijana Krstić, <i>Contested Conversions to Islam: Narratives of Religious Change in the Early Modern Ottoman Empire</i> . Stanford University Press, 2014. 8. Mark Mazower, <i>Salonica, City of Ghosts: Christians, Muslims and Jews (1430-1950)</i> . HarperCollins, 2004. 9. Ina Merdjanova, <i>Rediscovering the Umma: Muslims in the Balkans Between Nationalism and Transnationalism</i> . Oxford University Press, 2013.
--	---

Šifra predmeta: INIC 0410	Naziv predmeta: Islamske institucije		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 (Predavanja: 30; Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet ima za cilj upoznati studente sa kur'ansko-sunnetskim osnovama islamskih institucija, njihovim nastankom, glavnim karakteristikama i historijskim razvojem kroz predstavljanje osnovnih političkih, vojnih, pravosudnih, privrednih, obrazovnih i znanstvenih institucija islamske civilizacije.		
Tematske jedinice:	1. sedmica:	Kur'ansko-sunnetski temelji islamskih institucija	
	2. sedmica:	Poslanik i poslanikova džamija	
	3. sedmica:	Islamski grad (<i>medina</i>) i njegove institucije	
	4. sedmica:	Islamska država i njene institucije	
	5. sedmica:	Upravne institucije	
	6. sedmica:	Vojne institucije	
	7. sedmica:	Pravosudne institucije	
	8. sedmica:	Rekapitulacija/Test	
	9. sedmica:	Institucije kontrole i nadzora	
	10. sedmica:	Privredne, fiskalne i esnafske institucije	
	11. sedmica:	Obrazovne i znanstvene institucije	
	12. sedmica:	Bosanski divan	
	13. sedmica:	Sarajevski kadija i bosanski munla	
	14. sedmica:	Institucije muslimana u dijaspori	

	15. sedmica: Rekapitulacija svih oblasti
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: • Predstaviti najznačajnije institucije islamske civilizacije, njihovu genezu, funkcije i povijesni značaj; • kritički promišljati ključne institucije islamske civilizacije iz više perspektiva; • otkrivati veze između institucija islamske i drugih civilizacija, uzroka uspona i slabljenja/nestanka pojedinih institucija, te kontinuiteta i promjene u tim institucijama.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije, 7. mentorski rad, 8. istraživanje, 9. kvizovi
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - esej na temu odobrenu od nastavnika 20%; - Pismeni polusestrialni ispit 30%; - Pismeni Završni ispit 40%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Hrestomatija <i>Islamske institucije</i>, ur. Ahmet Alibašić. 2. Bilješke sa predavanja. <i>Dopunska:</i> 1. <i>Enciklopedija islama</i>, Sarajevo, 2007. 2. Lapidus, Ira, <i>Historija islamskog svijeta</i>, Sarajevo, Libris, 2019. 3. Nerkez Smailagić, <i>Leksikon islama</i>, Svjetlost, Sarajavo, 1990. 3. <i>The Encyclopaedia of Islam</i>, Leiden, 2. i 3. izdanje, Brill. 4. TurkiyeDiyanetVakfi, <i>Institucije islamske civilizacije</i>, Sarajevo, CNS, 2017.

Šifra predmeta: INIC 0411	Naziv predmeta: Studije genocida		
Ciklus:	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 (Predavanja: 30 i Vježbe: 15)	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		

Preduslov za upis:	/
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet ima cilj da studente upozna sa pojmom, historijom, okolnostima i posljedicama fenomena genocida u njegovim najrazličitijim oblicima s naglaskom na moderno doba. U tom kontekstu bit će obrađeni karakteristični primjeri genocida u svijetu. Posebna pažnja bit će posvećena agresiji na Bosnu i Hercegovinu 1992-1995 i genocidu nad Bošnjacima, posebno u pogledu motiva (historijska pozadina i korijeni mržnje, neposredni uzroci genocida, uloga ideologije, propagande), sredstava (organiziranje i izvršenje genocida, identificiranje žrtava, psihologija ubica, uloga posmatrača), međunarodnog odgovora (Šta se znalo? Šta je učinjeno? Šta je moglo biti učinjeno? Koja je odgovornost međunarodne zajednice?) i savremenih posljedica (procesuiranja zločina genocida, reparacija, restitucije, predstavljanja u umjetnosti i književnosti, sjećanja, suočavanja sa individualnom i kolektivnom prošlošću, pomirenjem).
Tematske jedinice:	1. sedmica: Uvod: definicija; kako izučavati genocid: mikro i makro plan; komparacije; Genocid prije 20. st.: Korijeni savremenog genocida; 2. sedmica: Genocid u 20. stoljeću I: Ekstremni genocid - Holokaust 3. sedmica: Genocid u 20. stoljeću II: Genocid na kraju 20. st.: Bosna i Ruanda 4. sedmica: Genocid u 20. stoljeću III: Zašto je 20. st. bilo stoljeće genocida? 5. sedmica: Motivi, historijska podloga i neposredni faktori koji kulminiraju u genocidu – slučaj BiH 6. sedmica: Sredstva: organizovanje genocida, identifikovanje žrtve, psihologija počinioaca i uloga pasivnih posmatrača – slučaj BiH 7. sedmica: Implementacija: Ubijanja, deportiranje, 8. sedmica: Polusemestralni ispit 9. sedmica: Implementacija II: logori, silovanje; Kulturocid / Duhovni genocid 10. sedmica: Vjera i genocid; Zločini na prostoru HZ Herceg Bosne; Odgovornost legalnih vlasti BiH i Armije BiH 11. sedmica: Šta je učinjeno i šta je moglo biti učinjeno? – slučaj BiH: Odgovornost međunarodne zajednice za intervenciju; Embargo 12. sedmica: Posljedice i suočavanje s njima Krivica; Suđenje državama i pojedincima: Njemačka i Japan, Kambodža, MKSJ, MKS 13. sedmica: Reparacije: Jevreji, Romi, BiH; Restitucija: Njemačka, Japan, BiH; Sjećanje

	14. sedmica: Pomirenje, praštanje i vjerske zajednice: Njemačka i Japan, BiH; Predstavljanje: film, muzeji, memorijali, literatura 15. sedmica: Poricanje i skrivanje; Dobri ljudi u zlim vremenima: pravednici
Ishodi učenja: (znanje, vještine, kompetencije)	Student bi nakon odslušanog predmeta trebao biti sposoban: - prezentirati pojam, historiju, najčešće okolnosti i posljedice fenomena genocida u njegovim najrazličitijim oblicima s naglaskom na moderno doba; - kritički promišljati slučajeve genocida u savremenom dobu; - suočavati se sa fenomenom genocida bez zapadanja u simplificirana objašnjenja i rješenja temeljena na mržnji.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	1. predavanja, 2. vježbe, 3. video prezentacije, 4. čitanje originalnih dokumenata/izvora, 5. studentske prezentacije, 6. konsultacije
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Učešće u nastavi (za vanredne studente na instruktivnoj nastavi) 10%; - Pravovremena izrada eseja 20%; - Pismeni polusestrialni ispit 30%; - Pismeni Završni ispit 40%. Za prolaznu ocjenu, pored prisustva nastavi i vježbama, potrebno je ispuniti sve elemente kontinuirane provjere znanja, tj. osvojiti 55% bodova na vježbama i dva ispita pojedinačno.
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Hrestomatija <i>Studije genocida</i>, ur. Ahmet Alibašić. 2. Bilješke sa predavanja <i>Dopunska:</i> Balić, Smail, „Međuvjersko pomirenje“, <i>Most</i>, vol. 26, br. 128-29 (39-40) (juli-aug. 2000). Čekić, Smail, <i>Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu: planiranje, priprema, izvođenje</i>, Sarajevo, Institut za istraživanje zločina i Kult B, 2004, 2 toma. Klakić, Slobodan, <i>Zločin bez kazne: genocid nad Srbima: dokumenti o progonu i teroru, svedočanstva o žrtvama, vremenu, mestu i sredstvima zločina</i>, Beograd: Litera, 1991. Kurdulija, Strahinja, <i>Atlas ustaškog genocida nad Srbima 1941-1945</i>, Beograd: Europublic, 1994. Mihrović, Azher i drugi, ur., <i>Žrtve srebreničke apokalipse</i>, Tuzla, Organizacija demobilisanih boraca općine Srebrenica, 2002, 97-100.

	Mihrović, Azher, <i>Nacionalno mitomansko prokletstvo</i>, Sarajevo, Kaligraf, 2002, 227-43. Mileusnić, Slobodan, <i>Duhovni genocid 1991-1995</i>. Beograd: Muzej Srpske pravoslavne crkve, 1996. Minić, Miloš, <i>Pregovori između Miloševića i Tuđmana o podeli Bosne i Hercegovine u Karađorđevu marta 1991.</i>, Beograd, Društvo za istinu o antifašističkoj NOB u Jugoslaviji (1941-45), 1998. Nikčević, Vojislav P., <i>Istraga poturica: mit ili stvarnost</i>, Podgorica, Almanah, 2001. Opačić, Petar i drugi, ur., <i>Genocid nad Srbima u dvadesetom veku</i>, Beograd: IDD Grafopublik, 1992. Popović, Miodrag, <i>Vidovdan i časni krst</i>, SlavoJubljbe, Beograd, 1976.
--	--

Šifra predmeta: INIF 0409		Naziv predmeta: Filozofija kulture	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Priskrbliivanje znanja iz filozofiji kulture i sticanje pojmovnih osnova za interdisciplinarni rad; pružanje uvida u filozofske teorije kultura, povijest pojma i njegovu primjenu kroz povijest. Sticanje distinktivnih znanja o ključnim pojmovnim parovima: kultura/priroda, kultura/civilizacija, kultura/društvo, kultura/religija, kultura/identitet, filozofija kulture/filozofija medija (mediologija) kako bi se stekli uvidi u bit, smisao, strukturu i forme kulture i otkrivala njihova filozofska značenja.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u filozofiju kulture; epistemološko zasnivanje i temeljni pojmovi; interdisciplinarna narav filozofijekulture 2. Razumijevanje pojmova kultura i civilizacija; kulturna fenomenologija 3. Osobenost islamske kulture; fenomenologija islamske kulture – filozofska značenja 4. Interdisciplinarni pristupi razumijevanju kulture 5. Spor između tradicionalne i moderne kulture 6. Orijentalizacija islamske kulture; imperijalizam, postkolonijalizam i hegemonizam 7. Kultura pamćenja; Bošnjaci i suspenzija kulture pamćenja 8. Provjera znanja 9. Kultura i religija; kultura i islam 10. Kulturne vrijednosti; humanizam kulture 11. Kultura, znanost i tehnika 12. Filozofiji kulture u 20. st. (O. Spengler, K. Jaspers, E. Cassierer, A. Gehlen, H. Plessner,K. R. Popper, H. Marcuse, P. Theillard de Chardin, Benjamin, H. G. Gadamer) 13. Filozofija kulture i biotehnolojske znanosti		

	14. Situacija kulture u postmodernom dobu; metamorfoza kulture: desamentizacija pojma; diseminacija smisla kulture 15. Recentni pluriperspektivni kulturno- povijesni koncepti u horizontu savremnog filozofskog diskursa; kultura u savremnom muslimanskom diskursu
Ishodi učenja:	Studenti će steći sposobnost razumijevanja temeljnih značenja, pojmova i definicija filozofije kulture; distinktivno, analitički i kritički pristupati kulturno-filozofskim fenomenima, događajima i temama, posebno onim koji su vezane za islamsku kulturu, te razaznavati njihova duhovno-povijesna pojavljivanja u različitim epohama; otkrivati smisao metamorfoze kultura u dobu kraja moderne; interpretirati iz horizonta filozofije kulturne fenomene i dominantne kulturne forme današnjice; razumijevati tokove i najnosivije oblike savremene islamske kulture.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, prezentacije, razgovor
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Predavanje, aktivnost u nastavi i konsultacije 10% Esej/ Seminarski rad 20% Dva semestralna ispota po 35% = 70%
Literatura:	<i>Obavezna:</i> 1. Assmann, Jan. <i>Kulturno pamćenje</i>, Zenica, 2005. 2. Cassirer, E., <i>Ogled o čovjeku</i>, Naprijed, Zagreb, 1978. 3. Eagleton, T., <i>Ideja kulture</i>. Jesenski I Turk, Zagreb 2002. 4. Horkheimer, M./Adorno, Th. W., <i>Dijalektika prosvjetiteljstva</i>, V. Masleša, Sarajevo, 1976. 5. Matulić, T., <i>Metamorfoza kulture</i>, Glas koncila, Zagreb, 2009. (odabrana poglavlja) 6. Said, E., <i>Orijentalizam</i>, Konzor, Zagreb 1999. 7. Serdar, Z., <i>Orientalism</i>, Open University Press, Buckingham, Philadelphia, 1999. 8. Simmel, G., <i>Kontrapunkti kulture</i>, Jesenski I Turk, Zagreb, 2001. <i>Dopunska:</i> 1. Elias, N., <i>O procesu civilizacije</i>, Antibarbarus, Zagreb, 1999. 2. El-Mesawi, M. T., Religion, Society, and Culture in Malik Bennabi's Thought, u: <i>The Blackwell Companion to Contemporary Islamic Thought</i> (Edited by I. M. Sbu-Rabi', Blackwell Publishing, Malden, 2006. 3. Lepenis, V., <i>Kultura i politika</i>, Geopoetika, Beograd, 2009. 4. Puhovski, Ž., <i>Kontekst kulture</i>, Kulturni radnik, Zagreb, 1979.

Šifra predmeta: INKI 0405	Naziv predmeta: Kiraet V		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni		Ukupan broj kontakt sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	

Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada
Preduslov za upis:	
Cilj (ciljevi) predmeta:	Da studenti steknu najvažnija saznanja o povijesti nastanka nauke o mushafskom pravopisu, da se teoretski i praktično upoznaju sa specifičnosti kur'anskoga pravopisa te da se osposobe za komparativnu analizu aktuelnih mushafskih izdanja.
Tematske jedinice:	1. Nastanak i razvoj nauke o kur'anskom pravopisu. 2. Pisanje Kur'ana u vrijeme Poslanika, s.a.v.s. 3. Kodifikacija Mushafa za vrijeme halife Ebu Bekra. 4. Kodifikacija Mushafa u vrijeme halife Osmana. 5. Pобољшанја i standardizacija kur'anskog pravopisa. 6. Glavni predstavnici nauke o kur'anskoj ortografiji. 7. Vrste i pravila kur'anskog pravopisa. 8. Rekapitulacija/test. 9. Pitanje obaveznosti primjene Osmanove ortografije. 10. Veza između kiraeta i kur'anskog pravopisa. 11. Mišljenja pojedinih orijentalista o vezi između kira'eta i kur'anskog pravopisa. 12. Pravopisni simboli u medinskim mushafima. 13. Komparacija između turskih i medinskih mushafa. 14. Evidencija kiraeta na mushafskim marginama. 15. Rekapitulacija svih oblasti.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Prezentirati historijat kodifikacije Mushafa, identificirati i interpretirati principe i specifičnosti kur'anskog pravopisa, demonstrirati učenje Kur'ana gledajući (kompletan Kur'an) i napamet (<i>hifz</i>) sure <i>el-Kehf</i> i druge pravilnom učenju Kur'ana samostalno poučavati.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 3: Zdravlje i blagostanje SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, vježbe, seminari, konsultacije, mentorski rad, kvizovi, tutorske grupe, audio-demostrativne metode.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pismena provjera (test) 30% Usmena provjera 70%
Literatura:	Obavezna:

	1. Dževad Šošić: <i>Veza između kirata i Osmanove ortografije Kur'ana</i>, El-Kalem i FIN, Sarajevo, 2005. (205 stranica) Dopunska: 1. Fadil Fazlić: <i>Mushaf Fadil-paše Šerifovića</i>, FIN, Sarajevo, 2004. (od 46. – 58. str.) 1. Teufik Muftić: <i>Arapsko pismo</i>, Orijentalni institut, Sarajevo, 1982. (od 76 – 100 str.)
--	---

Šifra predmeta: INOP 0408		Naziv predmeta: Islamske teme na engleskom jeziku	
Ciklus: prvi	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita:
Status: izborni predmet		Ukupan broj sati: 45 (P: 15, V: 15, Lektorske vježbe 15)	
Odgovorni nastavnik	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima za cilj: - Produbiti poznavanje islamske teološke terminologije na engleskom jeziku te kroz rad na tekstovima islamske teološke tematike unaprijediti jezičke vještine u govornoj i pisanoj produkciji (ZEROJ/CEFRL, Common European Framework of Reference for Languages – napredni /C nivo). - Obradom tematskih sadržaja u vidu tekstova iz područja islamske teologije te korištenjem autentičnih audio i video-materijala iz masovnih medija, unaprijediti receptivne i produktivne jezičke vještine (čitanje, slušanje, pisanje i govor) - Težište predmeta je na produktivnim jezičkim vještinama (pisanje i govor), kako bi se iste unaprijedile s ciljem pripreme za aktivno sudjelovanje u međureligijskom dijalogu na međunarodnoj sceni. - Cilj predmeta jeste potaknuti studente na samostalno i kontinuirano razvijanje vještina i kompetencija potrebnih za uspješnu komunikaciju u kojoj bi, na osnovu stajališta islama po određenom pitanju, uspješno artikulirali svoje mišljenje o raznim aktualnim temama.		
Tematske jedinice po sedmicama:	1. Upoznavanje s planom nastave, koncepcijom vježbi, materijalima te načinom ocjenjivanja. Definiranje pozicije predmeta u okviru ESP-a (<i>English for Specific Purposes / Engleski za posebne namjene</i>). Uvodne vježbe.		

	2. Tematska jedinica: <i>Muslim Lifestyle and Social Practices</i> (Muslim manners, dress, food laws, green Islam, difficulties in non-Muslim communities) 3. Tematska jedinica: <i>Family Matters</i> (Family, birth and infancy, marriage, polygamy, equality, divorce, death and burial) 4. Tematska jedinica: <i>The Mosque</i> (visiting a mosque, the use of a mosque) Gramatika: Pregled glagolskih vremena 1. 5. Tematska jedinica: <i>Muslim Morality</i> (Muslim virtues, Work ethics, Wealth ethics, Justice, crime and punishment, Jihad, Prejudice, discrimination and nationalism) 6. Tematska jedinica: <i>Prohibitions</i> (Self-indulgence, Dishonesty, Destructive behaviour, Self-abuse, moderation, extremism and fundamentalism) 7. Tematska jedinica: <i>Diseases of the Heart</i> (Recognition of Heart Diseases and their Treatment) 8. Parcijalni ispit I 9. Tematska jedinica: <i>Qur'anic Narratives</i> (Prophet Ayub, p.b.u.h. as an example of perseverance, patience and contentment; The account of Moses and the Pharaoh; Story of Jesus, p.b.u.h., from an Islamic perspective ...) 10. Tematska jedinica: <i>Writing a Friday Sermon</i> (the Process of writing from the initial idea to the final draft) 11. Tematska jedinica: <i>Friday Sermon</i> (Continuation) 12. Tematska jedinica: <i>God's Beautiful Names</i> (The definitions and students' reflection) 13. Tematska jedinica: <i>Islamophobia</i> (Cases of Islamophobic incidents, Countering and Dismantling Islamophobia, Strategies of tackling Islamophobia) 14. Tematska jedinica: <i>A Hadith of My Choice</i>
--	--

	(Providing an interpretation of a hadith in written form and presenting it orally, followed by a classroom discussion) 15. Rekapitulacija i usmeni ispit
Ishodi učenja: (Znanje, vještine, kompetencije, vrijednosni stavovi)	- produbljeno poznavanje terminologije iz oblasti islamske teologije na engleskom jeziku - Adekvatno korištenje stručnom literaturom na engleskom jeziku i drugim autentičnim i aktualnim medijskim materijalom u svrhu pripreme pismene i usmene diskusije/govora o navedenim temama. - Vješto povezuje islam/islamsku misao s evropskim kontekstom; sagledava aktualna pitanja i teme s aspekta islama, pozivajući se na Kur'an i hadis te argumentirano iznosi vlastite stavove, kako bi približio islam nemuslimanima. - Aktivno pomaže kolege/druge oko sebe te na različite načine kreira pozitivnu atmosferu u svom okruženju i podstiče aktivno učešće ostalih kolega na nastavi.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Oblici i metode izvođenja nastave:	- Predavanja Predavanja kroz prezentacije i kontinuirano posdicanje na interakciju kroz pitanja. - Vježbe Vježbe se izvode u stalnoj interakciji nastavnika sa studentima, bez obzira na vrstu nastavne aktivnosti. Vježbe integrisanih vještina čitanje/pisanje, slušanje/govor, npr. vježba govora po saslušanom predavanju, odnosno vježba izražavanja u pisanoj formi kao odgovor/reakcija na pročitani tekst. Učešće u diskusiji na času. Timski rad, mape uma. - Konverzacija Vježbe konverzacije se izvode u stalnoj interakciji izvornog govornika (lektora) sa studentima. Zadaci kroz koje će studenti vježbati da govore o obrađivanim teološkim temama sa svjetovne perspektive. Diskusije. Timski rad, role-play. - Samostalni zadaci Držanje govora, pisanje zadaće uz prethodno istraživanje teme, refleksivne bilješke o tematskoj jedinici - Konsultacije - E-nastava

Metode vrednovanja i provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni studenti: - Učešće u nastavi 10% (držanje hutbe; pismeni komentar na hadis; bonus bodovi za aktivnost na času do 3 boda) - Usmeni ispit iz konverzacije 20% - Polusemestralni pismeni ispit 30% - Završni pismeni ispit 40%. Vanredni studenti: - Usmeni ispit iz konverzacije 20% - Polusemestralni pismeni ispit 30% - Završni pismeni ispit 50% Student je obavezan ostvariti minimalno 55 % od predviđenog broja bodova na pismenim ispitima. Konačna ocjena formira se sabiranjem bodova ostvarenih u okviru različitih provjera znanja.
Literatura:	Obavezna: 1. Odabrani tekstovi i autentični materijali iz masovnih/komunikacijskih medija na navedene teme i pripremljene prezentacije koje tretiraju iste. 2. Ruqaiyyah Waris Maqsood, <i>Examining Religions – Islam</i> 3. Yusuf Hamza, <i>Purification of the Heart – Signs, Symphoms and Cures of the Spiritual Diseases of the Heart.</i> Dopunska: 4. Gramatika engleskog jezika 5. Jednojezični rječnik engleskog jezika (online Learner's Dictionaries, Oxford/Cambridge/Collins/Longman)

Šifra predmeta: INOP 0416	Naziv predmeta: Kroskulturalni menadžment		
Ciklus: Prvi	Godina: IV	Semestar: VIII	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 (P 30, V 15)	

Odgovorni nastavnik	Nastavnik izabran na oblast
Preduslov za upis:	/
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je pokazati kako (nacionalna) kultura utječe na različite aspekte ljudskog ponašanja.
Tematske jedinice:	1. Definisanje kroskulturalnog menadžmenta 2. Komuniciranje u različitim kulturama 3. Ocjenjivanje performansi i davanje negativnih povratnih informacija u različitim kulturama 4. Umjetnost uvjeravanja u različitim kulturama 5. Liderstvo, hijerarhija i moć u različitim kulturama 6. Donošenje odluka u različitim kulturama 7. Stjecanje povjerenje u različitim kulturama 8. Izražavanje neslaganja u različitim kulturama 9. Percepcija vremena u različitim kulturama
Ishodi učenja:	Kompetencije: 1. Sposobnost razumijevanja kulturalnih razlika 2. Sposobnost korištenja softvera „The Country Mapping Tool“ 3. Primijeniti stečena znanja o utjecaju kulture na ljudsko ponašanje u vlastitom radu
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4 - Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja Studije slučaja Softverska aplikacija
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Studij slučaja 50% Završni ispit 50%
Literatura:	Obavezna: 1) Meyer, E. (2022), <i>Mapa kulturâ</i>, Zenica: Ekonomski fakultet Univerziteta u Zenici 2) Husaković, D., Kulović, Dž. (2023), <i>Kroskulturalni menadžment</i>, Zenica: Ekonomski fakultet Dopunska: 1) Hofstede, G., Hofstede, Jan G., Minkov, M. (2012), <i>Cultures and organizations</i>, New York: McGraw-Hill 2) Tropenaars, F., Hampden-Turner, C. (2020), <i>Riding the waves of culture</i>, Boston: Nicholas Brealey Publishing

Šifra predmeta: INRP 0419		Naziv predmeta: Domski odgoj	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	▪ Usvajanje znanja o predmetu, zadacima i svrsi domske pedagogije. ▪ Klasificirati različite vrste domova prema različitim kriterijima; ▪ Analizirati moguće sadržaje odgojno-obrazovnog rada za konkretnu vrstu doma. ▪ Razvijati kompetencije studenata kao budućih religijskih odgajatelja za mogućnosti rada u domovima.		
Tematske jedinice:	1. Domska pedagogija kao naučno-nastavna disciplina; Povijesna i savremena određenja domskog odgoja; Upoznavanje, upute za nastavu. 2. Mjesto, uloga i zadaci domova u odgojno-obrazovnom sistemu. 3. Oblici i sadržaji odgojno-obrazovnog rada u domovima. 4. Organizacija života i rada u domovima. 5. Mogućnosti djelovanja religijskog odgajatelja u domovima. 6. Vrste domova (prema namjeni, prema dobi odgajanika, trajanju boravka, stepenu otvorenosti, prema spolu, kapacitetu). 7. Učenički domovi/internati u sistemu odgoja i obrazovanja BiH (medrese, koledži i dr.). 8. Provjera znanja studenata. 9. Dječiji domovi (za djecu bez roditeljskog staranja, SOS dječija sela). 10. Specijalni domovi. 11. Studentski domovi. 12. Domovi za privremeni smještaj i Domovi za preodgoj. 13. Domovi za stare i iznemogle osobe. 14. Planiranje, programiranje, izvođenje i evaluacija odgojno-obrazovnog rada u domovima. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test).		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Definirati i objasniti temeljne pojmove iz područja domske pedagogije. ▪ Klasificirati različite vrste domova prema različitim kriterijima. ▪ Identificirati i analizirati različite tipove odgajatelja u domovima. ▪ Pravilno definirati i formulirati ciljeve i ishode rada u različitim vrstama domova. ▪ Analizirati sadržaje domskog odgojno-obrazovnog rada. ▪ Izraditi različite vrste programa za rad i djelovanje u različitim tipovima domova.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 3: Zdravlje i blagostanje ▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Spolna ravnopravnost ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje	

	▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Presentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata.	11	20
	Individualni/timski projekat.	16.5	30
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	27,5	50
Literatura:	Obavezna: 1. Hrvatić, N. (2002): <i>Domska pedagogija: od teorije do odgojne prakse</i> , Zbornik radova: Odnos pedagojske teorije i pedagoške prakse, Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka (odabrana poglavlja). 2. Rosić, V. (2001): <i>Domski odgoj</i> . Grafrade, Rijeka.		
	Dopunska: 1. Klapan, A. (1996): <i>Učenje u učeničkom domu</i> . Pedagoški fakultet u Rijeci, Rijeka. 2. Mehringer, A. (2003): <i>Mala specijalna pedagogija</i> . Educa, Zagreb. 3. Oto, V. (1971): <i>Odgojni domovi juče, danas, sutra</i> . Beograd. 4. Rosić, V. (1996): <i>Odgojno-obrazovni rad u učeničkom domu</i> , Pedagoški fakultet u Rijeci, Rijeka. 5. Sijamhodžić-Nadarević, Dina (2009): <i>Samovrednovanje odgojno-obrazovnog rada u medresama</i> . Neobjavljen magistarski rad. 6. (1997): <i>Vaspitni rad u domovima učenika</i> , Zbornik radova, Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad. 7. Vukasović, Ante, (2001): <i>Pedagogija (Poglavlje VI – Odgoj u domovima)</i> . HKZ "MI", Zagreb.		

Šifra predmeta: INRP 0420	Naziv predmeta: Edukometrija		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog kursa je da studente uvede u načine mjerenja i vrednovanja edukacijskih postignuća i ishoda, te da ih osposobi za ispitivanja i istraživanja u području odgoja, obrazovanja kao i da osposobi studente za samostalno konstruiranje i primjenu mjernih instrumenata.		
Tematske jedinice:	1. Epistemološke karakteristike mjerenja. 2. Pojam i vrste mjerenja. Mjerenje kao integralni dio svake naučne djelatnosti. Smisao i funkcija mjerenja u odgoju i obrazovanju. 3. Mogućnosti mjerenja (obim, smjer, intenzitet, kontinuum, učestalost, relativna postojanost, polarnost, sadržaj i kvalitet odgojno-obrazovnog fenomena). 4. Skale mjerenja (nominalna, ordinalna, intervalna i racio skala).		

	5. Idejni projekt istraživanja (izbor predmeta istraživanja, tj. teme ili problema; formuliranje i definiranje predmeta istraživanja). 6. Idejni projekt istraživanja (cilj i zadaci ispitivanja/istraživanja; postavljanje hipoteza; uzorak). 7. Idejni projekt istraživanja (prikupljanje i sređivanje podataka; prezentiranja istraživačkih rezultata). 8. Provjera znanja studenata (izrada istraživačkog projekta). 9. Mjerni instrumenti u odgoju/obrazovanju. 10. Testiranje, pojam i vrste testova (testovi znanja, testovi sposobnosti, testovi ličnosti i dr.). 11. Metrijske karakteristike mjernih instrumenata. 12. Konstrukcija mjernih instrumenata. 13. Mjerenje stavova i ponašanja. 14. Metode i tehnike edukometrijskog istraživanja. 15. Sumiranje postignutih rezultata, samoocjenjivanje i međusobno ocjenjivanje; Završna provjera znanja studenata (test i usmeni ispit).		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	▪ Usvojiti osnovne spoznaje o mjerenju u odgoju/obrazovanju, te naučnu i stručnu terminologiju. ▪ Razumjeti i znati pravilno koristiti mjerne skale. ▪ Pravilno interpretirati faze istraživačkog procesa. ▪ Izraditi nacrt istraživačkog projekta o konkretnim temama. ▪ Analizirati metrijske karakteristike mjernih instrumenata. ▪ Izraditi mjerne instrumente (testove znanja, anketni upitnik, protokol posmatranja itd).		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata.	5,5	10
	Izrada nacrta istraživačkog projekta i mjernih instrumenata.	22	40
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	27,5	50
Literatura:	Obavezna: 1. Brkić, Milenko (2007). <i>Metodologija izrade pedagoških instrumenata</i>. Mostar. 2. Havelka, N., Kuzmanović, B. i Popadić, D. (1998). <i>Metode i tehnike socijalnopsiholoških istraživanja</i>. Centar za primenjenu psihologiju, Beograd. (str. 153–238.)		

	3. Rajston, Džastman, Robins (1966). <i>Vrednovanje u savremenom obrazovanju</i>. Vuk Karadžić, Beograd. (str. 8–54; 136–143; 165–177.) 4. Slatina, Mujo (1998). <i>Nastavni metod</i>. Filozofski fakultet, Sarajevo. (str. 303–345.) 5. Slatina, Mujo (2020). <i>Edukometrija: mjerenje i mjerni instrumenti u odgoju/obrazovanju</i>. Ilum, Bužim. 6. Vujević, M. (2002). <i>Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti</i>. Školska knjiga, Zagreb. (str. 49–188.) Dopunska: 1. Bukvić, A. (1982). <i>Načela izrade psiholoških testova</i>. ZINUS, Beograd. 2. Havelka, N., Kuzmanović, B. i Popadić, D. (1998). <i>Metode i tehnike socijalnopsiholoških istraživanja</i>. Centar za primenjenu psihologiju, Beograd. 3. Jackson, C. (2000). <i>Psihologijsko testiranje</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb. 4. Jordan, A. M. (1966). <i>Merenje u pedagogiji</i>. Vuk Karadžić, Beograd. 5. Komisija za izradu standarda za pedagoško i psihološko testiranje APA (2005). <i>Standardi za pedagoško i psihološko testiranje</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap, Zagreb. 6. Turlaćanin, V. i Čekrlja, Đ. (2006). <i>Osnovne statističke metode i tehnike u SPSS-u</i>. Centar za kulturni i socijalni popravak, Banja Luka. 7. XXX. (1992). <i>Standardi za pedagoško i psihološko testiranje</i>. Educa, Zagreb.
--	--

Šifra predmeta: INRP 0421	Naziv predmeta: Pedagoška komunikologija		
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj ove naučne discipline je uvesti studente u područje komunikacijskih procesa i odnosa te im razviti sposobnost komuniciranja i komunikativnog djelovanja. Zato je neophodno da student sagledava važnosti komunikativnog djelovanja u procesu odgoja i obrazovanja i da interpersonalno komuniciranje shvati kao razvojni pedagoški proces.		
Tematske jedinice:	1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada. 2. Definicija i oblici razgovora. 3. Verbalni i neverbalni razgovor u školi. 4. Sadržaji i odnosi u toku razgovora. 5. Osobni i psihodinamski aspekti razgovora. 6. Povratne informacije, slušanje i razgovor o razgovoru. 7. Polusestestralni ispit. 8. Načini i stilovi razgovora u školi. 9. Kompleksni problemi odgoja i izobrazbe. 10. Rješavanje kompleksnih problema odgoja i izobrazbe. 11. Konflikti u školi. 12. Svađe u školi.		

	13. Agresivnost u školi. 14. Socijalna inteligencija – pretpostavka uspješnih ljudskih odnosa. 15. Završni ispit.		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Razvoj i unapređenje socio-komunikacijskih kompetencija studenata kako bi kao budući odgajatelji/nastavnici (od predškolskog do visokoškolskog nivoa) mogli na učinkovit i konstruktivan način sudjelovati u interakciji i komunikaciji s djecom i odraslima, kreirati kvalitetne odnose sa djecom, roditeljima i kolegama, te na taj način poticati optimalno odgojno-obrazovno ozračje.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 3: Zdravlje i blagostanje ▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata.	5,5	10
	Individualni/timski projekat.	11	20
	Polusestrialna provjera znanja.	19	35
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	19	35
Literatura:	Obavezna: 1. Brajša, P. (1993). <i>Pedagoška komunikologija</i> . Zagreb: Školske novine. Dopunska: 1. Napan, K. (1994). <i>Kako djelotvorno raditi s ljudima</i> , Zagreb: Alinea. 2. Reardon K., Kathleen (1998). <i>Interpersonalna komunikacija – gdje se misli susreću</i> . Zagreb: Alinea. 3. Rosenberg, M. (2006). <i>Nenasilna komunikacija - jezik suosjećanja</i> . Osijek: Centar za mir, nenasilje i ljudska prava. 4. Schulz von Thun, F. (2005). <i>Kako međusobno razgovaramo 3</i> . Zagreb: Erudita. 5. Schulz von Thun, F. (2005). <i>Kako međusobno razgovaramo 2</i> . Zagreb: Erudita. 6. Schulz von Thun, F. (2006). <i>Kako međusobno razgovaramo 1</i> . Zagreb: Erudita. 7. Glasser, W. (1994). <i>Kvalitetna škola</i> . Zagreb: Educa. 8. Plut, D. i Marinković, Lj. (1994). <i>Konflikti – šta s njima</i> . Beograd: Kreativni centar. 9. Neill, S. (1994). <i>Neverbalna komunikacija u razredu</i> . Zagreb: Educa. 10. Goleman, D. (2007). <i>Socijalna inteligencija – Nova nauka o ljudskim odnosima</i> . Beograd: Geopoetika.		

Šifra predmeta: INRP 0422	Naziv predmeta: Socijalna psihologija		
Ciklus: I	Godina: Zajednički izborni predmet	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 45 sati Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je studente upoznati sa osnovnim pojmovima i teorijskim perspektivama iz područja socijalne psihologije, sa osnovnim metodama i tehnikama istraživanja u društveno-psihološkom kontekstu te sa složenim psihosocijalnim procesima koji općenito prate dvosmjernu interakciju između društva i ličnosti u različitim segmentima društvenog života.		
Tematske jedinice:	1. Uvod u socijalnu psihologiju 2. Osnovne metode i tehnike istraživanja u socijalnoj psihologiji 3. Socijalna spoznaja 4. Socijalna percepcija 5. Samopoimanje 6. Samoopravljanje i potreba za očuvanjem samopoštovanja 7. Stavovi i promjena stava 8. Konformizam 9. Grupni procesi 10. Međusobna privlačnost 11. Prosocijalno ponašanje 12. Agresivnost 13. Predrasude 14. Socijalna psihologija i zdravlje: stres		
Ishodi učenja:	- Imati uvid u predmet i pristup izučavanja Socijalne psihologije. - Poznavati osnovne psiho-socijalne pojmove i procese važne za razumijevanje ponašanja čovjeka u društvenom kontekstu. - Prepoznati važnost usvojenih psiholoških spoznaja za razumijevanje ponašanja čovjeka u različitim životnim situacijama i segmentima života. - Pratiti i kritički analizirati prisustvo analiziranih psiho-socijalnih procesa i pojava te mogućnosti njihovih primjena u svakodnevnom životu i radu.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	- SDG 3: Zdravlje i blagostanje - SDG 4: Kvalitetno obrazovanje - SDG 5: Spolna ravnopravnost - SDG 10: Smanjenje nejednakosti - SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije - SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	- Frontalna nastava - Rad u manjim i većim grupama - Samostalni zadaci - Vježbe - Individualni rad		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	- Prisustvo i aktivnost na časovima 10% - Prezentacija psiholoških pojmova 10% - Prvi parcijalni ispit (pismeno) 30% - Drugi parcijalni ispit (pismeno) 50%		
Literatura:	Obavezna:		

	1. Aronson E., Wilson D.T. i Akert R.(2005). <i>Socijalna psihologija</i> . Zagreb: Mate, odabrana poglavlja. Dopunska: 1. Kreč D., Kračfeld S.R, Balaki L. I.(1972) <i>Pojedinac u društvu</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Baron, R.A. Byrne, D. (1991). <i>Socijalna psihologija</i> . Razumijevanje ljudske interakcije, (interni prijevod - Rijeka, 1992-95), Boston: Allyn & Bacon. 3. Dizdarević, Ismet. <i>Agensi socijalizacije ličnosti</i> . Sarajevo, 2003. 4. Dizdarević, Ismet. <i>Nezaborav usjeklina genocida</i> . Sarajevo, 2003. 5. Havelka, Nenad. <i>Socijalna percepcija</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1992. 6. Hewstone, M. i Stroebe, W. <i>Uvod u socijalnu psihologiju</i> . Naklada Slap, Jastrebarsko, 2002. 7. Mandić, Tijana. <i>Komunikologija: psihologija komunikacije</i> . Beograd, 1998. 8. Pennington, D.C. <i>Socijalna psihologija</i> . Jastrebarsko, Naklada Slap, 1997. 9. Rot, Nikola. <i>Znakovi i značenja: verbalna i neverbalna komunikacija</i> . Beograd, Plato, 2004. 10. Šiber, Ivan. <i>Osnove političke psihologije</i> . Politička kultura, Zagreb, 1998. 11. Zvonarević, Mladen (1985). <i>Socijalna psihologija</i> . Školska knjiga, Zagreb.
--	---

Šifra predmeta: INRP 0423		Naziv predmeta: Školska pedagogija	
Ciklus: I	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja: 30; Vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada.		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta: osposobiti studente za kompetentno djelovanje u školskom prostoru; upoznati ih sa temeljnim kretanjima savremene teorije i prakse škole, te ih osposobiti da budu akteri savremenih razvojnih događanja u školi. Posebno ih opskrbiti kompetencijama odgojnog djelovanja u školi.		
Tematske jedinice:	1. Škola kao društveno povijesni fenomen. 2. Transformacija škole u reformskim pravcima pedagogije. 3. Škola kao socijalizacijska ustanova. 4. Škola kao sistem i organizacija (teorijsko-metodološki problemi proučavanja sustava i organizacije: pojmovno šarenilo, različiti pristupi, različiti modeli , projiciranje hipotetičkih modela škole, zakonska regulativa rada škole). 5. Škola i društveno okruženje. 6. Školska kultura i dominantne vrijednosti. 7. Polusemestralni ispit. 8. Faktori škole. 9. Dominantne teorije škole; Reformske teorije škole i savremene teorije. 10. Duhovno-znanstvena teorija škole; Deskolarizacija škole – radikalne teorije škole. 11. Nastava i razvojnost učenika. 12. Sistem usavršavanja nastavnika i saradnika škole. 13. Partnerstvo porodice i škole. 14. Dokimološki aspekt djelovanja škole.		

	15. Završni ispit.		
Ishodi učenja: (kompetencije – znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Studenti će, kao budući odgajatelji / nastavnici, razviti i unaprijediti stručne kompetencije potrebne za učinkovitu i konstruktivnu interakciju i komunikaciju s djecom i odraslima u (pred)školskom okruženju. Bit će osposobljeni za kreiranje kvalitetnijih odnosa s djecom, roditeljima i kolegama, čime će doprinijeti stvaranju pozitivnog i podržavajućeg odgojno-obrazovnog ozračja. Steći će vještine potrebne za poticanje optimalnog odgojno-obrazovnog procesa na svim nivoima obrazovanja, od predškolskog do visokoškolskog.		
Cilj održivog razvoja (SDG):	▪ SDG 3: Zdravlje i blagostanje ▪ SDG 4: Kvalitetno obrazovanje ▪ SDG 5: Spolna ravnopravnost ▪ SDG 10: Smanjenje nejednakosti ▪ SDG 16: Mir, pravda i snažne institucije ▪ SDG 17: Partnerstvom do ciljeva		
Metode izvođenja nastave:	▪ Predavanja ▪ Seminari ▪ Radionice ▪ Vježbe ▪ Timski rad ▪ Samostalni zadaci	▪ Internet ▪ Konsultacije ▪ Mentorski rad ▪ Istraživanje ▪ Prezentacije ▪ Praktični rad	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Obaveza:	Prolaz 55 %	Ukupno 100 %
	Prisustvo i aktivnost studenata.	5,5	10
	Individualni/timski projekat.	11	20
	Polusestrialna provjera znanja.	19	35
	Završni ispit (pismeni i usmeni).	19	35
Literatura:	Obavezna: 1. Stevanović, M. i Ajanović, Dž. (1997). <i>Školska pedagogija</i>. Varaždinske Toplice: Tonimir. Dopunska: 1. Armstrong, T. (2008). <i>Najbolje škole - Kako istraživanje razvoja čovjeka može usmjeravati pedagošku praksu</i>. Zagreb: Educa. 2. Armstrong, T. (2008). <i>Višestruke inteligencije u razredu</i>. Zagreb: Educa. 3. Bognar, L., Štumpf, B. (1998.). <i>Model osnovne škole</i>. Zagreb: Udruga roditelja Korak po korak. 4. Bruner, J. (2000). <i>Kultura obrazovanja</i>. Zagreb: Educa. 5. Freire, P. (2002). <i>Pedagogija obespravljenih</i>. Zagreb: Odras. 6. Glasser, W. (1999). <i>Nastavnik u kvalitetnoj školi</i>. Zagreb: Educa. 7. Glasser, W. (2000). <i>Svaki učenik može uspjeti</i>. Zagreb: Komunikologija. 8. Glasser, W. (1994). <i>Kvalitetna škola</i>. Zagreb: Educa. 9. Gossen, D., Anderson, J. (1996.). <i>Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole</i>. Zagreb: Alineja. 10. Green, B. (1996). <i>Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola</i>. Zagreb: Komunikologija. 11. Henting, F. (2000). <i>Humana škola</i>. Zagreb: Educa.		

	12. Janković, P., Rodić, R. (2002.). <i>Školska pedagogija</i> . Sombor: Učiteljski fakultet. 13. Jensen. E. (2005). <i>Poučavanje s mozgom na umu</i> . Zagreb: Educa. 14. Key, E. (2000). <i>Stoljeće djeteta</i> . Zagreb: Educa. 15. Lavrnja, I. (1983). <i>Položaj učenika u odgojno-obrazovnom procesu (grupi)</i> . Rijeka: ICR 16. Ledić, J. (1999). <i>Škola i vrijednosti</i> . Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. 17. Madelin, M. (1991). <i>Osloboditi školu</i> . Zagreb: Educa. 18. Marzano. R.J.; Pickering, D.J.; Pollock, J.E. (2006). <i>Nastavne strategije: Kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija</i> . Zagreb: Educa. 19. Matijević, M. (2001). <i>Alternativne škole</i> . Zagreb: Tipex 20. Pivac, J. (1995.). <i>Škola u svijetu promjena</i> . Zagreb: Institut za pedagojska istraživanja Filozofskog fakulteta. 21. Prilozi sa Interneta, TV i radio emisije. 22. Vrcelj, S. (1996). <i>Kontinuitet u vrednovanju učenikova uspjeha</i> . Rijeka, Pedagoški fakultet u Rijeci. 23. Vrcelj, S. (2000). <i>Školska pedagogija</i> . Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. 24. Zloković, J. (1998). <i>Školski neuspjeh- problem učenika, roditelja i nastavnika</i> . Rijeka: Filozofski fakultet.
--	--

Šifra predmeta: INTE 0411	Naziv predmeta: Historija kur'anskoga teksta		
Ciklus: 1	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prikazati uvod u historiju Kur'ana, nastanak njegovog Teksta, njegovo bilježenje, njegovo sabiranje, prikazati razvoj njegove grafije kroz vrijeme; prezentirati kratki uvod u nastanak biblijskoga teksta.		
Tematske jedinice:	1. sedmica: Historija arapske paleografije: rani arapski zapisi; veza između nabatejskog i arapskog pisma; arapski kao semitski jezik 2. sedmica: Memorisanje Kur'ana; Poslanik i ashabi (Drugovi) kao učitelji Kur'ana; obrazovna politika u mekkanskom periodu islama; dijalekti u Poslanikovom podučavanju Kur'anu u Mekki i Medini; <i>huffāz al-Qur'ān</i> 3. sedmica: Zapisivanje Kur'ana; pisari Objave; aranžiranje ajeta unutar sura; aranžiranje sura 4. sedmica: Pisana kompilacija Kur'ana / Mushafa u vrijeme Abu Bakra; Zaid ibn Thābit kao kompilator Mushafa 5. 'Uthmānov Mushaf (Imām-i Mushaf) i njegove kopije 6. sedmica: Ortografija Imām-i Mushafa		

	7. sedmica: Mushafi koji se pripisuju 'Uthmānu: taškentski, topkapijski, mešhedski, mushaf u Muzeju Turk ve Islam Eserleri, mushaf u Institutu za orijentalne studije 8. sedmica: Polusestrialni ispit 9. sedmica: Vjerodostojni načini „učenja“ (recitiranja) Kur'ana 10. sedmica: Muslimanska obrazovna metodologija 11. sedmica: Zaštićenost Kur'ana od krivotvorenja 12. sedmica: Isnād i transmisija Kur'ana; utjecaj hadiske metodologije na vjerodostojnost, čuvanje i širenje Kur'ana 13. sedmica: Tzv. Ibn Mas'udovi mushafi 14. sedmica: Kratka historija biblijskoga teksta 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Studenti će moći opisati historiju Kur'ana i nastanak njegovog Teksta. Razvijaju sposobnost da kompariraju kur'anski i biblijski tekst. Stiču kompetenciju da opišu nastanak kur'anskoga teksta; da prezentiraju karakteristike kur'anskoga teksta; da kompariraju kur'anski i biblijski tekst.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode i oblici izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, tekstualni metod: čitanje, prevođenje i analiziranje tefsirskih tekstova, konsultacije, prezentacije studenata, diskusione i dijaloške metode, vizualno-demonstrativne metode, seminari, timski rad, rad u parovima
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni: prezentacije / eseji / seminari: 20 prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno - 40 bodova Završni ispit: 40 bodova Vanredni: prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno - 50 bodova Završni ispit: pismeno, usmeno - 50 bodova
Literatura:	Obavezna: 1. Muhammad Mustafa al-A'zami, <i>Historija kur'anskoga teksta – od objave do kompilacije</i>, preveo Džemaludin Latić, El-Kalem, Sarajevo, 2014. Dopunska: 1. Dželaluddin es-Sujuti, <i>Itqān - Sveobuhvatni uvodnik u kur'anske nauke 1</i>, s arapskog preveo Almir Fatić, Sarajevo, 2012. 2. Ingrid Mattson, <i>Priča o Kur'anu – Historija Kur'ana i njegovo mjesto u životu muslimana</i>, s engleskog prevela Azra Mulović, Sarajevo, 2015. 3. Muhammad Mustafa al-A'zami, <i>Neprolazni Kur'an: sjevremeni tekst. Vizaulna studija 17. kur'anske sure kroz četrnaest stoljeća i</i>

	<i>devetnaest rukopisa, s engleskog preveo Džemaludin Latić, Sarajevo, 2020.</i> 4. Nuruddin 'Itr, <i>Nauka o Kur'ani kerimu i njezine discipline, s arapskog preveli Džemal Latić i Almir Fatić, Sarajevo, 2024.</i>
--	---

Šifra predmeta: INTE 0412		Naziv predmeta: Povijest tumačenja Kur'ana u BiH	
Ciklus: 1	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati se sa klasičnim i savremenim tefsirskim misliocima koji su porijeklom iz Bosne te tefsirskim katedrama ustanovljenim u Bosni i Hercegovini i tefsirskim djelima izučavanim, napisanim ili prepisanim u Bosni i Hercegovini. Poseban naglasak dat je tumačenju Kur'ana u Bosni i Hercegovini od 1878. godine do danas.		
Tematske jedinice:	- sedmica: Historijski kontekst; epohe Bosne i Hercegovine; koncept medresa u Osmanskom carstvu (1463-1878) i tumačenje Kur'ana; Predmet <i>tafsir</i> u bosanskim medresama u doba Osmanskog carstva; Uloga komentatorskog nasljeđa trojice komentatora Kur'ana: Az-Zamahšarija, Al-Baydawija i An-Nasafija. - sedmica: Znameniti bosanski komentatori Kur'ana u doba Osmanskog carstva, Abdullah Bošnjak, Allamek, Šejh Jujo, Ibrahim Opijač... Ahli-Sunijska tradicija u bosanskim medresama, sufijska tradicija u bosanskim medresama u tumačenju Kur'ana. Dolazak Austrougarskog carstva (1878), povlačenje bosanskih medresa u sebe, pokušaji austrougarskih reformi i odbrana konzervativizma u bosanskim medresama, preliminarne pitanja o prevođenju Kur'ana na bosanski (srpski, hrvatski). Uloga Safvet-bega Bašagića (1870-1934) u reformatorskom pokretu bosanskohercegovačkih muslimana. - sedmica: Opća pitanja u tumačenju islama u periodu Austrougarskog carstva u Bosni (1878-1908.): Kakvu školu imati? Kakvu odjeću nositi? Kakvu kapu na glavu stavljati? Smije li musliman nositi šešir? Da li žena muslimanka može otkriti svoje lice i odbaciti feredžu i zar? Da li imati savremene škole? Da li žensku djecu slati u savremene škole? Smije li muslimanka biti društveno angažirana? Da li imati samostalnu (i od Istanbula i Porte nezavisnu) Islamsku zajednicu? - sedmica: Organizacijska pitanja osnivanja Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini; osnivanje i uspostava Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 1882. godine; Opća pitanja u		

	tumačenju islama: Smiju li se muslimani iseljavati u Tursku i da li se to može tumačiti islamskom hidžrom; Šta je sa starim muslimanskim grobljima u Bosni i da li se mogu iskoristavati za stanogradnju, parkove, puteve; Da li služiti u austrougarskoj vojsci i da li je to “islamski” dopušteno; Kako urediti sistem vakufa. 5. sedmica: Prodor reformatorskih ideja iz Kaira i Carigrada/Istanbula, nastanak svjetovnih listova Bošnjaka (1891) i Behara (1900), razvoj koncepta islama kao vjere, kulture i civilizacije, kritika koncepcija koje tvrde da je islam državna ili imperijalna ideologija; potrebe novih pristupa Kur'anu; koncepcije o Kur'anu kao “vjerskoj knjizi” islama; Pojava prijevoda Kur'ana Miće Ljubibratića (1895); Pojava Mehmedbega Kapetanovića Ljubušaka (um. 1902) i njegov rad na reformi; rane bosanskomuslimanske koncepcije o Evropi; pitanja uvođenja bosanskog jezika kao medija na kojem se tumači Kur'an i islam. 6. sedmica: Dolazak Mehmeda Džemaludina Čauševića (1870-1938) na ulemansku i intelektualnu scenu Bosne i Hercegovine; rad na reformi pisma; uvođenje latinice u vjersku štampu; promoviranje komentara Kur'ana <i>al-Manār</i>; promoviranje reformatorskih ideja Muhammeda 'Abduha i Rešida Ridaa; Pojava arebice (modificirano arapsko pismo, da se njime piše na bosanskom jeziku); uloga arebice u pojavi prvih vjerskih časopisa i kalendara (Mekteb, Tarik, Muallim...); tretman Kur'ana na stranicama tih časopisa. 7. sedmica: Prevođenje reformskih autora s arapskog i turskog; prvi prijevodi dijelova komentara Kur'ana <i>al-Manār</i> na bosanski i uloga Šukrije Alagića i Mehmeda Džemaludina Čauševića; pojava rasprava o Kur'anu kao knjizi koja podržava “progres” i “napredak”; pojava panislamističkih ideja u tumačenju islama i Kur'ana u Bosni; uloga mostarskog časopisa Biser. 8. sedmica: Polusemestralni ispit 9. sedmica: Kratka povijest prevođenja Kur'ana na bosanski (srpski, hrvatski) jezik; Prijevodi Kur'ana: Mićo Ljubibratić (Hercegovac), Beograd 1895; Mehmed Džemaludin Čaušević – hfz. Muhamed Pandža 1937; Ali Riza Karabeg, Mostar, 1937; Prijevod Kur'ana s komentarom (tzv. Džuzovi VIS-a), 1966, 1967. i 1967. (Husein Đozo, Abdurahman Hukić, reisu l-ulema Sulejman Kemura); Besim Korkut, Sarajevo, 1977; Mustafa Mlivo, Bugojno, 1994.; Esad Duraković, Sarajevo, 2004.; Muhamed Mehanović, Sarajevo, 2013.; Nurko Karaman, Sarajevo, 2018. 10. sedmica: Razvoj islamskog mišljenja i tumačenja Kur'ana u Bosni i Hercegovini od 1930-1945; Uloga Mehmeda Džemaludina Čauševića u razvoju Kur'anskih studija u periodu 1930-1938; početak novih polemika oko prevođenja Kur'ana; glavni protagonisti polemika u sarajevskim i tuzlanskim muslimanskim i islamskim časopisima. 11. sedmica: Pojava tradicionalnih islamskih časopisa u Bosni i Hercegovini, <i>Hikmet</i> u Tuzli (1929-1936), <i>el-Hidaje</i> u Sarajevu (1936-1945), tretman Kur'ana na stranicama ovih časopisa; Uloga Mehmeda Handžića (1906-1944) u oživljavanju tradicionalnih islamskih studija u Bosni i Hercegovini; tretman Kur'ana u Handžićevim tekstovima;
--	--

	pojava ideja al-Ikhwan al-Muslimun u Bosni, Kur'an u knjizi "Islam u svjetlu istine" dr Mehmedalije Metiljevića, glavne islamske i komentatorske rasprave pred Drugi svjetski rat; Adem Bise i rasprave o Kur'anu; Pojava časopisa "Glasnik IVZ-a" (1933) i tretman Kur'ana na njegovim stranicama. 12. sedmica: Sumarni pregled bosanskomuslimanskih pogleda na prevođenje Kur'ana na bosanski (i uopće, na druge jezike) od kraja XIX do kraja XX stoljeća, glavna pitanja: Da li je prijevod Kur'ana obavezan prenijeti riječi originala; Da li je prijevod Kur'ana obavezan prenijeti ideje originala; Da li prijevod Kur'ana valja čitati i kao original; Da li prijevod Kur'ana valja čitati kao prijevod; Da li prijevod Kur'ana mora odražavati i da li može odražavati stil Kur'ana; Da li prijevod Kur'ana mora izraziti stil prevodioca; Da li prijevod Kur'ana valja čitati kao savremen originalu; Da li prijevod Kur'ana valja čitati kao savremen prevodiocu; Da li Kur'an prevoditi prozom; Da li Kur'an prevoditi poezijom. 13. sedmica: Doba nakon Drugog svjetskog rata i prilagođavanje diskursa o islamu općem socijalističkom trendu; ukidanje i zatvaranje medresa; ukidanje vakufskih zaklada; marginaliziranje islamskih studija; pregled rijetkih knjiga i brošura koje su se pojavile u ovo vrijeme (1945-1960). 14. sedmica: Pojava Huseina Đoze (1912-1982), oživljavanje ideja komentatorske škole <i>al-Manār</i>; glavna Đozina djela; Kur'an i tumačenje Kur'ana u djelima Huseina Đoze; Uloga Đoze u prevođenju Kur'ana na bosanski jezik; interpretacije islama: islam kao vjera koja je "u skladu sa" socijalizmom; osnivanje Islamskog teološkog fakulteta 1977. godine i razvoj tumačenja Kur'ana u Bosni i Hercegovini; Uloga Nerkeza Smailagića, Ibrahima Hodžića, Vehbije Hodžića, Kasima Dobrače, Ibrahima Trebinjca... u razvoju Kur'anskih studija. 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Studenti stiču znanje o klasičnim i savremenim tefsirskim misliocima koji su porijeklom iz Bosne te tefsirskim katedrama ustanovljenim u Bosni i Hercegovini i tefsirskim djelima izučavanim, napisanim ili prepisanim u Bosni i Hercegovini. Stiču vještinu da interpretiraju klasično i savremeno tefsirsko mišljenje u Bosni i Hercegovini. Stiču kompetenciju da predstavljaju glavne mislioce tefsira porijeklom iz Bosne; da prepoznaju glavna pitanja klasičnog i savremenog tefsirskog mišljenja u BiH.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, tekstualni metod: čitanje, prevođenje i analiziranje tefsirskih tekstova, konsultacije, prezentacije studenata, diskusione i dijaloške metode, vizualno-demonstrativne metode, seminari, timski rad, rad u parovima
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni: prezentacije: 20 prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno - 40 bodova

	Završni ispit: pismeno, usmeno - 40 bodova Vanredni: prvi semestralni ispit: pismeno, usmeno 50 bodova Završni ispit: pismeno, usmeno 50 bodova
Literatura:	Obavezna: 1. Enes Karić, <i>Prilozi za povijest islamskog mišljenja u Bosni i Hercegovini XX. stoljeća</i>, El-Kalem, Sarajevo, 2004. Dopunska: 1. Hazim Šabanović, <i>Književnost muslimana BiH na orijentalnim jezicima</i>, Sarajevo, 1973. 2. Fikret Karčić, <i>Društveno-pravni aspekti islamskog reformizma</i>, Sarajevo, 1990. 3. Amir Ljubović, Sulejman Grozdanić, <i>Prozna književnost Bosne i Hercegovine na orijentalnim jezicima</i>, Sarajevo, 1995. 4. Mehmed Handžić, <i>Izabrana djela</i>, 1-6, Sarajevo, 1999. 5. <i>Bosanske muslimanske rasprave: hrestomatija I-VII</i>, Sarajevo, 2002. 6. Adnan Jahić, <i>Hikmet – Riječ tradicionalne uleme u Bosni i Hercegovini</i>, Tuzla, 2004. 7. Đozo Husein, <i>Izabrana djela</i>, 1-5, Sarajevo, 2006. 8. Sead Seljubac, <i>Allamek al-Busnawî i al-Qāđî al-Baydāwî</i>, Tuzla, 2014. 9. Abdulah Husić, <i>Izučavanje tefsira u Bosni i Hercegovini u XX stoljeću</i>, Tuzla, 2023.

Šifra predmeta: INTE 0413		Naziv predmeta: Tematski tefsir II	
Ciklus: 1	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan		Ukupan broj sati: 45 Predavanja 30; Vježbe 15	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta Tematski tefsir II jeste sa studenti imamskog smjera ovladaju glavnim temama Kur'ana, da se upoznaju sa klasičnim i savremenim načinima “komentatorskog tematiziranja“ Kur'ana. U okviru predmeta Tematski tefsir II studentima će se prezentirati najvažnije ili glavne teme Kur'ana, uvešće se u metodologiju		

	“tematiziranja“ Kur'anskog teksta, upoznaće se sa “netematskim“ ustrojstvom Kur'ana i komentatorskom potrebom da iz svoga vremena “tematiziraju Kur'an“.
Tematske jedinice:	1. sedmica: Bog kao “tema“ Kur'ana 2. sedmica: Čovjek kao “tema Kur'ana“, čovjek kao pojedinac, čovjek u društvu 3. sedmica: Svijet i stvaranje svijeta, svjetovi po Kur'anu, vidljivi i nevidljivi svjetovi 4. sedmica: Ljudske zajednice u Kur'anu, narodi u Kur'anu, zajednice u Kur'anu 5. sedmica: Priroda na stranicama Kur'ana, nebo, zemlja, zvijezde 6. sedmica: Mineralni svijet i biljni svijet Kur'ana (flora), životinjski svijet Kur'ana 7. sedmica: Poslanstvo (risalat) i vjerovjesništvo (nubuwwat) kao tema Kur'ana 8. sedmica: Polusestrialni ispit 9. sedmica: Dobro i zlo kao tema Kur'ana, porijeklo zla i pitanje čovjeka 10. sedmica: Čovjek na Ovom svijetu i pitanje odgovornosti 11. sedmica: Brak i bračne zajednice, muž i žena kao “tema Kur'ana“ 12. sedmica: Odnosi među ljudima (poslovanje) 13. sedmica: Duhovni svjetovi Kur'ana, meleki/anđeli, džini, demoni, sotone 14. sedmica: Eshatološke teme Kur'ana, Raj i Pakao, Berzah 15. sedmica: Rezime i verifikacija prisustva studenata.
Ishodi učenja: (kompetencije - znanje, vještine, stavovi, vrijednosti...)	Studenti će moći identificirati i definirati glavne teme Kur'ana te opisati klasične i savremene načine “komentatorskog tematiziranja“ Kur'ana. Razvijaju sposobnost da procijene značaj i važnost tema Kur'ana. Stiču kompetenciju da definiraju i opišu teme Kur'ana; da “tematiziraju” Kur'anski Tekst; da analiziraju određene kur'anske teme.
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG 4: Kvalitetno obrazovanje
Metode i oblici izvođenja nastave:	predavanje, prezentacije, tekstualni metod: čitanje, prevođenje i analiziranje tefsirskih tekstova, konsultacije, prezentacije studenata, diskusije i dijaloške metode, vizualno-demostrativne metode, seminari, timski rad, rad u parovima
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni: aktivnost na nastavi i konsultacije: 20 bodova prvi semestralni ispit: 40 bodova Završni ispit: 40 bodova Vanredni: esej / seminar: 20 bodova prvi semestralni ispit: 40 bodova; Završni ispit: 40 bodova.

Literatura:	Obavezna:
	1. Nerkez Smailagić, <i>Uvod u Kur'an: historijat, tematika, tumačenja</i> (str. I-LXVII), Medicinska naklada, Zagreb, 1975.
	2. Fazlur Rahman, <i>Glavne teme Kur'ana</i> , s engleskog preveo Enes Karić, El-Kalem, Sarajevo, 2012.
	Dopunska:
	1. Muhammed Abdullah Draz, <i>Vijest velika: nova razmišljanja o Kur'anu</i> , s arapskog preveo hfz. Haso Popara, Sarajevo, 2000.
	2. Šejh Muhammed el-Gazali, <i>Tematski tefsir kur'anskih sura</i> , s arapskog preveli Džemaludin Latić i Zahid Mujkanović, Sarajevo, 2003.
	3. Husein Đozo, <i>Kur'anske studije u: Izabrana djela</i> . Knjiga druga, Sarajevo, 2006.
	4. Halid Faik el-'Ubejdi, <i>Kur'an i kosmos</i> , s arapskog preveo Nermin Omerbašić, Sarajevo, s.a.
	5. Halid Faik el-'Ubejdi, <i>Kur'an, nervni sistem i psihologija</i> , s arapskog preveo Nermin Omerbašić, Sarajevo, s.a.
	6. Halid Faik el-'Ubejdi, <i>Kur'an i medicina</i> , s arapskog preveo Nermin Omerbašić, Sarajevo, 2008.
7. Ghazi Bin Muhammad Bin Talal, <i>Ljubav u Kur'anu</i> , II dopunjeno izdanje, s arapskog prevela Ajša Hadžimešić – Hafizović, Sarajevo, 2014.	
8. Ahmad al-Raysuni, <i>Šūra: Kur'anski princip dogovaranja</i> , s engleskog preveo Džemaludin Latić, Sarajevo, 2016.	
9. Arif Kemal Abdullah, <i>Kur'an i normativni religijski pluralizam: Tematska analiza Kur'ana</i> , s engleskog prevela Amra Mulović, Sarajevo, 2018.	
10. Zaglul Ragib Muhammed Nedždžar, <i>Zemlja – Znak naučne nadnaravnosti Kur'ana</i> , s arapskog preveo Ahmed Serdarević, Sarajevo, 2020.	

KRAJ.